

Tilintarkastuskertomus

Kesko Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tilintarkastaneet Kesko Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2015. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko emoyhtiön hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan, taikka rikkoneet osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestystä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovelletujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto konsernitilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Muut lausunnot

Puollamme tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys taseen osoittaman voiton käyttämisestä on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsingissä 2. päivä helmikuuta 2016

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Mikko Nieminen
KHT

Tasekirja

1.1.–31.12.2015

Kesko Oyj
Y-tunnus 0109862-8
Kotipaikka Helsinki
Satamakatu 3
00016 Kesko

Tilinpäätös 2015

TOIMINTAKERTOMUS JA TUNNUSLUVUT	2		
Hallituksen toimintakertomus	2		
Konsernin keskeiset tunnusluvut	16		
Tunnuslukujen laskentakaavat	22		
Osakeomistuksen jakautuminen	24		
KONSERNITILINPÄÄTÖS (IFRS)	29		
Konsernin tuloslaskelma	29		
Konsernitase	31		
Konsernin rahavirtalaskelma	33		
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	35		
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	37		
Liite 1. Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet	37		
Liite 2. Segmentti-informaatio	50		
Liite 3. Yrityshankinnat ja myydyt omaisuuserät	59		
Liite 4. Liiketoiminnan muut tuotot ja muut liikekulut	60		
Liite 5. Kertaluonteiset erät	61		
Liite 6. Henkilöstökulut, johdon palkat ja henkilöstön määrä	62		
Liite 7. Rahoitustuotot ja -kulut	63		
Liite 8. Tuloverot	65		
Liite 9. Muut laajan tuloksen erät	66		
Liite 10. Osakekohtainen tulos	67		
Liite 11. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	68		
Liite 12. Aineettomat hyödykkeet	70		
Liite 13. Osuudet pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävissä sijoituksissa	74		
Liite 14. Pitkäaikaiset saamiset	75		
Liite 15. Rahoitusleasingasaamiset	76		
Liite 16. Laskennalliset verot	77		
Liite 17. Eläkesaamiset	79		
Liite 18. Vaihto-omaisuus	87		
Liite 19. Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset saamiset	88		
Liite 20. Lyhytaikaiset myytävissä olevat rahoitusvarat	89		
Liite 21. Myytävänä oleviksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät ja niihin liittyvät velat	90		
Liite 22. Oma pääoma	91		
Liite 23. Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvot arvostusryhmittäin	94		
Liite 24. Rahoitusleasingvelat	98		
Liite 25. Varaukset	99		
		Liite 26. Ostovelat ja muut lyhytaikaiset korottomat velat	100
		Liite 27. Yhteisessä määräysvallassa olevat omaisuuserät	101
		Liite 28. Vastuusitoumukset	102
		Liite 29. Muut vuokrasopimukset	103
		Liite 30. Osakeperusteiset maksut	104
		Liite 31. Rahavirtalaskelmaan liittyvät liitetiedot	107
		Liite 32. Rahoitusriskien hallinta	109
		Liite 33. Lähipiiritapahtumat	123
		Liite 34. Riita-asiat ja mahdolliset oikeusprosessit	127
		Liite 35. Muut liitetiedot	128
		Liite 36. Konsernirakenne	129
		Liite 37. Tytäryhtiöt, pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävät sijoitukset ja suhteellisesti yhdisteltävät keskinäiset kiinteistöyhtiöt 31.12.2015	131
		EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS (FAS)	136
		Emoyhtiön tuloslaskelma	136
		Emoyhtiön tase	137
		Emoyhtiön rahavirtalaskelma	140
		Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	142
		Liite 1. Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet	142
		Liite 2.-11.	144
		Liite 12.-14.	148
		Liite 15.	152
		Liite 16.	154
		Liite 17.-21.	156
		Liite 22.	158
		Liite 23.	160
		ALLEKIRJOITUKSET	161
		KIRJANPITOKIRJAT	162

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

TALOUDELLINEN KEHITYS

Liikevaihto ja tulos 2015

Konsernin liikevaihto 2015 oli 8 679 milj. euroa, mikä on 4,3 % vähemmän kuin edellisen vuoden vastaavana aikana (9 071 milj. euroa). Anttila sisältyi konsernin lukuihin 16.3.2015 asti.

Liikevaihdon kehitys paikallisissa valuutoissa ilman Anttilaa oli edellisen vuoden tasolla.

Kuluttajien ostovoiman lasku heikensi kulutuskysyntää katsauskaudella Suomessa ja Venäjällä.

Päivittäistavarakaupassa liikevaihdon kehitykseen, -1,7 %, vaikutti osaltaan hintojen lasku. Rauta- ja

erikoiskaupassa liikevaihto laski 8,9 %, mutta kasvoi paikallisissa valuutoissa ilman Anttilaa 2,3 %. Autokaupassa liikevaihto laski 2,4 %. Konsernin liikevaihto laski Suomessa 4,9 % ja kehitys vertailukelpoisesti ilman Anttilaa oli -1,7 %. Muissa maissa liikevaihto laski 1,9 %, mutta kasvoi paikallisissa valuutoissa ilman Anttilaa 7,6 %. Venäjän ruplan heikentyminen vaikutti euromääräisen liikevaihdon kehitykseen erityisesti rauta- ja erikoiskaupassa. Kansainvälisen toiminnan osuus liikevaihdosta oli 18,9 % (18,4 %).

1-12/2015	Liikevaihto Milj. €	Kehitys %	Liikevoitto* Milj. €	Muutos Milj. €
Päivittäistavarakauppa	4 673	-1,7	177,5	-45,8
Rauta- ja erikoiskauppa	3 250	-8,9	63,6	+63,2
Autokauppa	748	-2,4	26,1	-2,8
Yhteiset toiminnot ja eliminoinnit	8	(..)	-22,7	-2,8
Yhteensä	8 679	-4,3	244,5	+11,8

* ilman kertaluonteisia eriä

(..) kehitys yli 100 %

Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä oli 244,5 milj. euroa (232,6 milj. euroa). Päivittäistavarakaupassa kannattavuus oli hyvä, vaikka liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä laski edellisestä vuodesta. Tähän vaikutti merkittävimmin kiristynyt hintakilpailu. Rauta- ja erikoiskaupassa kannattavuutta paransi alkuvuonna toteutettu Anttilan divestointi sekä rauta- ja sisustuskaupan hyvä tuloskehitys erityisesti Suomessa, Ruotsissa, Norjassa ja Baltiassa. Autokaupassa kannattavuus pysyi vakaasti hyvällä tasolla. Liikevoittoon sisältyi maaliskuussa myydyin Anttilan liiketappio 12,7

milj. euroa, edellisenä vuonna liiketappio oli 63,2 milj. euroa.

Liikevoitto oli 194,6 milj. euroa (151,4 milj. euroa). Liikevoittoon sisältyy kertaluonteisia eriä -49,9 milj. euroa (-81,3 milj. euroa). Merkittävimmät kertaluonteiset erät olivat Anttilan myyntitappio 130 milj. euroa, vuoden toisella vuosineljänneksellä toteutuneesta kiinteistökaupasta kirjattu myyntivoitto 75,6 milj. euroa ja muut kiinteistöjen myyntivoitot 25,4 milj. euroa. Venäjän Intersportin alhaiseksi jääneestä volyymista ja tappiollisuudesta

johtuen Kesko suunnittelee vetäytyvänsä Venäjän urheilukaupasta vuoden 2016 aikana. Intersport Venäjän liiketoiminnan uudelleenjärjestelyyn liittyen kirjattiin neljännelle vuosineljännekselle kertaluonteisia arvonalennuksia ja varauksia yhteensä 17,2 milj. euroa. Vertailukauden kertaluonteisiin eriin sisältyi Anttilan uudelleenjärjestelyvaraus ja K-citymarket käyttötavaran ja Anttilan yhdistämiseen liittyneistä käyttöomaisuuseristä kirjattu arvonalentuminen, yhteensä 46,8 milj. euroa, Norjan Byggnakkerin vähittäiskauppaliiketoiminnan muutoksiin liittyvä uudelleenjärjestelyvaraus 5,2 milj. euroa, Keskon toimialarakennemuutokseen liittyneiden henkilöstövähennysten kustannukset 4,2 milj. euroa sekä Keskon pääkonttorin peruskorjaukseen liittyvä kiinteistön arvonalentumiskirjaus 21,0 milj. euroa.

Konsernin tulos ennen veroja oli 188,0 milj. euroa (145,0 milj. euroa). Konsernin tulos osaketta kohden oli 1,03 euroa (0,97 euroa). Konsernin oma pääoma osaketta kohden oli 21,82 euroa (22,05 euroa).

K-ryhmän (Keskon ja ketjukauppojen) vähittäis- ja yritysasiakasmyynti (alv 0 %) ilman Anttilaa oli 10 818 milj. euroa ja se laski 1,5 % edelliseen vuoteen verrattuna. K-Plussa-kanta-asiakasohjelmaan liittyi 63 045 uutta taloutta vuonna 2015. K-Plussatalouksien määrä oli joulukuun lopussa 2,3 miljoonaa ja K-Plussa-kortinhaltijoita oli 3,6 miljoonaa.

Rahoitus

Liiketoiminnan rahavirta oli 276,4 milj. euroa (304,4 milj. euroa). Investointien rahavirta oli 217,1 milj. euroa (-182,1 milj. euroa) ja siihen sisältyi tuloja käyttöomaisuuden myynneistä 432,5 milj. euroa (11,2 milj. euroa), josta kesäkuussa toteutuneen kiinteistöjärjestelyn kassavirta oli 403,0 milj. euroa.

Konsernin vakavaraisuus pysyi erinomaisella tasolla. Likvidejä varoja oli tilikauden lopussa 887 milj. euroa (598 milj. euroa). Korolliset velat olivat tilikauden lopussa 439 milj. euroa (499 milj. euroa)

ja korolliset nettovelat -448 milj. euroa (-99 milj. euroa). Omavaraisuusaste oli tilikauden lopussa 54,7 % (54,5 %).

Konsernin nettorahoituskulut olivat 7,1 milj. euroa (6,1 milj. euroa). Edellisen vuoden rahoitustuottoihin sisältyi 4,9 milj. euroa osuuspääoman korkoa Suomen Luotto-osuuskunnalta.

Verot

Konsernin verot olivat 70,7 milj. euroa (36,6 milj. euroa). Efektiivinen veroaste oli 37,6 % (25,2 %) johtuen Anttilan myyntitappioon ja Venäjän Intersport-liiketoiminnan uudelleenjärjestelyyn liittyneistä vähennyskelvottomista eristä.

Investoinnit

Konsernin investoinnit olivat yhteensä 218,5 milj. euroa (194,0 milj. euroa) eli 2,5 % (2,1 %) liikevaihdosta. Kauppapaikkainvestoinnit olivat 166,7 milj. euroa (142,7 milj. euroa), it-investoinnit 20,4 milj. euroa (34,4 milj. euroa) ja muut investoinnit 31,4 milj. euroa (17,0 milj. euroa). Investoinnit ulkomaan liiketoimintaan olivat 40,2 % (40,5 %) kokonaisinvestoinneista.

Henkilökunta

Kesko-konsernin henkilökuntamäärä oli kokoaikaisiksi työntekijöiksi muutettuna keskimäärin 18 955 (19 976) henkilöä. Suomessa keskimääräinen henkilömäärän vähennys oli 1 280 henkilöä ja Suomen ulkopuolella lisäys oli 259 henkilöä.

Joulukuun 2015 lopussa henkilömäärä oli 21 935 (23 794), joista Suomessa työskenteli 10 081 (12 180) ja Suomen ulkopuolella 11 854 (11 614) henkilöä. Henkilömäärän vähennys joulukuun 2014 loppuun verrattuna oli Suomessa 2 099 henkilöä ja lisäys Suomen ulkopuolella 240 henkilöä. Henkilömäärän vähennykseen Suomessa vaikutti Anttilan myynti 16.3.2015.

Konsernin henkilöstökulut olivat 544,8 milj. euroa ja ne laskivat 11,3 % edelliseen vuoteen verrattuna. Kehitykseen vaikutti Anttilan myynti 16.3.2015.

SEGMENTIT

Uusi segmenttirakenne

Keskon toimialarakenteen sisältöä ja segmenttiraportointia muutettiin 1.7.2015 alkaen vastaamaan uutta strategiaa. Rauta- ja erikoiskaupan osaksi perustettiin maatalous- ja konekaupan yksikkö. Kesko-konsernin raportoitavat segmentit ovat 1.7.2015 alkaen päivittäistavarakauppa, rauta- ja erikoiskauppa ja autokauppa.

Toiminnan kausiluonteisuus

Konsernin liiketoimintojen luonteeseen liittyy kausivaihtelua. Raportoitavien segmenttien liikevaihto ja liikevoitto eivät kerry tasaisesti, vaan ne vaihtelevat vuosineljänneksittäin kunkin segmentin ominaispiirteiden mukaisesti.

Päivittäistavarakauppa

	1-12/2015	1-12/2014
Liikevaihto, milj. €	4 673	4 754
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, milj. €	177,5	223,2
Liikevoitto-% ilman kertaluonteisia eriä	3,8	4,7
Investoinnit, milj. €	128,9	98,0

Liikevaihto, milj. €	1-12/2015	Kehitys, %
Myynti K-ruokakaupoille	3 162	-2,2
K-citymarket, käyttötavara	588	-1,0
Kespro	792	+0,3
K-ruoka, Venäjä	107	+3,1
Muut	25	-27,7
Yhteensä	4 673	-1,7

Päivittäistavarakaupan markkina-asema säilyi vuonna 2015 vakaana ja kannattavuus oli hyvä. K-ruokakauppojen laatu- ja hintakilpailukyvyyn vahvistaminen on edennyt strategian mukaisesti ja marraskuussa julkistetun Suomen Lähikaupan hankinnan toteutuessa Keskon lähikauppalvelut paranevat merkittävästi.

Päivittäistavarakaupan liikevaihto oli 4 673 milj. euroa (4 754 milj. euroa) liikevaihdon kehityksen ollessa -1,7 %. K-ruokakauppojen

päivittäistavaramyynti Suomessa laski 1,2 % (alv 0 %). Päivittäistavaramarkkinoilla Suomessa vähittäishintojen muutoksen arvioidaan olleen noin -1 % edelliseen vuoteen verrattuna (alv 0 %, Keskon oma arvio perustuen Tilastokeskuksen kuluttajahintaindeksiin) ja kokonaismarkkinoiden (alv 0 %) arvioidaan laskeneen noin 1 % (Keskon oma arvio). Venäjän ruokakauppojen euromääräiseen myynnin kehitykseen vaikutti

ruplan arvon heikentyminen. Myynti kasvoi paikallisessa valuutassa 35,4 %.

Päivittäistavarakaupan liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä oli 177,5 milj. euroa (223,2 milj. euroa). Päivittäistavarakaupassa kannattavuus oli hyvä, vaikka liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä laski edellisestä vuodesta. Tähän vaikutti merkittävimmin kiristynyt hintakilpailu. Kespron markkinaosuus kasvoi ja kannattavuus pysyi hyvällä tasolla. Päivittäistavarakaupan liikevoitto

oli 249,4 milj. euroa (216,2 milj. euroa). Kertaluonteisiin eriin, 71,9 milj. euroa (-7,1 milj. euroa), sisältyvät merkittävimmin erinä kiinteistöjen myynneistä kirjatut myyntivoitot 71,9 milj. euroa.

Päivittäistavarakaupan investoinnit olivat 128,9 milj. euroa (98,0 milj. euroa), josta kauppapaikkainvestoinnit olivat 117,7 milj. euroa (83,2 milj. euroa).

Rauta- ja erikoiskauppa

	1-12/2015	1-12/2014
Liikevaihto, milj. €	3 250	3 568
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, milj. €	63,6	0,4
Liikevoitto-% ilman kertaluonteisia eriä	2,0	0,0
Investoinnit, milj. €	55,3	71,9

Liikevaihto, milj. €	1-12/2015	Kehitys, %
Rauta- ja sisustuskauppa, Suomi	794	+0,3
K-rauta, Ruotsi	209	+7,7
Byggnakker, Norja	418	-3,0
K-rauta, Viro	87	+11,2
K-rauta, Latvia	52	-2,0
Senukai, Liettua	322	+3,2
K-rauta, Venäjä	192	-23,1
OMA, Valko-Venäjä	116	-7,5
Intersport, Suomi	174	+1,5
Intersport, Venäjä	12	-17,0
Indoor	179	+1,6
Maatalous- ja konekauppa	615	-0,4
Muut	90	-75,3
Yhteensä	3 250	-8,9

Rauta- ja erikoiskaupan kannattavuus parani merkittävästi vuonna 2015, mihin vaikutti hyvä tuloskehitys rauta- ja sisustuskaupassa sekä tappiollisen Anttilan toiminnan divestointi maaliskuussa 2015. K-ryhmän rauta- ja sisustuskaupan markkinaosuuden arvioidaan vahvistuneen erityisesti Suomessa. Rauta- ja sisustuskaupassa kasvu vahvistui erityisesti ammattiasiakaskaupassa.

Rauta- ja erikoiskaupan liikevaihto oli 3 250 milj. euroa (3 568 milj. euroa) ja se laski 8,9 %.

Liikevaihto ilman Anttilaa kasvoi paikallisissa valuutoissa 2,3 %.

Rauta- ja erikoiskaupan liikevaihto Suomessa oli 1 719 milj. euroa (2 002 milj. euroa) ja se laski 14,1 %. Ilman Anttilaa liikevaihto laski Suomessa 1,0 %. Rauta- ja erikoiskaupan ulkomaan toimintojen liikevaihto oli 1 530 milj. euroa (1 566 milj. euroa) ja se laski 2,3 %. Ulkomaan toimintojen liikevaihto kasvoi paikallisissa valuutoissa 5,8 % ilman Anttilaa. Rauta- ja erikoiskaupan liikevaihdosta 47,1 % (43,9 %) tuli ulkomaan toiminnoista.

Rauta- ja sisustuskaupan liikevaihto oli 2 370 milj. euroa (2 422 milj. euroa) ja se laski 2,1 %. Paikallisissa valuutoissa liikevaihto kasvoi 2,7 %. Liikevaihto kasvoi paikallisissa valuutoissa Ruotsissa 10,8 %, Norjassa 3,2 % ja Venäjällä 0,9 %.

Maatalous- ja konekaupan liikevaihto oli 615 milj. euroa (618 milj. euroa) ja se laski 0,4 % edelliseen vuoteen verrattuna. Liikevaihto Suomessa oli 500 milj. euroa ja se laski 4,2 %. Ulkomaan toimintojen liikevaihto oli 115 milj. euroa ja se kasvoi 20,0 %. Vapaa-ajankaupan liikevaihto oli 205 milj. euroa ja se kasvoi paikallisissa valuutoissa 1,3 %.

K-ryhmän rautakaupparavikkeiden myynti Suomessa laski yhteensä 0,3 % ja kokonaismarkkinoiden (alv 0 %) arvioidaan laskeneen noin 2,2 % (Keskon oma arvio). K-maatalousketjun vähittäismyynti oli 437 milj. euroa ja se laski 5,5 %.

Rauta- ja erikoiskaupan liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä oli 63,6 milj. euroa (0,4 milj. euroa) ja se kasvoi 63,2 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Maaliskuussa myydyn Anttilan liiketappio, 12,7 milj. euroa (63,2 milj. euroa), sisältyy rauta- ja erikoiskaupan tulokseen. Rauta- ja erikoiskaupan liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä ja Anttilaa oli 76,3 milj. euroa, mikä on 12,6 milj.

euroa edellistä vuotta parempi. Parantuneeseen kannattavuuteen vaikuttivat valuuttamääräisen myynnin kasvu sekä toteutetut kustannussäästöt. Tulos parani rauta- ja sisustuskaupassa erityisesti Suomessa, Ruotsissa, Norjassa ja Baltiassa. Kannattavuus parani edellisestä vuodesta myös huonekalukaupassa sekä maatalous- ja konekaupassa.

Rauta- ja erikoiskaupan liikevoitto oli -57,2 milj. euroa (-52,0 milj. euroa). Kertaluonteisiin eriin sisältyy Anttilan myynnistä syntynyt myyntitappio 130 milj. euroa. Venäjän Intersportin alhaiseksi jääneestä volyyymista ja tappiollisuudesta johtuen Kesko suunnittelee vetäytyvänsä Venäjän urheilukaupasta vuoden 2016 aikana. Intersport Venäjän liiketoiminnan uudelleenjärjestelyyn liittyen kirjattiin neljännelle vuosineljännekselle kertaluonteisia arvonalennuksia ja varauksia yhteensä 17,2 milj. euroa. Lisäksi kertaluonteisiin eriin sisältyy kiinteistöjen myynneistä kirjatut myyntivoitot 28 milj. euroa.

Rauta- ja erikoiskaupan investoinnit olivat yhteensä 55,3 milj. euroa (71,9 milj. euroa), joista ulkomaisten investointien osuus oli 54,6 % (56,8 %). Investoinneista 73,7 % kohdistui kauppapaikkoihin.

Autokauppa

	1-12/2015	1-12/2014
Liikevaihto, milj. €	748	766
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, milj. €	26,1	28,9
Liikevoitto-% ilman kertaluonteisia eriä	3,5	3,8
Investoinnit, milj. €	16,0	13,2

Liikevaihto, milj. €	1-12/2015	Kehitys, %
VV-Auto	748	-2,4

Autokaupan kannattavuus pysyi edelleen hyvällä tasolla vuonna 2015 ja Volkswagen oli Suomessa markkinajohtaja henkilö- ja pakettiautoissa.

Autokaupan liikevaihto oli 748 milj. euroa (766 milj. euroa) ja se laski 2,4 %. Henkilö- ja pakettiautojen yhteenlaskettu ensirekisteröintien markkinakehitys oli 2,8 % (3,1 %). VV-Auton maahantuomien henkilö- ja pakettiautojen yhteenlaskettu markkinaosuus oli 19,1 % (20,7 %).

Autokaupan kannattavuus pysyi hyvällä tasolla. Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä oli 26,1 milj. euroa (28,9 milj. euroa).

Liikevoitto oli 26,1 milj. euroa (28,9 milj. euroa).

Autokaupan investoinnit olivat 16,0 milj. euroa (13,2 milj. euroa).

Muutokset konsernin rakenteessa

Tilikaudella Kesko Oyj on myynyt tytäryhtiönsä Anttila Oy:n (Pörssitiedote 16.3.2015). Osana kesäkuussa toteutunutta kiinteistöjärjestelyä myytiin yksitoista kiinteistöyhtiötä.

Osake, osakemarkkinat ja hallituksen valtuudet

Kesko Oyj:ssä oli joulukuun 2015 lopussa yhteensä 100 019 752 osaketta, joista 31 737 007 eli 31,7 % oli A-osakkeita ja 68 282 745 eli 68,3 % B-osakkeita. Kesko Oyj:n hallussa 31.12.2015 oli 877 577 omaa

B-osaketta. Näiden omien osakkeiden osuus B-osakkeiden lukumäärästä oli 1,29 %, osakkeiden kokonaislukumäärästä 0,88 % ja yhtiön kaikkien osakkeiden tuottamista äänistä 0,23 %. Kaikkien osakkeiden äänimäärä oli yhteensä 385 652 815 ääntä. Jokainen A-osake tuottaa kymmenen (10) ääntä ja jokainen B-osake yhden (1) äänen. Yhtiön hallussa olevilla omilla osakkeilla ei voi äänestää eikä niille makseta osinkoa. Kesko Oyj:n osakepääoma oli joulukuun 2015 lopussa 197 282 584 euroa.

Keskon A-osakkeen pörssikurssi Nasdaq Helsingissä oli vuoden 2014 lopussa 28,56 euroa ja vuoden 2015 lopussa 31,12 euroa, missä oli kasvua 9,0 %. B-osakkeen kurssi oli vastaavasti vuoden 2014 lopussa 30,18 euroa ja vuoden 2015 lopussa 32,37 euroa, missä oli kasvua 7,3 %. A-osakkeen vuoden ylin kurssi oli 38,13 euroa ja alin 26,94 euroa. B-osakkeen vuoden ylin kurssi oli 41,04 euroa ja alin 28,30 euroa. Nasdaq Helsingin yleisindeksi (OMX Helsinki) nousi vuoden aikana 10,8 % ja painotettu OMX Helsinki Cap -indeksi nousi 11,7 %. Vähittäiskauppa-toimialaindeksi nousi 6,4 %.

Joulukuun 2015 lopussa A-osakkeiden markkina-arvo oli 988 milj. euroa ja B-osakkeiden 2 182 milj. euroa, joka ei sisällä emoyhtiön hallussa olevia osakkeita. A- ja B-osakkeiden yhteinen markkina-arvo oli 3 170 milj. euroa ja se nousi vuoden 2014

lopusta 232 milj. euroa. Nasdaq Helsingissä A-osakkeita vaihdettiin 2015 aikana 2,4 (2,0) milj. kpl, missä oli kasvua 19,4 %. A-osakkeiden vaihtoarvo oli 75 milj. euroa. B-osakkeita vaihdettiin 59,4 (47,3) milj. kpl, missä oli kasvua 25,5 %. B-osakkeiden vaihtoarvo oli 1 994 milj. euroa. Nasdaq Helsingin osuus vaihdetuista Keskon A- ja B-osakkeista vuoden 2015 aikana oli 57 %. Keskon osakkeilla on käyty kauppaa myös monenkeskisissä kaupankäyntijärjestelmissä. Merkittävimmät näistä olivat BATS Chi-X, 37 % vaihdosta, ja Turquoise, 6 % vaihdosta (lähde: Fidessa).

Varsinainen yhtiökokous on 13.4.2015 hyväksynyt osakeantivaltuutuksen, joka kumosi yhtiökokouksen 16.4.2012 antaman, asiallisesti samansisältöisen valtuutuksen. Hallituksella on siten 13.4.2015 yhtiökokouksen antama 30.6.2018 asti voimassa oleva valtuutus antaa enintään 20 000 000 uutta B-osaketta. Osakkeet voidaan antaa maksua vastaan osakkeenomistajien merkittäviksi suunnattuna antina siinä suhteessa kuin he ennestään omistavat yhtiön osakkeita siitä riippumatta, omistavatko he A- vai B-osakkeita, tai osakkeenomistajan etuoikeudesta poiketen suunnatulla annilla, jos siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy, kuten osakkeiden käyttäminen yhtiön pääomarakenteen kehittämiseksi ja mahdollisten yrityskauppojen, investointien tai muiden yhtiön liiketoimintaan kuuluvien järjestelyjen rahoittamiseksi. Osakkeista maksettava määrä merkitään sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Valtuutus sisältää myös hallituksen valtuuden päättää osakkeiden merkintähinnasta, oikeuden antaa osakkeita myös muuta kuin rahavastiketta vastaan ja oikeuden päättää muista osakeanteihin liittyvistä seikoista.

Lisäksi hallituksella on 30.6.2017 asti voimassa oleva valtuutus päättää enintään 1 000 000 yhtiön hallussa olevan oman B-osakkeen luovuttamisesta. Hallitus päätti 9.2.2015 antaa 8.4.2013 pidetyn varsinaisen yhtiökokouksen voimassa olevan omien osakkeiden osakeantivaltuutuksen ja Keskon kolmivuotisen osakepalkkiojärjestelmän ansaintajakson 2014 ansaintakriteerien

täyttymisen perusteella yhtiön hallussa olevia omia B-osakkeita ansaintajakson 2014 kohderyhmään kuuluneille. Tästä yhteensä 120 022 oman B-osakkeen luovuttamisesta on kerrottu pörssitiedotteilla 1.4.2015 ja 7.4.2015. Hallituksen vuosille 2014-2016 päättämän osakepalkkiojärjestelmän perusteella voidaan kolmen vuoden aikana antaa yhteensä enintään 600 000 yhtiön hallussa olevaa omaa B-osaketta ansaintakriteerien täyttymisen perusteella. Hallitus päättää erikseen kullekin ansaintajaksolle ansaintakriteerit ja kohderyhmän. Osakepalkkiojärjestelmästä on kerrottu pörssitiedotteessa 4.2.2014.

Osakepalkkiojärjestelmien (osakepalkkiojärjestelmät vuosille 2011–2013 ja 2014–2016) ansaintakriteerien täyttymisen perusteella annetuista osakkeista yhtiölle on tilikauden aikana palautunut yhteensä 2 284 osaketta osakepalkkiojärjestelmien ehtojen mukaisesti. Tilikauden aikaisista palautumisista on kerrottu pörssi-ilmoituksilla 23.3.2015, 4.9.2015 ja 16.12.2015.

Osakkeenomistajien määrä oli joulukuun 2015 lopussa 39 529. Se on 340 vähemmän kuin vuoden 2014 lopussa. Ulkomaisten osakkeenomistajien omistusosuus kaikista osakkeista oli joulukuun lopussa 27 %. Ulkomaisten osakkeenomistajien omistusosuus B-osakkeista oli joulukuun lopussa 39 %.

Liputusilmoitukset

Kesko Oyj sai 23.12.2015 ilmoituksen, jonka mukaan K-kauppiasliitto ry:n ääniosuus Keskon osakkeista oli 23.12.2015 noussut yli 10 prosenttiin. Asiasta on kerrottu pörssitiedotteella 23.12.2015.

Tilikauden keskeisiä tapahtumia

Kesko myi tavarataloketju Anttila Oy:n saksalaiselle pääomasijoittajalle 4K INVESTILLE yhden miljoonan euron kauppahinnalla. Kauppaan sisältyivät Anttila Oy:n kaikki varat ja vastuut. Anttila Oy:n noin 1 500 työntekijää jatkoivat yhtiön

työntekijöinä. Kaupan toteutumispäivä oli 16.3.2015. (Pörssitiedote 16.3.2015)

Kesko Oyj, ruotsalainen henkivakuutusyhtiö AMF Pensionsförsäkring AB ja Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen perustivat Ankkurikadun Kiinteistöt Oy -nimisen yhteisyrityksen. Yhteisyritys omistaa, hallinnoi ja kehittää sille hankittavia pääasiassa Kesko-konsernin käytössä olevia kauppapaikkoja. (Pörssitiedotteet 8.5.2015 ja 11.6.2015)

Keskon hallitus päätti uudesta strategiasta, jonka tavoitteena on kannattava kasvu kolmella strategisella alueella: päivittäistavarakaupassa, rauta- ja sisustuskaupassa sekä autokaupassa. Samalla julkistettiin Keskon uuden strategian mukaiset taloudelliset tavoitteet. (Pörssitiedote 27.5.2015)

Kesko kertoi suunnittelevansa Ruokakesko Oy:n ja Rautakesko Oy:n sulauttamista konsernin emoyhtiöön osana konsernirakenteen yksinkertaistamista. Kahden liikevaihdoltaan suurimman toimialayhtiön sulautuminen konsernin emoyhtiöön toteuttaa strategiaa yhtenäisemmästä Keskosta. (Pörssitiedote 22.7.2015)

Kesko sopi Baltian toimintojen keskittämisestä Liettuassa toimivaan tytäryhtiönsä UAB Senuku Prekybos centrasiin (Senukai). Yhdistäminen suunnitellaan toteutettavan niin, että Kesko myy kokonaan omistamiensa Viron ja Latvian K-rautojen toiminnasta vastaavien yhtiöiden osakkeet tytäryhtiölleen Senukaille. Omistusjärjestely on määrä toteuttaa alkuvuoden 2016 aikana. Järjestelyn toteutuminen edellyttää kilpailuviranomaisen hyväksyntää. (Pörssitiedote 4.11.2015)

Kesko Oyj:n tytäryhtiö Ruokakesko Oy sopi ostavansa Suomen Lähikauppa Oy:n koko osakekannan pääomasijoittaja Tritonilta. Suomen Lähikaupan liikevaihto vuonna 2014 oli 999,2 miljoonaa euroa, sillä on 643 Siwaa ja Valintataloa ja 4 100 työntekijää. Osakekauppana toteutettavan

yrityksoston velaton kauppahinta on noin 60 miljoonaa euroa. Yrityskaupan toteutuminen edellyttää Kilpailu- ja kuluttajaviraston hyväksyntää sekä kaupan muiden ehtojen täyttymistä. Asian käsittely saataneen päätökseen ja yrityskaupan arvioidaan toteutuvan vuoden 2016 ensimmäisellä vuosipuoliskolla. (Pörssitiedotteet 18.11.2015)

Voimaosakeyhtiö SF laittoi vireille välimiesmenettelyn, jossa Voimaosakeyhtiö SF vaatii välimiesoikeutta vahvistamaan, että Kesko Oyj:n konserniyhtiö Kestra Kiinteistöpalvelut Oy on sitoutunut Fennovoima Oy:n Hanhikivi-ydinvoimalahankkeen jatkorahoitukseen. Kestra Kiinteistöpalvelut Oy pitää Voimaosakeyhtiö SF:n vaatimuksia perusteettomina. (Pörssitiedote 17.12.2015)

Tilikauden jälkeisiä tapahtumia

Kesko Oyj sopi ostavansa Onninen Oy:n koko osakekannan Onvest Oy:ltä. Ostettavan liiketoiminnan pro forma -liikevaihto lokakuusta 2014 syyskuun loppuun 2015 oli 1 438 miljoonaa euroa ja käyttökate 39 miljoonaa euroa. Osakekauppana toteutettavan yrityksoston velaton kauppahinta on 369 miljoonaa euroa. Kauppaan ei sisälly Onnisen teräsliiketoiminta eikä Venäjän tytäryhtiö. Yrityskaupan toteutuminen edellyttää kilpailuviranomaisten hyväksynnän sekä kaupan muiden ehtojen täyttymistä. Yrityskaupan arvioidaan toteutuvan vuoden 2016 ensimmäisellä vuosipuoliskolla. (Pörssitiedote 12.1.2016)

Varsinaisen yhtiökokouksen 2015 ja hallituksen järjestäytymiskokouksen päätöksiä

Kesko Oyj:n 13.4.2015 pidetty varsinainen yhtiökokous vahvisti vuoden 2014 tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen sekä myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle. Yhtiökokous päätti myös jakaa osinkoa hallituksen ehdotuksen mukaisesti 1,50 euroa osakkeelta eli yhteensä 148 715 547,00 euroa. Osingon maksupäivä oli 22.4.2015. Yhtiökokous päätti pitää hallituksen jäsenten lukumäärän ennallaan seitsemässä jäsenessä. Yhtiökokous

päätti valita yhtiön hallituksen jäseniksi yhtiöjärjestyksen mukaiselle kolmen vuoden toimikaudelle, joka päättyy varsinaisen yhtiökokouksen 2018 päättyessä, kauppias, yomerkonomi Esa Kiiskisen, kauppatieteiden maisteri, diplomikauppias Tomi Korpisaaren, kauppias, ylioppilas Toni Pokelan, eMBA Mikael Aron (uusi jäsen), kauppatieteiden maisteri Matti Kyytsösen (uusi jäsen), kauppatieteiden maisteri Anu Nissisen (uusi jäsen) ja oikeustieteen kandidaatti, LL.M. Kaarina Ståhlbergin (uusi jäsen). Lisäksi yhtiökokous päätti pitää hallituksen jäsenten palkkiot ja kulujen korvauserusteet ennallaan.

Yhtiökokous valitsi yhtiön tilintarkastajaksi KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy:n päävastuullisena tilintarkastajanaan KHT Mikko Nieminen. Yhtiökokous hyväksyi myös hallituksen ehdotukset hallituksen osakeantivaltuutuksesta antaa enintään 20 000 000 uutta B-osaketta 30.6.2018 saakka ja sen valtuuttamisesta päättää vuonna 2016 pidettävään varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka yhteensä enintään 300 000 euron suuruisista lahjoituksista yleishyödyllisiin tai niihin rinnastettaviin tarkoituksiin.

Varsinaisen yhtiökokouksen jälkeen Kesko Oyj:n hallitus piti järjestäytymiskokouksen, jossa se valitsi puheenjohtajakseen kauppias, yomerkonomi Esa Kiiskisen ja varapuheenjohtajakseen eMBA Mikael Aron. Hallituksen tarkastusvaliokuntaan valittiin oikeustieteen kandidaatti Kaarina Ståhlberg (pj), eMBA Mikael Aro (vpj) ja kauppatieteiden maisteri Matti Kyytsönen. Hallituksen palkitsemisvaliokuntaan valittiin Esa Kiiskinen (pj), Mikael Aro (vpj) ja kauppatieteen maisteri Anu Nissinen.

Varsinaisen yhtiökokouksen ja hallituksen järjestäytymiskokouksen päätöksistä tiedotettiin tarkemmin pörssitiedotteilla 13.4.2015.

Vastuullisuus

Kesko oli paras kaupan alan yritys (Food & Staples Retailing) vuoden 2015 ja 2016 Maailman 100

vastuullisimman yrityksen Global 100 -listalla (The Global 100 Most Sustainable Corporations in the World). Keskon sijoitus vuonna 2015 oli viides ja vuonna 2016 viidestoista.

Kesko nousi marraskuussa 2015 ensimmäistä kertaa CDP:n Climate A -listalle. Arvostetulle maailmanlaajuiselle listalle on valittu 113 johtavaa yritystä, joiden katsotaan toimivan esimerkillisesti ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi.

Kesko jatkoi vuoden 2015 aikana ihmisoikeuksiin liittyvää vaikutusarviointia YK:n Yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevien ohjaavien periaatteiden (UN Guiding Principles on Business and Human Rights) mukaisesti.

Keskon tavoitteena on tunnistaa tuotteiden koko toimitusketju ja varmentaa myös ainesosien vastuullisuus. Vuoden 2015 aikana tehtiin päivittäistavaroiden omien merkkien, Pirkka- ja K-Menu-tuotteiden, ainesosien alkuperän kartoitustyö.

Lastenoikeusjärjestö Plan International ja Kesko aloittivat helmikuussa 2015 yhteisen hankkeen Thaimaan kalateollisuuden vastuullisuuden ja siirtotyöläisten aseman parantamiseksi. Yhteistyön jatkosta on sovittu vuosiksi 2015–2018.

Keskon päivittäistavarakauppa, Gasum, Myllyn Paras ja Wursti aloittivat syyskuussa 2015 yhteistyön, jossa kaupan syömäkelvottomasta biojätteestä valmistettua biokaasua hyödynnetään energiana uusien Pirkka-tuotteiden valmistuksessa.

Suomalaisen Työn Liiton Sinivalkoinen jalanjälki -kampanja jatkui vuonna 2015, jolloin K-ruokakauppojen lisäksi mukaan liittyvät K-rauta- ja Rautia-kaupat. Kampanjan tavoitteena on lisätä suomalaisten tuotteiden myyntiä ja tietoisuutta suomalaisen työn ostamisen myönteisistä vaikutuksista.

K-ryhmä ja Ruokatieto järjestivät keväällä 2015 kuudella paikkakunnalla Suomessa Lähiruokatreffit, joiden tavoitteena on tarjota kauppiaille ja paikallisille tuottajille mahdollisuus

verkostoitua ja parantaa paikallisten tuotteiden tarjontaa K-ruokakaupoissa.

Kesko loi vuoden 2015 aikana Tuottajalle kiitos -toimintamallin, jolla halutaan kiinnittää huomiota tuottajien asemaan ja parantaa kotimaisen tuotannon arvostusta. Asiakkailla oli mahdollisuus ostaa jouluostosten yhteydessä Tuottajalle kiitos -kortti, jonka myyntitulo tilitettiin lyhentämättömänä ja kolminkertaisena suomalaisille sikatilallisille yhteistyössä MTK:n ja lihatalojen kanssa.

Nenäpäivän pääyhteistyökumppaneina toimineet K-kaupat keräsivät Nenäpäivä-keräykseen ennätyselliset 420 000 euroa vuonna 2015. Kesko ja K-kaupat olivat kolmatta vuotta mukana auttamassa vähävaraisia tukemalla Pelastusarmeijan Joulupata-keräystä. K-ruokakaupat osallistuivat myös Suomen Punaisen Ristin ja Mannerheimin Lastensuojeluliiton Hyvä joulumieli -keräykseen.

Tilinpäätöksen liitetiedoissa esitetyt tiedot

Konsernin henkilöstöä koskevat tiedot on esitetty liitetiedossa 6.

Lähipiiritapahtumat on esitetty liitetiedossa 33.

Kesko julkistaa vuoden 2015 vuosiraportin osoitteessa www.kesko.fi. Raportti sisältää strategiakatsauksen, hallituksen toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen vuodelta 2015, vastuullisuusraportoinnin tunnusluvut (GRI), selvityksen Keskon hallinto- ja ohjausjärjestelmästä (Corporate Governance Statement) sekä palkka- ja palkkioselvityksen. GRI-tunnusluvut varmennetaan ulkopuolisen riippumattoman tahon toimesta.

Riskienhallinta

Kesko-konsernin riskienhallintaa ohjaa Keskon hallituksen hyväksymä riskienhallintapolitiikka. Poliitikassa määritellään Kesko-konsernin riskienhallinnan päämäärät ja periaatteet, organisointi ja vastuut sekä toimintatavat. Rahoitusriskien hallinnassa noudatetaan Keskon hallituksen vahvistamaa konsernin rahoituspolitiikkaa. Vastuu riskienhallinnan

käytännön toteuttamisesta on liiketoiminta- ja konsernijohdolla. Kesko-konsernissa riskejä arvioidaan ja hallitaan liiketoimintalähtöisesti ja kokonaisvaltaisesti. Tämä tarkoittaa sitä, että keskeisiä riskejä tunnistetaan, arvioidaan, hallitaan, seurataan ja raportoidaan järjestelmällisesti konserni-, toimiala-, yhtiö- ja yksikkötasolla kaikissa toimintamaissa.

Kesko-konsernin riskejä käsitellään Keskon hallituksen tarkastusvaliokunnassa vuosineljänneksittäin osavuositarkastusten ja tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä. Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja raportoi riskienhallinnasta hallitukselle osana tarkastusvaliokuntaraporttia. Merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä hallitus raportoi markkinoille toimintakertomuksessa ja olennaisista muutoksista niihin osavuositarkastuksissa.

Seuraavassa on kuvattu merkittäviksi arvioituja riskejä ja epävarmuustekijöitä.

Merkittäviä riskejä ja epävarmuustekijöitä

Ostovoiman ja kysynnän jatkuva lasku erityisesti Suomessa

Suomen talouden heikot näkymät, julkisen sektorin velkaantumisen aiheuttamat verojen ja julkisten maksujen korotukset sekä työttömyyden kasvu heikentävät ostovoimaa ja kuluttajaluottamusta sekä voivat aiheuttaa pitkäkestoisen laskun kysynnän tasossa. Tällä olisi kielteisiä vaikutuksia erityisesti Keskon kotimaan rauta- ja erikoiskaupassa sekä autokaupassa. Ruokakaupassa hinnan merkitys korostuu entisestään.

Venäjän talouden ja toimintaedellytysten heikkeneminen

Venäjän talouskehitykseen liittyy suurta epävarmuutta ja Venäjän poliittiset ja maariskit ovat nousseet. Raakaöljyn hinnan lasku alentaa Venäjän valtion tuloja. Ruuplan kurssin alhainen taso heikentää ostovoimaa, kysyntää, kannattavuutta ja kurssin voimakas vaihtelu lisää

suojautumiskustannuksia. EU:n ja USA:n talouspakotteet vaikeuttavat rahoituksen saantia Venäjällä. Venäjän vastapakotteet vaikuttavat erityisesti ruokakauppojen toimintaan ja nostavat hintatasoa Venäjällä laajemminkin.

Viranomaistoiminnan ennakoimattomuus ja nopeat muutokset laeissa ja niiden soveltamisessa sekä yllättävät muutokset toimintaympäristössä voivat vaikeuttaa liiketoimintaa ja hidastaa laajentumista.

Hintatason lasku ja hintakilpailun kiristyminen Suomen ruokakaupassa

Ruuan hintataso Suomessa laski vuoden 2015 aikana. Kuluttajien ostovoiman pienentyessä kilpailu on kiristynyt ja kaupat ovat laskeneet hintojaan markkinaosuuksien kasvattamiseksi. Hintatason lasku ja kiristynyt hintakilpailu voivat heikentää Keskon päivittäistavarakaupan ja kauppioiden kannattavuutta.

Meneillään olevat yrityskaupat

Toteutuessaan Suomen Lähikauppa Oy:tä ja Onninen Oy:tä koskevat yrityskaupat ovat Keskolle merkittävä liiketoimintamahdollisuus, mutta niihin liittyy myös riskejä. Yritysten haltuunotto ja integrointi Kesko-konserniin ovat vaativia ja pitkäkestoisia hankkeita ja niiden onnistumisella on vaikutusta myynti-, tulos- ja synergiatavoitteiden toteutumiseen.

Digitaalisuuden aiheuttama voimakas muutos kaupan alalla

Verkkokauppa ja sähköiset palvelut kasvattavat suosiotaan vähittäiskaupassa, erityisesti erikoiskaupassa. Kansainvälinen verkkokauppa lisää hintojen läpinäkyvyyttä ja kuluttajien vaihtoehtoja samalla, kun tuotteiden sekä palveluiden ostopäätösten teko, ostaminen ja markkinointi muuttuvat yksilöllisemmiksi ja siirtyvät entistä enemmän verkkoon.

Liiketoimintatavoitteiden saavuttaminen edellyttää aktiivisuutta ja vahvaa osaamista asiakkaita kiinnostavien sähköisten palveluiden ja verkkokauppojen kehittämisessä, monikanavaisuuden hyödyntämistä ja tätä tukevaa

sähköistä asiakaskommunikaatiota. Riski on, että osa perinteisistä kivijalkakaupoista tulee kannattamattomiksi ja että verkkokaupan ja sähköisten palveluiden kehityshankkeet etenevät kilpailijoita hitaammin tai kilpailevat verkkokaupat ja -palvelut ovat asiakkaiden mielestä kiinnostavampia. Kilpailua voivat lisäksi kiristää uusilla liiketoimintamalleilla kaupan arvoketjuun tulevat yritykset. Ruokakaupassa verkkokaupan kehittämisen haasteita ovat mm. logististen toimintamallien kustannustehokkuus ja olemassa olevien kauppapaikkojen soveltuvuus verkkokauppaan.

Liiketoiminnan keskeytyminen ja tietojärjestelmähäiriöt

Kaupan alalle on ominaista toimitusketjun monimutkaistuminen, pidentyminen sekä kasvanut riippuvuus tietojärjestelmistä, tietoliikenteestä ja ulkoisista palveluntoimittajista. Pitkäkestoiset toimintahäiriöt tietojärjestelmissä, maksuliikenteessä tai muualla toimitusketjussa voivat aiheuttaa merkittäviä myynnin menetyksiä ja asiakastyytyväisyyden heikkenemistä.

Kauppioiden toimintaedellytykset

Keskon ketjutoiminta perustuu merkittävin osin kauppiasliiketoimintamalliin poiketen useimmista kilpailijoista. Kauppiasliiketoimintamallin kilpailuetuina ovat mm. kauppiaan paikallinen asiantuntemus ja kyky reagoida nopeasti asiakastarpeiden tai kilpailutilanteen muutoksiin. Ketjujen toiminnan kehittämiseen liittyvä päätöksenteko ja liiketoimintamuutosten toteuttaminen voivat kuitenkin olla kilpailijoita hitaampaa. Pitkäkestoinen lasku kysynnän ja myynnin tasossa voivat heikentää kauppiastoiminnan kannattavuutta ja toimintakykyä Suomessa.

Kauppapaikat

Markkinaosuuden kasvattamisen kannalta hyvät kauppapaikat ovat keskeinen kilpailutekijä. Kauppapaikkojen hankintaa voivat hidastaa kaavoittamis- ja lupamenettelyt sekä tonttien

saatavuus ja hinta. Kauppakiinteistöihin sitoutuu huomattavia pääomia tai vuokravastuita vuosiksi. Verkkokaupan osuuden kasvaessa, markkinatilanteen muuttuessa tai ketjukonseptin toimimattomuuden takia riskinä on, että kauppapaikka muuttuu kannattamattomaksi ja toiminta päättyy pitkäaikaisten vastuiden säilyessä.

Tuotteiden turvallisuus ja toimitusketjun laatu

Mikäli tuoteturvallisuuden valvonta epäonnistuu tai toimitusketjun laadun varmistus pettää, voi seurauksena olla taloudellisia tappioita, asiakkaiden luottamuksen menettäminen tai pahimmassa tapauksessa asiakkaiden terveyden vaarantuminen.

Ihmisten osaaminen ja työssä jaksaminen

Strategioiden toteuttaminen ja tavoitteiden saavuttaminen edellyttää osaavaa ja motivoitunutta henkilöstöä. Riskinä on, ettei kaupan ala houkuttele parhaita osaajia. Meneillään olevat yrityskaupat sekä muut merkittävät liiketoiminta- ja kehityshankkeet sekä kasvanut erikoisosaamisen tarve lisäävät avainhenkilöriskiä ja riippuvuutta yksittäisten henkilöiden osaamisesta.

Tavarantoimittajat ja jakelukanavat

Yksittäisistä päämiehistä ja tavarantoimittajista voimakkaasti riippuvaisilla toimialoilla kuten auto- ja konekaupassa voivat omistusjärjestelyt, päämiehen tai tavarantoimittajan strategiamuutokset, muutokset tuotevalikoimissa, tuotteiden hinnoittelussa ja jakelukanavaratkaisuissa merkitä kilpailukyvyn heikkenemistä, myynnin vähenemistä tai liiketoiminnan menetystä.

Rikollisuus ja väärinkäytökset

Yhä suurempi osa rikoksista tehdään tietoverkon välityksellä ja rikollisuus on muuttunut kansainvälisemmäksi ja ammattimaisemmaksi. Epäonnistuminen erityisesti maksutapahtumien ja henkilötietojen suojaamisessa voi aiheuttaa menetyksiä, vahingonkorvausvaatimuksia ja maineen vaarantumisen. Riskinä on, että kontrollit eivät ole riittäviä tällaista rikollisuutta vastaan.

Vastuulliset toimintatavat ja maineen hallinta

Vastuullisuusnäkökulmien, kuten tuotteiden tuotannon ja hankinnan eettisyyden, työntekijöiden oikeudenmukaisen ja tasapuolisen kohtelun sekä ympäristönsuojelun, merkitys asiakkaille on entistä korostuneempi. Mahdolliset epäonnistumiset vastuullisuuden toteuttamisessa aiheuttaisivat Keskolle kielteistä julkisuutta. Keskon vastuullisuustyön haasteita ovat muun muassa vastuullisuusperiaatteiden viestintä tavarantoimittajille, kauppiaille ja asiakkaille sekä tuotteiden hankintaketjun vastuullisuuden varmistaminen.

Lakien ja sopimusten noudattaminen

Lakien ja sopimusten noudattaminen on tärkeä osa Keskon vastuullisuutta. Niiden noudattamatta jättämisestä voi seurata sakkoja, vahingonkorvauksia ja muita taloudellisia menetyksiä sekä luottamuksen ja maineen menetystä.

Raportointi markkinoille

Keskon tavoite on tuottaa ja julkistaa luotettavaa tietoa oikea-aikaisesti. Mikäli Keskon julkistama tieto osoittautuisi virheelliseksi tai tiedottaminen ei muutoin täyttäisi säännöksiä, seurauksena voi olla sijoittajien ja muiden sidosryhmien luottamuksen menettäminen ja mahdolliset sanktiot. Taloudellisen tiedon oikeellisuudelle tuo haasteita tiedottamisaikataulujen kireys ja riippuvuus tietojärjestelmistä.

Vahinkoriskit

Onnettomuuksista, luonnonilmiöistä ja epidemioista voi aiheutua vahinkoja tai liiketoiminnan keskeytyksiä, joita ei pystytä ennalta ehkäisemään. Riskinä on myös, että vakuutukset eivät kata kaikkia yllättäviä onnettomuuksia ja vahinkoja.

Tulevaisuuden näkymät

Kesko-konsernin tulevaisuuden näkymiä arvioidaan liikevaihdon ja liikevoiton ilman kertaluonteisia eräiä osalta katsauskautta seuraavalta 12 kuukauden ajanjaksolta (1-12/2016)

verrattuna katsauskauden päättymistä edeltävään 12 kuukauteen (1-12/2015).

Yleinen taloustilanne ja kulutuskysynnän ennakoitu kehitys vaihtelee Keskon eri toimintamaissa. Suomessa kuluttajien ostovoiman heikosta kehityksestä johtuen kaupan alan kehityksen ennakoidaan pysyvän kaikilla tavara-aloilla vaatimattomana, mitä julkisen talouden tasapainottamiseksi tehtävät toimenpiteet voivat edelleen vaikeuttaa. Suomen päivittäistavarakaupassa kilpailun ennakoidaan jatkuvan kireänä. Suomen rauta- ja sisustuskaupassa sekä autokaupassa markkinoiden ennakoidaan pysyvän heikkona. Ulkomaiden osalta Venäjällä taloustilanne ja kuluttajien ostovoima sekä näkymät ovat heikentyneet edelleen. Sen sijaan Ruotsissa ja Norjassa sekä Baltian maissa markkinoiden ennakoidaan kasvavan.

Kesko-konsernin liikevaihdon ennakoidaan vuonna 2016 olevan samalla tasolla kuin edellisenä vuonna. Liikevoiton ilman kertaluonteisia eriä ennakoidaan vuonna 2016 hieman ylittävän vuoden 2015 tason.

Tulevaisuuden näkymässä ei ole huomioitu Suomen Lähikaupan ja Onnisen hankintoja, joiden osalta tulevaisuuden näkymiä tarkastellaan yrityshankintojen toteutusajankohtien yhteydessä.

Voitonjakoehdotus

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 1 101 724 265,47 euroa, joista tilikauden voitto on 161 817 870,11 euroa.

Hallitus ehdottaa 4.4.2016 pidettävälle varsinaiselle yhtiökokoukselle, että osinkoa jaetaan osingonjakohetkellä yhtiön ulkopuolisessa omistuksessa oleville osakkeille 2,50 euroa osaketta kohden. Osingonmaksun täsmäytyspäivänä yhtiön hallussa oleville omille osakkeille ei makseta osinkoa.

Voitonjakoehdotuksen tekopäivänä 2.2.2016 yhtiön ulkopuolisessa omistuksessa oli 99 142 175 osaketta, jota vastaava osingon kokonaismäärä on 247 855 437,50 euroa.

Varsinainen yhtiökokous

Hallitus päätti kutsua koolle varsinaisen yhtiökokouksen 4.4.2016 klo 13.00 alkaen Helsingin Messukeskukseen. Kesko Oyj julkistaa yhtiökokouskutsun myöhempanä ajankohtana.

Vuosiraportti 2015 ja selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä

Kesko julkistaa vuoden 2015 vuosiraportin viikolla 10 internet-sivuillaan osoitteessa www.kesko.fi. Raportti sisältää strategiakatsauksen, hallituksen toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen vuodelta 2015, vastuullisuusraportoinnin tunnusluvut (GRI), selvityksen Keskon hallinto- ja ohjausjärjestelmästä (Corporate Governance Statement) sekä palkka- ja palkkioselvityksen.

KONSERNIN KESKEISET TUNNUSLUVUT

		2011	2012	2013	2014	2015
Tuloslaskelma						
Liikevaihto	Milj. €	9 460	9 686	9 315	9 071	8 679
Liikevaihdon muutos	%	7,8	2,4	-3,8	-2,6	-4,3
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä	Milj. €	279	230	239	233	244
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä liikevaihdesta	%	2,9	2,4	2,6	2,6	2,8
Tilikauden tulos (sis. määräysvallattomien omistajien osuuden)	Milj. €	197	136	185	108	117
Tilikauden tulos liikevaihdesta	%	2,1	1,4	2,0	1,2	1,4
Kannattavuus						
Oman pääoman tuotto	%	8,8	6,0	8,0	4,7	5,2
Oman pääoman tuotto ilman kertaluonteisia eriä	%	8,8	6,9	7,7	7,6	8,2
Sidotun pääoman tuotto	%	13,2	8,3	10,2	6,4	9,3
Sidotun pääoman tuotto ilman kertaluonteisia eriä	%	13,1	9,0	9,8	9,9	11,7
Rahoitus ja taloudellinen asema						
Korollinen nettovelka	Milj. €	32,8	135,3	-126,4	-99,2	-448,1
Nettovelkaantumisaste	%	1,5	6,0	-5,4	-4,4	-20,0
Omavaraisuusaste	%	53,9	52,5	54,5	54,5	54,7
Korolliset nettovelat/käyttökate		0,1	0,4	-0,3	-0,3	-1,4
Muut tunnusluvut						
Investoinnit	Milj. €	425	378	171	194	219
Investoinnit liikevaihdesta	%	4,5	3,9	1,8	2,1	2,5
Liiketoiminnan rahavirta	Milj. €	216	382	414	304	276
Investointien rahavirta	Milj. €	-441	-391	-152	-182	217
Henkilökunta keskimäärin tilikauden aikana		18 960	19 747	19 489	19 976	18 955
Henkilökunta, 31.12.		23 375	24 080	23 863	23 794	21 935

		2011	2012	2013	2014	2015
Osakekohtaiset tunnusluvut						
Tulos/osake, laimennusvaikutuksella oikaistu	€	1,84	1,26	1,75	0,97	1,03
Tulos/osake, laimentamaton	€	1,85	1,27	1,75	0,97	1,03
Tulos/osake ilman kertaluonteisia eriä, laimentamaton	€	1,84	1,47	1,68	1,65	1,70
Oma pääoma/osake	€	22,29	22,48	22,96	22,05	21,82
Osinko/osake	€	1,20	1,20	1,40	1,50	2,50*
Osinko tuloksesta	%	64,9	94,5	79,9	154,7	243,8*
Osinko tuloksesta ilman kertaluonteisia eriä	%	65,3	81,8	83,3	91,1	146,7*
Liiketoiminnan rahavirta/osake, oikaistu	€	2,20	3,88	4,17	3,07	2,79
Hinta/voitto-suhde (P/E), A-osake, oikaistu		13,55	19,30	15,35	29,49	30,35
Hinta/voitto-suhde (P/E), B-osake, oikaistu		14,14	19,60	15,35	31,16	31,57
Efekttiivinen osinkotuotto, A-osake	%	4,8	4,9	5,2	5,3	8,0
Efekttiivinen osinkotuotto, B-osake	%	4,6	4,8	5,2	5,0	7,7
Osakkeen kurssi 31.12.						
A-osake	€	24,82	24,39	26,80	28,56	31,12
B-osake	€	25,96	24,77	26,80	30,18	32,37
Osakkeen keskipörssi						
A-osake	€	29,20	23,71	24,85	29,06	31,85
B-osake	€	29,36	22,75	24,11	29,82	33,52
Osakekannan markkina-arvo 31.12., A-osake	Milj. €	788	774	851	906	988
Osakekannan markkina-arvo 31.12., B-osake	Milj. €	1 719	1 644	1 810	2 031	2 182
Pörssivaihto						
A-osake	Milj. kpl	2	2	1	2	2
B-osake	Milj. kpl	63	68	51	47	59
Suhteellinen vaihto						
A-osake	%	6,6	7,6	3,6	6,3	7,5
B-osake	%	94,6	102,0	77,0	69,5	87,0
Osakkeiden laimennusvaikutuksella oikaistu lukumäärä keskimäärin	1 000 kpl	98 919	98 472	99 136	99 161	99 114

A-osakkeen tuotto viideltä viimeksi kuluneelta tilikaudelta	%	-4,6	-4,5	8,5	8,3	2,3
B-osakkeen tuotto						
Viideltä viimeksi kuluneelta tilikaudelta	%	-4,2	-3,7	13,7	10,1	3,0
Kymmeneltä viimeksi kuluneelta tilikaudelta	%	17,1	14,6	13,4	10,2	7,7

* ehdotus yhtiökokoukselle

LIKEVAIHTO SEGMENTEITTÄIN

Milj. €	1-12/2015	1-12/2014	Muutos-%
Päivittäistavara kauppa Suomi	4 566	4 650	-1,8
Päivittäistavara kauppa muut maat*	107	103	3,2
Päivittäistavara kauppa yhteensä	4 673	4 754	-1,7
- josta segmenttien välistä	15	34	-54,9
Rauta- ja erikoiskauppa Suomi	1 719	2 002	-14,1
Rauta- ja erikoiskauppa muut maat*	1 530	1 566	-2,3
Rauta- ja erikoiskauppa yhteensä	3 250	3 568	-8,9
- josta segmenttien välistä	1	0	(..)
Autokauppa Suomi	748	766	-2,4
Autokauppa yhteensä	748	766	-2,4
- josta segmenttien välistä	0	0	-12,4
Yhteiset toiminnot ja eliminoinnit	8	-18	(..)
Suomi yhteensä	7 042	7 401	-4,9
Muut maat yhteensä*	1 637	1 669	-1,9
Konserni yhteensä	8 679	9 071	-4,3

* liikevaihto muissa maissa kuin Suomessa

(..) muutos yli 100 %

LIIKEVOITTO SEGMENTEITTÄIN

Milj. €	1-12/2015	1-12/2014	Muutos
Päivittäistavara kauppa	249,4	216,2	33,2
Rauta- ja erikoiskauppa	-57,2	-52,0	-5,2
Autokauppa	26,1	28,9	-2,8
Yhteiset toiminnot ja eliminoinnit	-23,7	-41,7	18,0
Konserni yhteensä	194,6	151,4	43,2

LIIKEVOITTO ILMAN KERTALUONTEISIA ERIÄ SEGMENTEITTÄIN

Milj. €	1-12/2015	1-12/2014	Muutos
Päivittäistavara kauppa	177,5	223,2	-45,8
Rauta- ja erikoiskauppa	63,6	0,4	63,2
Autokauppa	26,1	28,9	-2,8
Yhteiset toiminnot ja eliminoinnit	-22,7	-20,0	-2,8
Konserni yhteensä	244,5	232,6	11,8

KONSERNIN TUNNUSLUVUT VUOSINELJÄNNEKSITTÄIN

	1-3/ 2014	4-6/ 2014	7-9/ 2014	10-12/ 2014	1-3/ 2015	4-6/ 2015	7-9/ 2015	10-12/ 2015
Liikevaihto, milj. €	2 129	2 371	2 304	2 267	2 082	2 227	2 203	2 166
Liikevaihdon muutos, %	-1,4	-2,1	-2,9	-4,0	-2,2	-6,0	-4,4	-4,4
Liikevoitto, milj. €	-13,0	69,4	63,4	31,7	-103,6	175,8	83,1	39,3
Liikevoitto, %	-0,6	2,9	2,7	1,4	-5,0	7,9	3,8	1,8
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, milj. €	19,1	67,6	84,0	61,9	26,5	76,4	82,5	59,1
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, %	0,9	2,9	3,6	2,7	1,3	3,4	3,7	2,7
Rahoitustuotot/-kulut, milj. €	-1,6	2,2	-1,8	-5,0	-0,3	-4,2	-3,5	0,9
Tulos ennen veroja, milj. €	-14,4	71,4	61,7	26,4	-103,7	172,1	78,8	40,7
Tulos ennen veroja, %	-0,7	3,0	2,7	1,2	-5,0	7,7	3,6	1,9
Sidotun pääoman tuotto, %	-2,2	11,5	10,9	5,5	-18,1	31,9	17,6	8,2
Sidotun pääoman tuotto ilman kertaluonteisia eriä, %	3,2	11,2	14,4	10,7	4,6	13,9	17,5	12,4
Oman pääoman tuotto, %	-2,0	9,4	8,1	3,7	-19,9	28,0	8,9	4,8
Oman pääoman tuotto ilman kertaluonteisia eriä, %	2,3	9,1	11,3	8,0	3,1	10,6	10,6	9,2
Omavaraisuusaste, %	53,2	52,3	54,2	54,5	51,5	52,2	54,2	54,7
Investoinnit, milj. €	43,4	55,7	51,7	43,2	51,5	58,6	41,5	66,9
Tulos/osake, laimennettu, €	-0,11	0,51	0,41	0,17	-1,11	1,48	0,43	0,22
Oma pääoma/osake, €	22,83	21,86	22,25	22,05	21,30	21,21	21,41	21,82

LIKEVAIHTO SEGMENTEITTÄIN

Milj. €	1-3/ 2014	4-6/ 2014	7-9/ 2014	10-12/ 2014	1-3/ 2015	4-6/ 2015	7-9/ 2015	10-12/ 2015
Päivittäistavara kauppa	1 102	1 202	1 190	1 260	1 103	1 149	1 171	1 249
Rauta- ja erikoiskauppa	815	974	942	837	773	883	857	736
Autokauppa	218	199	175	175	210	190	170	177
Yhteiset toiminnot ja eliminoinnit	-6	-5	-2	-5	-3	4	4	4
Konserni yhteensä	2 129	2 371	2 304	2 267	2 082	2 227	2 203	2 166

LIIKEVOITTO SEGMENTEITTÄIN

Milj. €	1-3/ 2014	4-6/ 2014	7-9/ 2014	10-12/ 2014	1-3/ 2015	4-6/ 2015	7-9/ 2015	10-12/ 2015
Päivittäistavara-kauppa	44,3	54,4	58,3	59,1	35,2	115,8	45,0	53,4
Rauta- ja erikoiskauppa	-64,3	11,9	1,9	-1,5	-144,7	61,5	36,8	-10,9
Autokauppa	10,1	7,4	6,3	5,2	9,8	6,5	6,0	3,8
Yhteiset toiminnot ja eliminoinnit	-3,1	-4,4	-3,2	-31,1	-3,9	-8,0	-4,6	-7,1
Konserni yhteensä	-13,0	69,4	63,4	31,7	-103,6	175,8	83,1	39,3

LIIKEVOITTO ILMAN KERTALUONTEISIA ERIÄ SEGMENTEITTÄIN

Milj. €	1-3/ 2014	4-6/ 2014	7-9/ 2014	10-12/ 2014	1-3/ 2015	4-6/ 2015	7-9/ 2015	10-12/ 2015
Päivittäistavara-kauppa	45,4	55,3	60,3	62,2	34,9	43,3	44,8	54,5
Rauta- ja erikoiskauppa	-33,2	9,3	20,6	3,7	-14,2	34,5	35,8	7,5
Autokauppa	10,1	7,4	6,3	5,2	9,8	6,5	6,0	3,8
Yhteiset toiminnot ja eliminoinnit	-3,1	-4,4	-3,2	-9,3	-3,9	-8,0	-4,1	-6,7
Konserni yhteensä	19,1	67,6	84,0	61,9	26,5	76,4	82,5	59,1

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

KANNATTAVUUS

Oman pääoman tuotto, %	$\frac{(\text{Voitto/tappio ennen veroja} - \text{Tuloverot}) \times 100}{\text{Oma pääöma}}$
Oman pääoman tuotto ilman kertaluonteisia eriä, %	$\frac{(\text{Voitto/tappio oikaistuna kertaluonteisilla erillä ennen veroja} - \text{Tuloverot oikaistuna kertaluonteisten erien verovaikutuksella}) \times 100}{\text{Oma pääöma}}$
Sidotun pääoman tuotto, %	$\frac{\text{Liikevoitto} \times 100}{(\text{Pitkäaikaiset varat} + \text{Vaihto-omaisuus} + \text{Saamiset} + \text{Muut lyhytaikaiset varat} - \text{Korottomat velat}) \text{ keskimäärin 12 kuukaudelta}}$
Sidotun pääoman tuotto ilman kertaluonteisia eriä, %	$\frac{\text{Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä} \times 100}{(\text{Pitkäaikaiset varat} + \text{Vaihto-omaisuus} + \text{Saamiset} + \text{Muut lyhytaikaiset varat} - \text{Korottomat velat}) \text{ keskimäärin 12 kuukaudelta}}$
Käyttökate	$\text{Liikevoitto} + \text{Poistot} + \text{Arvonalentumiset}$

RAHOITUS JA TALOUDELLINEN ASEMA

Omavaraisuusaste, %	$\frac{\text{Oma pääöma} \times 100}{(\text{Taseen loppusumma} - \text{Saadut ennakot})}$
Nettovelkaantumisaste, %	$\frac{\text{Korolliset nettovelat} \times 100}{\text{Oma pääöma}}$
Korolliset nettovelat	$\text{Korolliset velat} - \text{Rahamarkkinasijoitukset} - \text{Rahavarat}$
Korolliset nettovelat/käyttökate	$\frac{\text{Korolliset nettovelat}}{\text{Käyttökate}}$

OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT

Tulos/osake, laimennettu	$\frac{\text{Tulos} - \text{Määräysvallattomien omistajien osuus}}{\text{Keskimääräinen laimennusvaikutuksella oikaistu osakkeiden lukumäärä}}$
Tulos/osake, laimentamaton	$\frac{\text{Tulos} - \text{Määräysvallattomien omistajien osuus}}{\text{Keskimääräinen osakkeiden lukumäärä}}$
Tulos/osake ilman kertaluonteisia eriä, laimentamaton	$\frac{\text{Tulos oikaistuna kertaluonteisilla erillä} - \text{Määräysvallattomien omistajien osuus}}{\text{Keskimääräinen osakkeiden lukumäärä}}$
Oma pääoma/osake	$\frac{\text{Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden laimentamaton lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$
Osinko tuloksesta, %	$\frac{(\text{Osinko/osake}) \times 100}{(\text{Tulos/osake})}$
Hinta/voitto-suhde (P/E)	$\frac{\text{Tilinpäätöspäivän osakekurssi}}{(\text{Tulos/osake})}$
Efektiiivinen osinkotuotto-%	$\frac{(\text{Osinko/osake}) \times 100}{\text{Tilinpäätöspäivän osakekurssi}}$
Osakekannan markkina-arvo	$\text{Tilinpäätöspäivän osakekurssi} \times \text{Osakkeiden lukumäärä}$
Liiketoiminnan rahavirta/osake	$\frac{\text{Liiketoiminnan rahavirta}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä}}$
A-osakkeen ja B-osakkeen tuotto	$\text{Osakkeen kurssimuutos} + \text{Osinkotuotot vuosituotona}$

OSAKEOMISTUKSEN JAKAUTUMINEN

OSAKEOMISTUKSEN JAKAUTUMINEN OMISTAJARYHMITÄIN

31.12.2015

Kaikki osakkeet	Osakkeiden määrä, kpl	Osuus kaikista osakkeista, %
Yritykset ja asuntoyhteisöt	25 429 439	25,42
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	9 334 660	9,33
Julkisyhteisöt*	6 075 559	6,07
Kotitaloudet	26 198 475	26,19
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt**	5 625 298	5,62
Ulkomaiset	430 119	0,43
Hallintarekisteröidyt	26 926 202	26,92
Yhteensä	100 019 752	100,00

A-osakkeet	Osakkeiden määrä, kpl	Osuus A-osakkeista, %	Osuus kaikista osakkeista, %
Yritykset ja asuntoyhteisöt	18 626 977	58,69	18,62
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	4 111 521	12,95	4,11
Julkisyhteisöt*	401 252	1,26	0,40
Kotitaloudet	6 274 579	19,77	6,27
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt**	1 744 171	5,50	1,74
Ulkomaiset	7 089	0,02	0,01
Hallintarekisteröidyt	571 418	1,80	0,57
Yhteensä	31 737 007	100,00	31,73

B-osakkeet	Osakkeiden määrä, kpl	Osuus B-osakkeista, %	Osuus kaikista osakkeista, %
Yritykset ja asuntoyhteisöt	6 802 462	9,96	6,80
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	5 223 139	7,65	5,22
Julkisyhteisöt*	5 674 307	8,31	5,67
Kotitaloudet	19 923 896	29,18	19,92
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt**	3 881 127	5,68	3,88
Ulkomaiset	423 030	0,62	0,42
Hallintarekisteröidyt	26 354 784	38,60	26,35
Yhteensä	68 282 745	100,00	68,27

* julkisyhteisöt esim. kunnat, Ahvenanmaan maakuntahallinto, työeläkelaitokset ja sosiaaliturvarahastot

** voittoa tavoittelemattomat yhteisöt mm. apurahoja jakavat säätiöt, edunvalvontajärjestöt ja erilaiset yleishyödylliset yhdistykset

OSAKEOMISTUKSEN JAKAUTUMINEN SUURUUSLUOKITTAIN 31.12.2015

Kaikki osakkeet Osakkeita	Osakkaiden määrä, kpl	Osuus osakkeiden omistajista, %	Osakkeet yhteensä	Osuus osakkeista, %
1-100	13 069	33,06	726 514	0,73
101-500	14 485	36,64	3 892 042	3,89
501-1 000	5 097	12,89	4 010 131	4,01
1 001-5 000	5 310	13,43	11 659 532	11,66
5 001-10 000	847	2,14	5 989 717	5,99
10 001-50 000	585	1,48	12 103 289	12,10
50 001-100 000	72	0,18	5 175 930	5,17
100 001-500 000	49	0,12	10 590 509	10,59
500 001-999 999 999 999	15	0,04	45 872 088	45,86
Yhteensä	39 529	100,00	100 019 752	100,00

A-osakkeet Osakkeita	Osakkaiden määrä, kpl	Osuus A- osakkeiden omistajista, %	A-osakkeet yhteensä	Osuus A- osakkeista, %
1-100	2 411	32,24	113 345	0,36
101-500	1 830	24,47	476 212	1,50
501-1 000	1 044	13,96	898 276	2,83
1 001-5 000	1 485	19,86	3 638 803	11,47
5 001-10 000	365	4,88	2 569 509	8,10
10 001-50 000	291	3,89	6 236 286	19,65
50 001-100 000	34	0,45	2 372 987	7,48
100 001-500 000	13	0,17	3 197 927	10,08
500 001-999 999 999 999	5	0,07	12 233 662	38,55
Yhteensä	7 478	100,00	31 737 007	100,00

B-osakkeet Osakkeita	Osakkaiden määrä, kpl	Osuus B- osakkeiden omistajista, %	B-osakkeet yhteensä	Osuus B- osakkeista, %
1-100	11 601	33,67	662 809	0,97
101-500	13 515	39,23	3 631 151	5,32
501-1 000	4 317	12,53	3 327 680	4,87
1 001-5 000	4 163	12,08	8 790 755	12,87
5 001-10 000	466	1,35	3 317 282	4,86
10 001-50 000	306	0,89	6 030 024	8,83
50 001-100 000	40	0,12	2 945 034	4,31
100 001-500 000	31	0,09	7 059 569	10,34
500 001-999 999 999 999	11	0,03	32 518 441	47,62
Yhteensä	34 450	100,00	68 282 745	100,00

10 SUURINTA OSAKKEENOMISTAJAA OSAKELUKUMÄÄRÄN PERUSTEELLA 31.12.2015

		Osakkeiden määrä, kpl	Osuus osakkeista, %	Äänimäärä	Osuus äänimäärästä, %
1.	K-kauppiasliitto ry	3 877 707	3,88	38 777 070	10,05
2.	Vähittäiskaupan Takaus Oy	3 491 771	3,49	27 148 568	7,04
3.	Kruunuvuoren Satama Oy	3 438 885	3,44	34 388 850	8,92
4.	Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	1 970 632	1,97	5 576 320	1,45
5.	Valluga-sijoitus Oy	1 340 439	1,34	13 404 390	3,48
6.	Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	1 130 986	1,13	1 130 986	0,29
7.	Vähittäiskaupan Ammattikasvatussäätiö	1 100 426	1,10	9 633 308	2,50
8.	Oy The English Tearoom Ab	1 000 000	1,00	1 000 000	0,26
9.	Valtion Eläkerahasto	950 000	0,95	950 000	0,25
10.	Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo	896 968	0,90	896 968	0,23

10 SUURINTA OSAKKEENOMISTAJAA ÄÄNIMÄÄRÄN PERUSTEELLA 31.12.2015

		Osakkeiden määrä, kpl	Osuus osakkeista, %	Äänimäärä	Osuus äänimäärästä, %
1.	K-kauppiasliitto ry	3 877 707	3,88	38 777 070	10,05
2.	Kruunuvuoren Satama Oy	3 438 885	3,44	34 388 850	8,92
3.	Vähittäiskaupan Takaus Oy	3 491 771	3,49	27 148 568	7,04
4.	Valluga-sijoitus Oy	1 340 439	1,34	13 404 390	3,48
5.	Vähittäiskaupan Ammattikasvatussäätiö	1 100 426	1,10	9 633 308	2,50
6.	Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	1 970 632	1,97	5 576 320	1,45
7.	Heimo Välinen Oy	470 000	0,47	4 700 000	1,22
8.	K-ruokakauppiasyhdistys ry	460 856	0,46	4 608 560	1,20
9.	Food Paradise Oy	389 541	0,39	3 895 410	1,01
10.	T.A.T. Invest Oy	198 020	0,20	1 931 600	0,50

JOHDON OSAKEOMISTUS

Kesko Oyj:n hallituksen jäsenet ja pääjohtaja sekä edellä mainittujen määräysvallassa olevat yhteisöt omistivat joulukuun 2015 lopussa 373 961 Kesko Oyj:n A-osaketta ja 10 476 Kesko Oyj:n B-osaketta, eli yhteensä 384 437 kpl, mikä edustaa 0,38 % yhtiön kaikista osakkeista ja 0,97 % kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä.

Pääjohtajalla oli 31.12.2015 Kesko Oyj:n B-osakkeita 8 791 kappaletta, mitkä edustavat 0,01 % yhtiön kaikista osakkeista ja 0,00 % kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä. Konsernijohtoryhmällä mukaan lukien pääjohtaja oli 31.12.2015 Kesko Oyj:n B-osakkeita 65 162 kappaletta, mitkä edustavat 0,07 % yhtiön kaikista osakkeista ja 0,02 % kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä.

KONSERNITILINPÄÄTÖS (IFRS)

KONSERNIN TULOSLASKELMA

Milj. €	Liite		1.1.-31.12.2015		1.1.-31.12.2014	
				%		%
Liikevaihto	2		8 678,9	100,0	9 070,6	100,0
Myytyjen suoritteiden hankintameno			-7 540,4	-86,9	-7 832,3	-86,3
Bruttokate			1 138,5	13,1	1 238,3	13,7
Liiketoiminnan muut tuotot	4	5	800,4	9,2	729,3	8,0
Henkilöstökulut	6	30	-544,8	-6,3	-614,2	-6,8
Vuokratulot			-407,7	-4,7	-438,4	-4,8
Markkinointikulut			-221,6	-2,6	-237,1	-2,6
Kiinteistöjen ja kauppapaikkojen ylläpito			-105,4	-1,2	-120,1	-1,3
Tietojärjestelmäkulut			-78,5	-0,9	-84,6	-0,9
Muut liikekulut	4		-249,6	-2,9	-126,7	-1,4
Poistot ja arvonalentumiset	11	12	-136,8	-1,6	-195,1	-2,2
Liikevoitto			194,6	2,2	151,4	1,7
Korkotuotot ja muut rahoitustuotot	7		10,4	0,1	13,8	0,2
Korkokulut ja muut rahoituskulut	7		-14,2	-0,2	-15,6	-0,2
Valuuttakurssierot	7		-3,3	-0,0	-4,4	-0,0
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	7		-7,1	-0,1	-6,1	-0,1
Osuudet pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävistä sijoituksista			0,6	0,0	-0,2	-0,0
Tulos ennen veroja			188,0	2,2	145,0	1,6
Tuloverot	8		-70,7	-0,8	-36,6	-0,4
Tilikauden tulos			117,4	1,4	108,5	1,2

Tilikauden tuloksen jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		101,6	96,0
Määräysvallattomille omistajille		15,7	12,4
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos			
Laimentamaton €	10	1,03	0,97
Laimennusvaikutuksella oikaistu €	10	1,03	0,97

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

Milj. €	Liite	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Tilikauden tulos		117,4	108,5
Erät, joita ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteisiksi			
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	9 17	23,0	-19,6
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi			
Ulkomaiseen yksikköön liittyvät muuntoerot	9	-17,4	-27,9
Hyperinflaatio-oikaisu	9	-	4,5
Rahavirran suojausten arvomuutos	9	-0,0	0,9
Myytavissä olevien rahoitusvarojen arvomuutos	9	1,1	-3,0
Muut erät	9	-0,3	-0,2
Tilikauden laajan tuloksen erät verojen jälkeen yhteensä		6,4	-45,4
Tilikauden laaja tulos		123,8	63,1
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		118,9	49,4
Määräysvallattomille omistajille		4,9	13,6

KONSERNITASE

Milj. €			Liite	31.12.2015	%	31.12.2014	%
VARAT							
Pitkäaikaiset varat							
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet			11	1 282,1		1 624,1	
Aineettomat hyödykkeet			12	168,4		177,9	
Osuudet pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävissä sijoituksissa			13 37	99,2		92,2	
Myytävissä olevat rahoitusvarat			23 32	15,3		13,1	
Pitkäaikaiset saamiset	14	15	23	62,9		7,1	
Laskennalliset verosaamiset			16	3,9		4,2	
Eläkesaamiset			17	176,4		147,2	
Pitkäaikaiset varat yhteensä				1 808,3	43,7	2 065,9	49,2
Lyhytaikaiset varat							
Vaihto-omaisuus			18	735,0		776,4	
Korolliset saamiset			19 23	10,0		11,0	
Myyntisaamiset	19	23	32	581,7		584,2	
Tuloverosaamiset			19 23	2,0		24,3	
Muut korottomat saamiset			19 23	114,6		137,3	
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat			23 32	374,2		219,3	
Myytävissä olevat rahoitusvarat	20	23	32	371,7		271,7	
Rahavarat				141,2		107,0	
Lyhytaikaiset varat yhteensä				2 330,5	56,3	2 131,2	50,8
Myytäväinä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät			21	0,5	0,0	0,5	0,0
Varat yhteensä				4 139,3	100,0	4 197,7	100,0

Milj. €	Liite			31.12.2015	%	31.12.2014	%
OMA PÄÄOMA JA VELAT							
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma							
Osakepääoma	22			197,3		197,3	
Ylikurssirahasto	22			197,8		197,8	
Muut rahastot	22			265,5		265,5	
Muuntoerot	22			-44,6		-37,9	
Arvonmuutosrahasto	22			0,2		-0,9	
Kertyneet voittovarot				1 547,1		1 562,1	
				2 163,4	52,3	2 183,9	52,0
Määräysvallattomien omistajien osuus							
				78,6	1,9	81,6	1,9
Oma pääoma yhteensä							
				2 241,9	54,2	2 265,5	54,0
Pitkäaikaiset velat							
Korolliset pitkäaikaiset velat	23	24	32	258,3		319,3	
Korottomat pitkäaikaiset velat		23	32	42,2		10,5	
Laskennalliset verovelat			16	71,4		67,4	
Eläkeveloitteet			17	0,9		2,0	
Varaukset			25	15,6		26,7	
Pitkäaikaiset velat yhteensä							
				388,4	9,4	425,9	10,1
Lyhytaikaiset velat							
Lyhytaikaiset korolliset velat		23	32	180,8		179,6	
Ostovelat	23	26	32	795,1		794,6	
Muut korottomat velat	23	26	32	212,6		217,9	
Tuloverovelat	23	26	32	31,4		9,2	
Siirtovelat	23	26	32	251,3		262,9	
Varaukset			25	37,8		42,1	
Lyhytaikaiset velat yhteensä							
				1 509,0	36,5	1 506,3	35,9
Velat yhteensä							
				1 897,3	45,8	1 932,2	46,0
Oma pääoma ja velat yhteensä							
				4 139,3	100,0	4 197,7	100,0

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

Milj. €	Liite	1.1.–31.12.2015	1.1.–31.12.2014
Liiketoiminnan rahavirta			
Tulos ennen veroja		188,0	145,0
Oikaisut			
Suunnitelman mukaiset poistot		127,6	150,7
Rahoitustuotot ja -kulut		7,1	6,1
Muut oikaisut	31	40,1	63,3
		174,8	220,1
Käyttöpääoman muutos			
Lyhytaikaisten korottomien saamisten lisäys (-)/vähennys (+)		-1,8	31,7
Vaihto-omaisuuden lisäys (-)/vähennys (+)		-43,9	-6,9
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys (-)		7,0	-20,9
		-38,8	3,9
Maksetut korot ja muut rahoituskulut		-17,6	-16,1
Saadut korot		8,9	13,0
Saadut osingot		0,1	0,1
Maksetut verot		-38,9	-61,6
Liiketoiminnan nettorahavirta		276,4	304,4
Investointien rahavirta			
Investoinnit pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltäviin sijoituksiin	31	-11,0	0,0
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	31	-203,8	-193,6
Investoinnit myytävissä oleviin rahoitusvaroihin		-	0,0
Tytäryhtiöiden myynnit vähennettynä luovutushetken rahavaroilla	31	-47,3	0,3
Osakkuus- ja yhteisyritysten pääoman palautus		9,5	-
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot		470,4	10,8
Pitkäaikaisten lainasaamisten lisäys (-)/vähennys (+)		-0,6	0,3
Investointien nettorahavirta		217,1	-182,1

Rahoituksen rahavirta			
Korollisten velkojen lisäys (+)/vähennys (-)		-58,6	-44,8
Rahoitusleasingvelkojen maksut		-2,8	-1,0
Korollisten saamisten lisäys (-)/vähennys (+)		1,8	-0,5
Maksetut osingot		-156,1	-143,4
Osakeannista saadut maksut		-	2,1
Omien osakkeiden hankinta		-	-16,1
Lyhytaikaisten rahamarkkinasijoitusten lisäys (-)/vähennys (+)		-269,2	-56,8
Muut erät		19,3	6,8
Rahoituksen nettorahavirta		-465,7	-253,6
Rahavarojen ja lyhytaikaisten myytävissä olevien rahoitusvarojen muutos		27,8	-131,3
Rahavarat ja lyhytaikaiset myytävissä olevat rahoitusvarat 1.1.	31	313,3	453,0
Muuntoero-oikaisu ja arvomuutos		-7,1	-8,4
Rahavarat ja lyhytaikaiset myytävissä olevat rahoitusvarat 31.12.	31	334,1	313,3

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

Milj. €	Emoyhtiön omistajille kuuluva pääoma							Määräysvallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
	Osakepääoma	Rahastot	Muuntoerot	Arvonmuutosrahasto	Omat osakkeet	Kertyneet voittovarot	Yhteensä		
Oma pääoma 1.1.2015	197,3	463,3	-37,9	-0,9	-31,5	1 593,5	2 183,9	81,6	2 265,5
Osakeperusteiset maksut					4,0		4,0		4,0
Omien osakkeiden hankinta					-0,1		-0,1		-0,1
Osingonjako						-148,7	-148,7	-7,3	-156,1
Vähemmistön hankinta					0,0	0,1	0,1	-0,6	-0,5
Muut muutokset		0,0	-0,0			5,3	5,3	0,0	5,3
Tilikauden tulos						101,6	101,6	15,7	117,4
Muut laajan tuloksen erät									
Vakuutusmatemaattiset voitot/tappiot						28,8	28,8		28,8
Ulkomaiseen yksikköön liittyvät muuntoerot		0,0	-6,6				-6,6	-10,8	-17,4
Rahavirran suojauksen arvonmuutos				-0,0			-0,0		-0,0
Myytavissä olevien rahoitusvarojen arvonmuutos				1,4			1,4		1,4
Muut erät						-0,3	-0,3		-0,3
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot				-0,3		-5,8	-6,1		-6,1
Muut laajan tuloksen erät yhteensä		0,0	-6,6	1,1		22,7	17,2	-10,8	6,4
Tilikauden laaja tulos		0,0	-6,6	1,1	0,0	124,3	118,9	4,9	123,8
Oma pääoma 31.12.2015	197,3	463,4	-44,6	0,2	-27,5	1 574,6	2 163,4	78,6	2 241,9

Milj. €	Emoyhtiön omistajille kuuluva pääoma							Määräys- vallat- tomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
	Osake- pääoma	Rahastot	Muunto- erot	Arvon- muutos- rahasto	Omat osakkeet	Kertyneet voittovarot	Yhteensä		
Oma pääoma 1.1.2014	197,3	461,2	-13,3	1,2	-17,8	1 650,7	2 279,4	73,1	2 352,5
Optioilla merkityt osakkeet		2,1					2,1		2,1
Osakeperusteiset maksut					2,4		2,4	0,0	2,4
Omien osakkeiden hankinta					-16,1		-16,1		-16,1
Osingonjako						-138,5	-138,5	-4,9	-143,4
Muut muutokset		0,0	0,4			4,7	5,1	-0,2	4,9
Tilikauden tulos						96,0	96,0	12,4	108,5
Muut laajan tuloksen erät									
Vakuutusmatemaattiset voitot/tappiot						-24,6	-24,6		-24,6
Ulkomaiseen yksikköön liittyvät muuntoerot		0,0	-25,0				-25,0	-2,8	-27,9
Hyperinflaatio-oikaisut						0,4	0,4	4,1	4,5
Rahavirran suojauksen arvonmuutos				1,1			1,1		1,1
Myytavissä olevien rahoitusvarojen arvonmuutos				-2,9			-2,9		-2,9
Muut erät						-0,2	-0,2		-0,2
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot				-0,4		4,9	4,5		4,5
Muut laajan tuloksen erät yhteensä		0,0	-25,0	-2,1		-19,4	-46,6	1,2	-45,4
Tilikauden laaja tulos		0,0	-25,0	-2,1		76,6	49,4	13,6	63,1
Oma pääoma 31.12.2014	197,3	463,3	-37,9	-0,9	-31,5	1 593,5	2 183,9	81,6	2 265,5

Lisätietoja osakepääomasta ja rahastoista on esitetty liitetiedossa 22, muista laajan tuloksen eristä liitetiedossa 9 ja osakepalkkiojärjestelmistä liitetiedossa 30.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

LIITE 1. KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Yrityksen perustiedot

Kesko on suomalainen kaupan alan pörssi-yhtiö. Keskon ketjutoimintaan kuuluu yli 1 500 kauppaa Pohjoismaissa, Baltiassa, Venäjällä sekä Valko-Venäjällä.

Kesko-konsernin raportoitavat segmentit muodostuvat konsernin toimialoista, joita ovat päivittäistavarakauppa, rauta- ja erikoiskauppa sekä autokauppa.

Konsernin emoyhtiö Kesko Oyj on suomalainen, Suomen lakien mukaan perustettu julkinen osakeyhtiö, jonka Y-tunnus on 0109862-8. Yhtiön kotipaikka on Helsinki ja sen rekisteröity osoite on Satamakatu 3, 00016 KESKO. Kesko Oyj:n ja konsernitilinpäätöksen jäljennös on saatavissa Kesko Oyj:stä, Satamakatu 3, Helsinki, käyntiosoite: Kruunuvuorenkatu 4, Helsinki, sekä internet-osoitteesta www.kesko.fi.

Keskon hallitus on 2.2.2016 hyväksynyt tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi.

Yleistä

Keskon konsernitilinpäätös on laadittu EU:ssa sovellettavaksi hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2015 voimassa olevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettavaksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksessä ei ole sovellettu vapaaehtoisesti tilinpäätösstandardeja ennen niiden voimaantuloa. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot sisältävät myös

suomalaisen kirjanpito- ja yhteisöainsäädännön mukaisia vaatimuksia.

Tilikauden 2015 aikana ei otettu käyttöön uusia standardeja.

Konsernitilinpäätös esitetään miljoonina euroina ja se on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta jäljempänä mainittuja, standardien edellyttämällä tavalla käypään arvoon arvostettuja eriä.

Keskeiset kirjanpidolliset arviot ja oletukset

Laadittaessa konsernitilinpäätöstä kansainvälisten tilinpäätöskäytäntöjen mukaisesti joudutaan tekemään tulevaisuuteen liittyviä arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat omaisuus- ja velkaerien, vastuiden sekä tuottojen ja kulujen määrään. Toteumat voivat poiketa tehdyistä arvioista ja olettamuksista. Merkittävimmät tilanteet, joissa arvioita on käytetty, on kuvattu alla.

Tehtyjä arvioita ja harkintaan perustuvia ratkaisuja arvioidaan jatkuvasti, ja ne perustuvat aikaisempaan kokemukseen ja muihin tekijöihin, kuten tulevaisuuden tapahtumia koskeviin odotuksiin, joiden uskotaan olevan olosuhteet huomioon ottaen kohtuullisia.

Hankittujen varojen ja velkojen arvostus

Liiketoimintojen yhdistämisissä hankitut varat ja velat arvostetaan hankintahetkellä käypään arvoon. Hankittujen varojen ja velkojen kohdistuksen perusteena ovat käyvät arvot määritetään mahdollisuuksien mukaan saatavilla olevien markkina-arvojen mukaisesti. Jos markkina-arvoja ei ole saatavilla, arvostus perustuu omaisuuserän arvioituun tulontuottamiskykyyn ja sen tulevaan käyttötarkoitukseen Keskon liiketoiminnassa. Erityisesti aineettomien hyödykkeiden arvostaminen perustuu tulevien kassavirtojen

nykyarvoihin ja edellyttää johdon arvioita tulevista kassavirroista sekä omaisuuserien käytöstä.

Arvonalentumistestaus

Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät on määritelty käyttöarvoon perustuvien laskelmien avulla. Näissä laskelmissa ennakoitujen rahavirrat perustuvat johdon hyväksymiin taloudellisiin suunnitelmiin, jotka kattavat kolmen vuoden ajanjakson. (Liitetieto 12)

Työsuhde-etuudet

Konsernilla on sekä maksu- että etuus pohjaisia eläkejärjestelyjä. Työsuhde-etuuksiin liittyvien erien laskennassa käytetään useita harkintaa vaativia tekijöitä. IAS 19 mukainen etuus pohjainen eläkelaskenta perustuu mm. seuraaviin johdon arvioita vaativiin tekijöihin (Liitetieto 17):

- tilikauden eläkekulun, eläkevelvoitteen ja nettorahoitusmenon laskemisessa käytettävä diskonttauskorko
- tuleva palkkatasokehitys
- henkilöstön palvelusajan pituus

Muutokset näissä olettamissa voivat merkittävästi vaikuttaa eläkevastuun ja tulevien eläkekulujen määriin. Lisäksi merkittävä osa eläkejärjestelyjen varoista on sijoitettu kiinteistöihin ja osakkeisiin, joiden arvonmuutokset vaikuttavat taseen eläkesaamisen määrään.

Vaihto-omaisuuden arvostaminen

Konserni tarkastelee säännöllisesti vaihto-omaisuuden epäkuranttiutta ja kiertonopeutta sekä nettorealisointiarvon mahdollista pienentymistä alle hankintamenon ja kirjaa tarvittaessa arvonalentumisen. Nämä tarkastelut edellyttävät arvioita tuotteiden tulevasta kysynnästä. Mahdolliset muutokset näissä arvioissa voivat aiheuttaa muutoksia vaihto-omaisuuden arvostukseen tulevana kautena.

Myyntisaamiset

Konserniyhtiöt noudattavat yhtenäistä menettelyä eräänntyneiden saamisten arvostamisessa. Mahdolliset muutokset asiakkaiden maksukyvyssä

voivat aiheuttaa muutoksia myyntisaamisten arvostukseen tulevana kautena.

Varaukset

Varausten kirjausedellytysten olemassa olosta päätettäessä ja varausten määrää määritettäessä joudutaan käyttämään arvioita velvoitteen olemassaolosta ja määrästä. Arviot voivat poiketa tulevaisuudessa toteutuvan velvoitteen määrän ja olemassaolon osalta.

Keskeiset harkintaan perustuvat ratkaisut tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa

Konsernin johto tekee harkintaan perustuvia ratkaisuja, jotka koskevat tilinpäätöksessä laatimisperiaatteiden valintaa ja niiden soveltamista. Johto on käyttänyt harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa mm. saamisten arvostuksessa, uudelleenjärjestelyvarausten määrittelyssä ja vuokrasopimusten luokittelussa.

Konsolidointiperiaatteet

Tytäryhtiöt

Konsernitilinpäätökseen on sisällytetty Kesko Oyj:n lisäksi tytäryhtiöt, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konsernilla on yli puolet tytäryhtiön äänivallasta tai sillä muutoin on määräysvalta. Määräysvallalla tarkoitetaan altistumista sijoituskohteen muuttuvalle tuotolle tai sitä, että sijoittaja on oikeutettu kohteen muuttuvaan tuottoon ja se pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä sijoituskohtetta koskevaa valtaansa. Hankitut tytäryhtiöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen siitä ajankohdasta lähtien, jona konserni on saanut määräysvallan ja siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Potentiaalisen äänivallan olemassaolo on otettu huomioon määräysvallan syntymisen ehtoja arvioitaessa silloin, kun potentiaaliseen määräysvalttaan oikeuttavat instrumentit ovat toteutettavissa tarkasteluajankohtana. Tytäryhtiöt on lueteltu liitteessä 37.

Keskinäinen osakkeenomistus eliminoidaan hankintamenomenetelmää käyttäen. Hankintameno perustuu hankittujen varojen hankintahetken käypään arvoon, liikkeeseen laskettuihin oman pääoman ehtoihin instrumentteihin ja velkoihin, jotka ovat syntyneet tai otettu vastattavaksi kaupan toteutumisajankohtana. Hankinnan kohteen yksilöitävissä olevat varat, velat ja ehdolliset velat arvostetaan hankinta-ajankohdan käypään arvoon, josta ei ole vähennetty määräysvallattomien omistajien osuutta.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset ja velat, realisoitumattomat voitot ja sisäinen voitonjako on eliminoitu konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Realisoitumattomia tappioita ei eliminoida, mikäli tappio aiheutuu omaisuuserän arvonalentumisesta. Määräysvallattomien omistajien osuus tilikauden tuloksesta esitetään tuloslaskelman yhteydessä ja määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus omasta pääomasta esitetään omana eränään taseessa oman pääoman osana.

Konserni käsittelee hankkimansa kiinteistöyhtiöt omaisuuserien hankintana.

Osakkuusyrietykset

Osakkuusyrietyksiä ovat yrietykset, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa. Kesko-konsernissa huomattava vaikutusvalta perustuu osakeomistukseen, joka tuottaa 20–50 % äänivallasta. Osakkuusyrietyksiin tehdyt sijoitukset käsitellään pääomaosuusmenetelmällä, ja alun perin ne kirjataan hankintamenon määräisinä.

Konsernin osuus osakkuusyrietysten hankinnan jälkeisistä voitoista ja tappioista merkitään tuloslaskelmaan. Sijoituksen kirjanpitoarvoa oikaistaan hankinnan jälkeen kertyneillä muutoksilla. Jos konsernin osuus osakkuusyrietyksen tappiosta on yhtä suuri tai suurempi kuin sen osuus osakkuusyrietyksestä, konserni ei kirjaa lisää tappiota.

Realisoitumattomat voitot konsernin ja osakkuusyrietysten välillä eliminoidaan konsernin omistusosuutta vastaavasti. Myös realisoitumattomat tappiot eliminoidaan, ellei liiketapahtuma anna viitteitä omaisuuserän arvonalentumisesta. Osakkuusyrietyksiltä saatu osinko vähennetään konsernin tuloksesta ja osakkeiden hankintamenosta.

Osakkuusyrietyssijoitus sisältää hankinnasta syntyneen liikearvon. Liikearvoa ei poisteta.

Yhteisjärjestelyt

Yhteisjärjestelyt ovat järjestelyitä, joissa kahdella tai useammalla osapuolella on yhteinen, sopimukseen perustuva määräysvalta. Yhteinen määräysvalta vallitsee vain silloin, kun merkityksellisiä toimintoja koskevat päätökset edellyttävät määräysvallan jakavien osapuolten yksimielistä hyväksymistä. Yhteisyriety on yhteisjärjestely, jonka mukaan osapuolilla, joilla on järjestelyssä yhteinen määräysvalta, on oikeuksia järjestelyn nettovarallisuuteen. Yhteisyrietyksiin tehdyt sijoitukset käsitellään pääomaosuusmenetelmällä, ja alun perin ne kirjataan hankintamenon määräisinä.

Konsernin osuus yhteisyrietysten hankinnan jälkeisistä voitoista ja tappioista merkitään tuloslaskelmaan. Sijoituksen kirjanpitoarvoa oikaistaan hankinnan jälkeen kertyneillä muutoksilla. Jos konsernin osuus yhteisyrietyksen tappiosta on yhtä suuri tai suurempi kuin sen osuus yhteisyrietyksestä, konserni ei kirjaa lisää tappiota.

Realisoitumattomat voitot konsernin ja yhteisyrietysten välillä eliminoidaan konsernin omistusosuutta vastaavasti. Myös realisoitumattomat tappiot eliminoidaan, ellei liiketapahtuma anna viitteitä omaisuuserän arvonalentumisesta. Yhteisyrietyksiltä saatu osinko vähennetään konsernin tuloksesta ja osakkeiden hankintamenosta. Yhteisyrietyssijoitus sisältää hankinnasta syntyneen liikearvon. Liikearvoa ei poisteta.

Keskinäiset kiinteistöyhtiöt

Keskinäiset kiinteistöyhtiöt on yhdistelty yhteisessä määräysvallassa olevina omaisuuserinä omistuosuuden mukaan suhteellisesti rivi riviltä. Yhdistelyssä huomioidaan erikseen konsernin osuus keskinäisten kiinteistöyhtiöiden lainoista ja oman pääoman rahastoista.

Tytäryhtiöt, pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävät sijoitukset ja suhteellisesti yhdisteltävät keskinäiset kiinteistöyhtiöt on eritelty liitteessä 37.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Konsernitilinpäätös on esitetty euroina, joka on konsernin emoyhtiön toimintaympäristön valuutta ja esittämisvaluutta. Euroalueen ulkopuolisten konserniyritysten tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut on käsitelty alun perin kunkin yrityksen toimintaympäristön valuutassa. Venäjällä Pietarissa ja Moskovassa toimivien kiinteistöyhtiöiden toimintavaluutta on määritetty euroksi, minkä vuoksi näiden yhtiöiden taseista ei realisoidu konsernille merkittäviä kurssieroja.

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat on kirjattu euroiksi käyttäen tapahtumapäivän kurssia. Ulkomaan rahan määräiset saamiset ja velat on muunnettu euroiksi käyttäen tilinpäätöspäivän kurssia. Ulkomaan rahan määräisistä liiketapahtumista sekä saamisista ja veloista syntyneet kurssivoitot ja -tappiot on kirjattu tuloslaskelmaan lukuun ottamatta niitä lainojen kurssimuutoksia, jotka on määritetty suojaamaan ulkomaista nettoinvestointia ja ovat siinä tehokkaita. Nämä kurssierot on kirjattu suojauslaskennan sääntöjen mukaisesti omaan pääomaan ja niiden muutokset esitetään muina laajan tuloksen erinä. Liiketoiminnan kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolelle. Rahoituksellisia tapahtumia suojaavien valuuttatermiinien ja -optioiden sekä valuuttamääräisten lainojen kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Euroalueen ulkopuolisten konserniyritysten, joiden toimintavaluutta ei ole hyperinflatorinen,

tuloslaskelmat on muunnettu euroiksi raportointikauden keskikurssiin ja taseet tilinpäätöspäivän kurssiin. Eri muuntokurssien käytöstä syntyvä kurssiero sekä euroalueen ulkopuolisten tytäryritysten hankintamenon eliminoinnista syntyvät muuntoerot ja näihin tehtyjen nettosijoitusten suojaustulos kirjataan omaan pääomaan ja muutokset esitetään muissa laajan tuloksen erissä. Tytäryrityksen myynnin yhteydessä muuntoerot kirjataan tuloslaskelmaan osana myyntivoittoa tai -tappiota.

Ulkomaisten yksiköiden hankinnasta syntynyt liikearvo ja kyseisten ulkomaisten yksikköjen hankinnan yhteydessä tehtyjen varojen ja velkojen käyvän arvon oikaisut on käsitelty kyseisten ulkomaisten yksiköiden varoina ja velkoina ja muunnettu euroiksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

Hyperinflaatiomaissa toimivien yksiköiden taseen varat ja velat on vuoden 2014 loppuun asti muutettu vastaamaan muuttunutta ostovoimaa ennen valuuttakurssimuuttoa. Näiden yksiköiden tuloslaskelma ja taseet on vuonna 2014 muutettu euroiksi tilinpäätöspäivän kurssiin. Vuonna 2015 konsernissa ei ollut hyperinflaatiomaiksi luokitelluissa maissa toimivia yksiköitä.

Rahoitusvarat

Konserni luokittelee rahoitusvarat seuraaviin ryhmiin:

- käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat
- myytävissä olevat rahoitusvarat
- lainat ja muut saamiset

Ryhmä valitaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä sen mukaan, mihin tarkoitukseen kyseinen rahoitusvara on hankittu.

Rahoitusvarojen ostot ja myynnit huomioidaan kirjanpidossa selvityspäiväkäytännön mukaisesti. Rahoitusvarat luokitellaan pitkäaikaisiksi varoiksi, jos niiden eräpäivä on yli 12 kuukautta tilinpäätöspäivän jälkeen. Mikäli rahoitusvarat on tarkoitettu pitkäaikaisiksi, ne luokitellaan

lyhytaikaisiksi varoiksi. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat luokitellaan lyhytaikaisiksi varoiksi.

Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta, kun oikeus rahoitusvaran kassavirtaan on erääntynyt tai siirtynyt pois konsernilta ja kun rahoitusvaran omistukseen liittyvät riskit ja hyödyt ovat siirtyneet pois konsernista.

Konserni arvioi rahoitusvarojen arvonalentumista jokaisena tilinpäätöspäivänä. Jos arvonalentumisesta on viitteitä, arvioidaan rahoitusvaroista kerrytettävissä oleva rahamäärä, joka on markkinahintaan tai kassavirtojen nykyarvomenetelmiin perustuva käypä arvo. Rahoitusvarojen käypä arvo perustuu juoksuajan mukaiseen korkonoteeraukseen. Arvonalentumistappio kirjataan, jos rahoitusvarojen kirjanpitoarvo ylittää kerrytettävissä olevan rahamäärän. Arvonalentumistappiot kirjataan tuloslaskelman rahoituseriin.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin luokitellaan instrumentit, jotka on määritelty alkuperäisen luokittelun yhteydessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi (käyvän arvon option soveltaminen). Näitä instrumentteja hallinnoidaan käypään arvoon perustuen ja niihin kuuluvat konsernin rahoituspolitiikan mukaan määritellyt sijoitukset korkorahastoihin sekä muihin yli kolmen kuukauden korkopapereihin tehdyt sijoitukset. Näiden rahoitusvarojen korkotuotot ja käyvän arvon muutokset sekä rahastojen mahdolliset palkkionpalautukset on esitetty tuloslaskelmassa kyseisen luokan korkotuotoissa nettona.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin kuuluvat lisäksi kaikki johdannaiset, jotka eivät täytä IAS 39 suojauslaskennan kriteerejä. Johdannaiset arvostetaan käypään arvoon käyttäen toimivilla markkinoilla käytettyjä hintanoteerauksia. Ostoja

ja myyntejä suojaavien johdannaisten tulos kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin. Rahoituseriä suojaavien johdannaisten tulos kirjataan rahoituseriin, ellei johdannainen ole nimenomaan määritelty suojauslaskennan mukaiseksi suojausinstrumentiksi.

Myytävissä olevat rahoitusvarat

Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat johdannaissopimuksiin kuulumattomia varoja, jotka on alkuperäisen hankinnan yhteydessä nimenomaisesti määritelty tähän ryhmään. Myytävissä olevat rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon tilinpäätöshetkellä ja niiden käyvän arvon muutokset kirjataan omaan pääomaan ja esitetään muissa laajan tuloksen erissä. Julkisen kaupankäynnin kohteena olevien rahoitusvarojen käypä arvo määräytyy niiden markkina-arvon perusteella. Julkisesti noteeraamattomat rahoitusvarat arvostetaan hankintamenoon, jos niiden käypiä arvoja ei voida luotettavasti määrittää.

Myytävissä oleviin rahoitusvaroihin kuuluvien oman pääoman ehtoisten sijoitusten osingot kirjataan tuloslaskelman rahoituseriin. Myytävissä olevien rahoitusvarojen korkotuotot kirjataan kyseisen luokan mukaan rahoituseriin. Kun myytävissä oleviksi luokiteltu rahoitusvara myydään, omaan pääomaan kirjatut kertyneet käyvän arvon muutokset sisällytetään tuloslaskelmaan riville "Muut rahoitustuotot/-kulut".

Lainat ja muut saamiset

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, joiden maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla. Lainoihin ja muihin saamisiin sisältyvät myös myyntisaamiset ja muut saamiset. Nämä kirjataan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmää käyttäen.

Rahavarat

Rahavarat sisältävät käteisen rahan ja pankkitalletukset. Konsernitaseen rahavarat sisältävät myös toimialayhtiöiden harjoittamaan vähittäiskauppatoimintaan liittyviä rahoja, jotka ovat myymälöiden pohjakassoina tai matkalla tilitettäviksi yhtiöille.

Rahoitusvelat

Rahoitusvelat on kirjattu alun perin kirjanpitoon merkittäessä käypään arvoon transaktiomenoilla vähennettynä. Tilinpäätöksessä rahoitusvelat arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon käyttäen efektiivisen koron menetelmää. Rahoituslimiittien ja rahoitusvelkojen järjestelypalkkiot jaksotetaan limiitin voimassaoloajalle. Rahoitusvelat luokitellaan pitkäaikaisiksi veloiksi, jos niiden eräpäivä on yli 12 kuukautta tilikauden päättymisen jälkeen, ja lyhytaikaisiksi veloiksi, jos ne eräännyvät alle 12 kuukauden kuluessa tilinpäätöksestä.

Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Johdannaissopimukset merkitään hankintahetkellä taseeseen käypään arvoon ja arvostetaan uudelleen käypään arvoon tilinpäätöksessä. Johdannaisten arvonmuutosten kirjauksiin vaikuttaa se, kuuluuko johdannaissopimus suojauslaskennan piiriin vai ei, sekä se, mitä johdannaisella on suojattu. Kun johdannaissopimuksia solmitaan, ne käsitellään joko saamisten tai velkojen käyvän arvon suojauksina, koron ja sähkön hintariskin osalta rahavirran suojauksina, ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojauksina tai johdannaissopimuksina, jotka eivät täytä suojauslaskennan kriteerejä. Jos suojauslaskennan kriteerit eivät täyty, kaupallista valuuttariskiä suojaattaessa suojausinstrumenttien tulos kirjataan tulosvaikutteisesti liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin. Rahoitustapahtumia suojaavat johdannaiset esitetään tuloslaskelmaan kirjattavalta osin rahoituserissä.

Suojauslaskentaa aloitettaessa dokumentoidaan suojattavan kohteen ja suojausinstrumentin välinen suhde sekä konsernin riskienhallinnan

tavoitteet. Suojaussuhteen tehokkuutta testataan säännöllisesti ja tehokas osuus kirjataan suojauskohteen mukaisesti suojattavan kohteen arvonmuutosta vastaan oman pääoman muuntoeroihin tai arvonmuutosrahastoon. Tehoton osuus kirjataan luonteensa mukaisesti joko rahoituseriin tai muihin liiketoiminnan tuottoihin tai kuluihin. Rahavirran suojaukseen, kuten pitkäaikaiseen luottojärjestelyyn, liittyvien suojausinstrumenttien arvonmuutos kirjataan tehokkaalta osaltaan arvonmuutosrahastoon. Luottojärjestelyyn liittyvien valuuttajohdannaisten arvonmuutos kirjataan lainoihin ja korkojohdannaisten arvonmuutos muihin korottomiin saamisiin tai velkoihin.

Suojauslaskenta lopetetaan, kun suojausinstrumentti erääntyy tai myydään, sopimus puretaan tai toteutetaan. Tällöin suojausinstrumenteista kertynyt voitto tai tappio jää omaan pääomaan siihen asti kunnes ennakoitu liiketoimi toteutuu.

Arvostusperiaatteet

Korkoterminien käypä arvo määritellään käyttäen tilinpäätöspäivän markkinahintoja. Koronvaihtosopimusten käypä arvo lasketaan tulevien kassavirtojen nykyarvon perusteella käyttäen tilinpäätöspäivän markkinahintoja. Valuuttatermiinien käypä arvo lasketaan arvostamalla termiinisolmukset tilinpäätöspäivän termiinkurssiin. Valuuttaoptioiden arvostamisessa käytetään vastapuolen hintanoteerausta, mutta konserni laatii myös oman tarkistusarvostuksen Black-Scholes-menetelmää käyttäen. Sähköjohdannaiset arvostetaan käypään arvoon käyttäen tilinpäätöspäivän markkinanoteerauksia.

Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaus

Konserni ei ole suojannut tilikaudella ulkomaisiin yksiköihin tehtyjä nettosijoituksia. Mikäli suojaus aktivoidaan, konserni soveltaa IAS 39 -standardin mukaista suojauslaskentaa ulkomaisiin yksiköihin tehtyjen valuuttamääräisten nettosijoitusten suojaukseen. Suojausinstrumentteina käytetään

valuuttatermiinejä tai valuuttamääräisiä lainoja. Valuuttatermiinien spot-hinnan muutos kirjataan oman pääoman muuntoeroihin ja esitetään laajan tuloslaskelman erissä. Termiinien korkoerot kirjataan tulosvaikutteisesti rahoituseriin. Valuuttamääräisten lainojen kurssiero kirjataan oman pääoman muuntoeroihin. Suojausinstrumenttien kertynyt voitto tai tappio kirjataan tuloslaskelmaan, kun ulkomaisesta yksiköstä luovutaan osittain tai kokonaan tai se puretaan.

Kytkeyt johdannaiset

Konserni on laatinut menetelmäkuvaukset kytkeytjen johdannaisten tunnistamiseksi ja soveltaa niihin käyvän arvon laskentaa. Kytkeytjää johdannaista voi sisältyä Kesko-konsernissa sellaisiin sitoviin kaupallisiin sopimuksiin, jotka on määritelty valuutassa, joka ei ole kummankaan osapuolen toimintavaluutta ja jota ei yleisesti käytetä siinä taloudellisessa ympäristössä, jossa liiketoimi toteutuu. Kytkeytjen johdannaisten käyvän arvon määrittämisessä käytetään arvostushetken markkinahintoja ja arvonmuutos kirjataan tuloslaskelmaan.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet muodostuvat pääosin maa-alueista, rakennuksista sekä koneista ja kalustosta. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu taseessa alkuperäiseen hankintamenuon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla sekä mahdollisilla arvonalennuksilla. Hankittujen tytäryhtiöiden aineelliset hyödykkeet arvostetaan hankintahetkellä käypään arvoon.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myöhemmin syntyvät menot sisällytetään hyödykkeen kirjanpitoarvoon tai kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi vain, kun on todennäköistä, että konsernille koituu hyödykkeestä taloudellista hyötyä tulevaisuudessa ja hyödykkeen hankintamenu on luotettavasti määriteltävissä. Uudella osalla korvatus hyödykkeen osan kirjanpitoarvo kirjataan pois

taseesta. Rakennusten koneita ja laitteita käsitellään erillisinä hyödykkeinä ja näiden uusimiseen liittyvät merkittävät menot aktivoidaan. Kaikki muut aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden korjaus-, huolto- ja ylläpitomenot kirjataan kuluiksi tuloslaskelmaan sillä kaudella, jonka aikana ne toteutuvat.

Aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä tehdään tasapoistot niiden arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Tavallisimmat arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat:

Rakennukset ja rakennelmat 10–33 vuotta

Rakennusten osat 8–10 vuotta

Koneet ja kalusto 3–8 vuotta

Autot ja kuljetuskalusto 5 vuotta

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan vähintään jokaisen tilikauden lopussa. Mikäli arvioissa taloudellisesta vaikutusajasta tai taloudellisen hyödyn jakautumisesta on tapahtunut muutoksia aikaisempiin arvioihin verrattuna, otetaan arvion muutoksen vaikutus huomioon.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistot lopetetaan silloin, kun hyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi pitkäaikaiseksi omaisuuseräksi.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynneistä ja luovutuksista syntyvät voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan ja esitetään liiketoiminnan muina tuottoina ja kuluina.

Aineettomat hyödykkeet

Liikearvo ja tavaramerkit

Liikearvoja ei poisteta, vaan ne testataan arvonalentumisen varalta vuosittain ja aina kun on viitteitä arvonalentumisesta. Liikearvojen arvonalentumisen testaamista varten liikearvot on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille.

Liikearvot arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuun ja ennen 1.1.2004 hankituilta osin oletushankintamenuun vähennettynä arvonalentumisilla. Mahdollinen negatiivinen liikearvo tuloutetaan välittömästi. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruuteta.

Aineettomista hyödykkeistä, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika, ei kirjata poistoja. Ne testataan arvonalentumisen varalta vuosittain ja aina kun on viitteitä mahdollisesta arvonalentumisesta. Näihin aineettomiin hyödykkeisiin sisältyy yrityshankintojen yhteydessä aktivoituja tavaramerkkejä, jotka on kirjattu hankinta-ajankohdan käypään arvoon.

Muut aineettomat hyödykkeet

Määriteltävissä olevan taloudellisen vaikutusajan omaavien aineettomien hyödykkeiden hankintamenot merkitään taseeseen ja kirjataan kuluksi niiden taloudellisen vaikutusaikana. Tällaisia aineettomia hyödykkeitä ovat ohjelmistolisenssit, asiakassuhteet ja lisenssit, jotka on yritysostojen yhteydessä arvostettu hankinta-ajankohdan käypään arvoon sekä vuokraoikeudet, jotka poistetaan niiden todennäköisen vuokratkauden aikana.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat:

Ohjelmistot ja -lisenssit 3–5 vuotta
Asiakas- ja toimittajasuhteet 10 vuotta
Lisenssit 20 vuotta

Tutkimus- ja kehittämismenot

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan menot on kirjattu kuluksi tuloslaskelmaan niiden syntymishetkellä, sillä konsernilla ei ole aktivointikelpoisia kehittämismenoja. Aiemmin kuluksi kirjattuja kehittämismenoja ei aktivoida myöhemmillä kausilla.

Ohjelmistot

Uusien tietokoneohjelmistojen kehitysprojekteihin osallistuvien konsernin palveluksessa olevien henkilöiden palkkamenot ja muut välittömät menot aktivoidaan osaksi ohjelmistojen

hankintamenua. Tietokoneohjelmistot sisältyvät taseessa aineettomiin hyödykkeisiin ja niiden hankintamenu poistetaan ohjelmistojen taloudellisen vaikutusaikana. Ohjelmistojen ylläpitomenot kirjataan kuluksi syntymishetkellä.

Rahoitusvaroihin kuulumattomien omaisuuserien arvonalentumiset

Konsernissa arvioidaan jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko olemassa viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo on saattanut alentua. Mikäli tällaisia viitteitä ilmenee, arvioidaan omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Liikearvosta sekä rajoittamattoman taloudellisen vaikutusajan omaavista aineettomista hyödykkeistä kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan vuosittain riippumatta siitä, onko viitteitä arvonalentumisista olemassa. Lisäksi arvonalentumistesti tehdään aina, kun on viitteitä arvonalentumisesta.

Kerrytettävissä olevalla rahamäärällä tarkoitetaan omaisuuserän käypää arvoa luovutuksesta aiheutuvilla menoilla vähennettynä tai sitä korkeampaa käyttöarvoa. Kerrytettävissä olevaa rahamäärää ei useinkaan voida arvioida omaisuuseräkohtaisesti. Tällöin, kuten myös liikearvon osalta, kerrytettävissä oleva rahamäärä määritellään sille rahavirtaa tuottavalle yksikölle, johon liikearvo tai muu omaisuuserä kuuluu.

Arvonlennustappio kirjataan, mikäli omaisuuserän kirjanpitoarvo ylittää omaisuuserästä kerrytettävissä olevan rahamäärän. Arvonlennustappio kirjataan tuloslaskelmaan. Omaisuuserästä aikaisemmin kirjattu arvonalennustappio peruutetaan, jos uudelleen arvioitaessa kerrytettävissä oleva rahamäärä on kasvanut. Omaisuuserän arvonalennustappiota ei kuitenkaan peruuteta enempää, kuin mikä omaisuuserän kirjanpitoarvo olisi ollut ennen arvonalennustappion kirjaamista. Liikearvosta tehtyä arvonalennustappiota ei peruuteta missään tilanteessa.

Vuokrasopimukset

Konserni toimii sekä vuokralle antajana että vuokralle ottajana kiinteistöjen ja koneiden osalta. Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut eivät siirry vuokralaiselle, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Näihin sopimukseen liittyvät vuokrat kirjataan tuloslaskelmaan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Sellaiset vuokrasopimukset, joissa konsernille on siirtynyt olennainen osa omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi.

Rahoitusleasingsopimuksella vuokrattu hyödyke merkitään taseeseen vuokra-ajan alkamisajankohtana vuokratun hyödykkeen käypään arvoon tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon.

Rahoitusleasingsopimusten vuokravelvoitteet merkitään taseen korollisiin velkoihin. Maksettavat vuokrat jaetaan rahoituskuluksi ja velan vähennykseksi. Rahoitusleasinghyödykkeistä tehdään poistot hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa.

Konsernin vuokralle antamat hyödykkeet, joiden omistamiselle ominaiset riskit ja edut ovat olennaisilta osin siirtyneet vuokralle ottajalle, luokitellaan vastaavasti rahoitusleasingsopimuksiksi. Tällaisiin sopimuksiin vuokratut hyödykkeet kirjataan taseeseen saamisena. Saaminen kirjataan nykyarvoon. Rahoitusleasingsopimusten rahoitustuotto määritetään siten, että jäljellä oleva nettosijoitus tuottaa saman tuottoprosentin vuokra-ajan kuluessa.

Myynti- ja takaisinvuokraustilanteissa myyntihinta ja tuleva vuokrameno ovat yleensä sidoksissa toisiinsa. Mikäli myynti- ja takaisinvuokraussopimuksen tuloksena syntyy rahoitusleasingsopimus, kirjanpitoarvon ylittävää myyntituloa ei tulouteta välittömästi, vaan se merkitään velaksi taseeseen ja tuloutetaan vuokra-ajan kuluessa. Mikäli myynti- ja

takaisinvuokraussopimuksen tuloksena syntyy muu vuokrasopimus ja myynti on tehty käypään arvoon, mahdollinen voitto tai tappio kirjataan välittömästi.

Jos myyntihinta alittaa käyvän arvon, voitto tai tappio kirjataan välittömästi, elleivät vastaiset markkinahintaa pienemmät vuokrat kompensoi tappiota, jolloin tappio aktivoidaan ja kirjataan tulosvaikutteisesti hyödykkeen odotetun käyttöajan kuluessa. Jos myyntihinta ylittää käyvän arvon, käyvän arvon ylittävä osuus merkitään taseeseen velaksi ja kirjataan tulosvaikutteisesti hyödykkeen odotetun käyttöajan kuluessa. Mikäli käypä arvo myynnin ja takaisinvuokrauksen tapahtumahetkellä alittaa hyödykkeen kirjanpitoarvon, kirjataan kirjanpitoarvon ja käyvän arvon erotuksen suuruinen tappio välittömästi.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alempaan nettorealisointiarvoon. Nettorealisointiarvolla tarkoitetaan tavanomaisessa liiketoiminnassa saatavaa arvioitua myyntihintaa, josta on vähennetty arvioidut myynnistä aiheutuvat välttämättömät menot. Hankintameno määritetään pääsääntöisesti painotetun keskihankintahinnan mukaan. Eräiden vaihto-omaisuusryhmien hankintameno määritetään FIFO-menetelmällä. Valmiina hankittujen tuotteiden hankintamenoon luetaan kaikki ostomenot hankintarahteineen. Itse valmistettujen tuotteiden hankintamenoon luetaan kaikki valmistusmenot sisältäen välittömät menot ja osuudet valmistuksen muuttuvista ja kiinteistä yleismenoista. Hankintameno ei sisällä vieraan pääoman menoja.

Myyntisaamiset

Myyntisaamiset on kirjattu kirjanpitoon alkuperäisen myynnin määräisenä. Arvonalentuminen kirjataan, kun on objektiivista näyttöä siitä, että arvonalentumistappio on syntynyt. Myyntisaamisten arvonalentuminen on konsernissa määritelty yhtenäisin perustein saamisten erääntymisen perusteella. Lisäksi

arvonalentuminen kirjataan, jos on muutoin näyttöä velallisen maksukyvyttömyydestä, konkurssista tai selvitystilasta. Arvonalentuminen kirjataan kuluksi muihin liiketoiminnan kuluihin. Jos aiemmin kuluksi kirjatusta eräästä saadaan myöhemmin suoritus, se kirjataan vähentämään muita liiketoiminnan kuluja.

Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot

Pitkäaikaiset omaisuuserät (tai luovutettavien erien ryhmät) luokitellaan myytävänä oleviksi, kun niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa niiden myynnistä ja myynti on erittäin todennäköinen. Jos niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa niiden myynnistä sen sijaan, että se kertyisi niiden jatkuvasta käytöstä, ne esitetään kirjanpitoarvoonsa tai käypään arvoon vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla sen mukaan, kumpi näistä on pienempi.

Tuloslaskelman vertailutietoja oikaistaan niiden toimintojen osalta, jotka on luokiteltu lopetetuiksi viimeisimmän esitettävän tilinpäätöskauden aikana. Lopetettujen toimintojen tulos siirretään siten omalle rivilleen myös vertailutietojen osalta. Tilikausilla 2015 ja 2014 konsernissa ei ollut lopetettuja toimintoja.

Oma pääoma

Konserni luokittelee liikkeeseen laskemansa instrumentit niiden luonteen perusteella joko omaksi pääomaksi tai rahoitusvelaksi. Oman pääoman ehtoinen instrumentti on mikä tahansa sopimus, joka osoittaa oikeutta osuuteen yhteisön varoista sen kaikkien velkojen vähentämisen jälkeen. Menot, jotka liittyvät omien oman pääoman ehtoisten instrumenttien liikkeeseenlaskuun tai hankintaan, esitetään oman pääoman vähennyseränä. Jos Kesko Oyj hankkii takaisin omia oman pääoman ehtoisia instrumenttejaan, näiden instrumenttien hankintameno vähennetään omasta pääomasta.

Varaukset

Varaus kirjataan, kun konsernille on syntynyt aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja on todennäköistä, että velvoitteen täyttäminen edellyttää taloudellista suoritusta ja että velvoitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa. Varausten määriä arvioidaan jokaisena tilinpäätöspäivänä ja niiden määriä muutetaan vastaamaan parasta arviota tarkasteluhetkellä. Varausten muutokset kirjataan tuloslaskelmaan samaan erään, mihin varaus alun perin on kirjattu. Konsernin varaukset liittyvät merkittävimmiltä osin konsernin myymien tuotteiden osalta annettuihin takuusitoumuksiin sekä tappiollisiin vuokrasopimuksiin.

Takuuvaraus kirjataan, kun takuuehdot täyttävä tuote myydään. Varauksen määrä perustuu kokemuseräiseen tietoon takuumenojen toteutumisesta. Vuokrasopimuksista muodostuu tappiollisia ja niistä kirjataan varaus, mikäli vuokratila jää tyhjäksi tai se vuokrataan edelleen maksettua vuokraa alemmalla vuokralla. Tyhjien vuokratilojen arvioidusta tappiosta jäljellä olevalta vuokratilakaudelta sekä edelleen vuokratuista tiloista syntyvistä tappioista kirjataan varaus.

Työsuhde-etuudet

Eläkejärjestelyt

Konsernilla on sekä maksu- että etuus pohjaisia eläkejärjestelyjä. Maksupohjaisista eläkejärjestelyistä suoritettavat maksut kirjataan kuluksi sen tilikauden tuloslaskelmaan, jota veloitus koskee. Maksupohjaisissa järjestelyissä konsernilla ei ole oikeudellista eikä tosiasiallista veloitetta lisämaksujen suorittamiseen, mikäli maksujen saajataho ei pysty suoriutumaan eläke-etuuksien maksamisesta.

Etuus pohjaisissa eläkejärjestelyissä konsernille voi jäädä järjestelystä veloitteita tai varoja tilikauden maksun suorittamisen jälkeen. Eläkevelvoite kuvaa tulevien maksettavista etuuksista johtuvien kassavirtojen nykyarvoa. Eläkevelvoitteiden nykyarvo on laskettu ennakoituun etuusyksikköön

perustuvaa menetelmää (The Projected Unit Credit Method) käyttäen. Eläkemenot kirjataan kuluksi työntekijöiden palvelusaikana vakuutusmatemaattisten laskelmien perusteella. Eläkevelvoitteen nykyarvoa laskettaessa käytetään diskonttauskorkona yritysten liikkeelle laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen markkinatuottoa. Näiden maturiteetti vastaa olennaisilta osin laskettavan eläkevastuun maturiteettia. Eläkejärjestelyn eläkevelvoitetta vastaavat varat on arvostettu tilinpäätöshetkellä käypiin arvoihin. Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelman laajaan tulokseen.

Osakeperusteiset maksut

Osakepalkkiot

Osakeperusteisiin maksuihin liittyvät kulut kirjataan tuloslaskelmaan, ja taseeseen kirjataan vastaava velka rahana selvitettävien osakeperusteisten maksujen osalta. Taseen velka arvostetaan käypään arvoon jokaisena tilinpäätöspäivänä. Osakkeina selvitettävien osakeperusteisten maksujen osalta kirjataan tuloslaskelman kulukirjausta vastaava oman pääoman lisäys.

Yhtiön hallitus on myöntänyt johdolle osakepalkkiojärjestelmän, joka sisältää sekä B-sarjan osakkeina maksettavan että rahana maksettavan etuuden, jos ohjelman ehdot täyttyvät. Osakkeina maksettavan etuuden käypä arvo on osakkeen arvo myöntämishetkellä ja se kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan tasaerinä palkkiojärjestelmän ansainta- ja sitouttamisjakson aikana. Kuluksi kirjattava määrä perustuu konsernin arvioon tulevien osakkeina maksettavien etuuksien määrästä ansaintajakson lopussa. Ei-markkinaperusteisten ehtojen vaikutuksia ei sisällytetä etuuksien käypään arvoon, vaan ne otetaan huomioon niiden osakkeiden määrissä, joihin oletetaan syntyvän oikeus ansaintajakson lopussa. Rahana maksettavalla osuudella katetaan palkkiosta aiheutuvat verot ja veronluonteiset maksut. Rahaosuus kirjataan kuluksi

ansaintajakson aikana. Arvioiden muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

Tuloutusperiaatteet

Liikevaihtoon luetaan tavaroiden ja palveluiden sekä energian myynti. Palveluiden ja energian myynnin osuus liikevaihdosta ei ole merkittävä.

Liikevaihtoa laskettaessa myyntituottoja oikaistaan välillisillä veroilla, myynnin oikaisuerillä sekä valuuttamääräisen myynnin kurssieroilla. Myynnin oikaisueriin kirjataan K-Plussa-kanta-asiakasjärjestelmään liittyvät asiakashyvitykset. Hyvitykset kirjataan osana myyntitapahtumaa käyvin arvoin. Kanta-asiakashyvitykset vaikuttavat niiden segmenttien liikevaihtoon, jotka myöntävät K-Plussa-kanta-asiakashyvityksiä ja harjoittavat vähittäiskauppatoimintaa.

Konserni myy tuotteita kauppiaille ja muille vähittäismyyjille sekä harjoittaa omaa vähittäismyyntiä. Tuotot tavaroiden myynnistä tuloutetaan, kun tavaroiden omistamiseen liittyvät merkittävät riskit, edut ja määräysvalta ovat siirtyneet ostajalle, ja on todennäköistä, että myyntiin liittyvä taloudellinen hyöty koituu konsernille. Pääsääntöisesti tavaroiden myynti on tuloutettavissa tavaran luovutushetkellä. Myynti kauppiaille ja muille jälleenmyyjille on laskutusmyyntiä. Vähittäismyynti on pääosin käteis- tai luottokorttimyyntiä.

Tuotot palveluista tuloutetaan, kun palvelu on suoritettu ja taloudellisen hyödyn saaminen palvelusuoritteesta on todennäköistä.

Korot kirjataan tuotoiksi ajan kulumisen perusteella efektiivisen koron menetelmää käyttäen. Osingot tuloutetaan, kun oikeus maksun saamiseen on syntynyt.

Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

Liiketoiminnan muina tuottoina esitetään muut kuin varsinaiseen suoritemyyntiin liittyvät tuotot, kuten vuokratuotot, kauppapaikka- ja ketjumaksut sekä muut erilaiset palvelukorvaukset ja provisiot. Liiketoiminnan muissa tuotoissa ja kuluissa

esitetään myös aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden luovutuksesta syntyvät voitot ja tappiot sekä kaupallisten valuuttariskien suojaukseen käytettyjen johdannaisten realisoituneet ja realisoitumattomat voitot ja tappiot.

Vieraan pääoman menot

Konserni ei ole aktivoinut korkomenoja osaksi hyödykkeiden hankintamenoja, koska konsernilla ei ole ehdot täyttäviä omaisuuseriä.

Lainojen hankinnasta välittömästi johtuvat transaktiomenot, jotka liittyvät selkeästi tiettyyn lainaan, sisällytetään lainan alkuperäiseen jaksotettuun hankintameroon ja jaksotetaan korkokulukuksi efektiivisen koron menetelmää käyttäen.

Tuloverot

Konsernin tuloslaskelman veroihin on kirjattu konserniyhtiöiden tilikauden tuloksia vastaavat suoriteperusteiset verot, aikaisempien tilikausien verojen oikaisut sekä laskennallisten verojen muutokset. Konserniyhtiöiden verot on laskettu perustuen kunkin yhtiön paikallisen verolainsäädännön mukaan määräytyvään verotettavaan tuloon.

Laskennalliset verosaamiset ja -velat kirjataan kaikista väliaikaisista eroista varojen ja velkojen verotuksellisten arvojen ja kirjanpitoarvojen välillä. Liikearvoista ei ole laskettu laskennallista verovelkaa siltä osin, kun liikearvot eivät ole verotuksessa vähennyskelpoisia. Tytäryhtiöiden jakamattomista voittovaroista ei kirjata laskennallista veroa, ellei voitonjako ole todennäköinen ja aiheuta siten veroseuraamuksia.

Laskennallinen vero on laskettu tilinpäätöspäivänä voimassa olevilla verokannoilla ja verokantojen muuttuessa tiedossa olevalla uudella verokannalla. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään saakka, kun on todennäköistä, että se voidaan hyödyntää tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan. Samaa veronsaajaa

koskevat konsernin laskennalliset verosaamiset ja -velat on netotettu.

Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät etuusperusteisista eläkejärjestelyistä, aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä (poistoero), varauksista sekä yrityshankintojen yhteydessä suoritetuista tase-erien käypiin arvoihin arvostuksista.

Osingonjako

Hallituksen yhtiökokoukselle esittämää osinkoa ei ole vähennetty omasta pääomasta, vaan osingot kirjataan yhtiökokouksen päätöksen perusteella.

Uudet IFRS-standardit ja IFRIC-tulkinnat sekä muutokset olemassa oleviin standardeihin ja tulkintoihin

Niiden standardien ja tulkintojen lisäksi, jotka on esitetty vuoden 2015 tilinpäätöksessä, konserni ottaa käyttöön seuraavat julkaistut standardit, tulkinnat ja muutokset olemassa oleviin standardeihin ja tulkintoihin vuoden 2016 tilinpäätöksessään tai myöhemmin.

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit

Standardi käsittelee rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelua, arvostamista ja kirjaamista. IFRS 9:n mukaan rahoitusvarat voidaan luokitella kolmeen arvostusryhmään: jaksotettu hankintameno, käypä arvo muiden laajan tuloksen erien kautta ja käypä arvo tulosvaikutteisesti. Ryhmä määräytyy alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä. Luokittelu riippuu liiketoimintamallista, jonka mukaan rahoitusvaroja hallinnoidaan, sekä instrumentin rahavirtojen ominaispiirteistä. Rahoitusvelkojen osalta standardi vastaa useimpia IAS 39:n mukaisia vaatimuksia. Tärkein muutos on se, että jos rahoitusvelkoihin on sovellettu käyvän arvon optiota, yhteisön omasta luottoriskistä johtuva käyvän arvon muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin, paitsi mikäli tämä johtaa kirjanpidolliseen epäsymmetriaan. Konsernin johto arvioi, että uusi standardi vaikuttaa vähäisissä määrin konsernin rahoitusvarojen kirjanpitokäsittelyyn.

Standardi tulee voimaan 1.1.2018. Standardia ei ole vielä hyväksytty EU:ssa.

IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista

Standardi korvaa IAS 11 Pitkäaikaishankkeet ja IAS 18 Tuotot sekä niihin liittyvät tulkinnat. Standardin mukaan myyntituotot kirjataan, kun asiakas saa määräysvallan tavaraan tai palveluun. Asiakas saa määräysvallan, kun se pystyy ohjaamaan tavaran tai palvelun käyttöä ja saamaan siihen liittyvän hyödyn. Peruseriaatteena on, että myyntituotto kirjataan tavalla, joka kuvaa luvattujen tavaroiden tai palvelujen luovuttamista asiakkaalle, ja kirjattava määrä kuvastaa sitä rahamäärää, johon yritys odottaa olevansa oikeutettu kyseisiä tavaroita tai palveluja vastaan. Johto arvioi, että uudella standardilla ei tule olemaan olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

Standardi tulee voimaan 1.1.2018. Standardia ei ole vielä hyväksytty EU:ssa.

IFRS 16 Vuokrasopimukset

IASB julkaisi 13.1.2016 uuden IFRS-standardin, IFRS 16 Vuokrasopimukset (Leases). Standardi

käsittelee vuokrasopimusten määritelmää, kirjaamista, arvostamista ja järjestelyihin liittyviä liitetietoja. Standardin mukaan kaikki yli 12 kk pitkät vuokrasopimukset kirjataan taseen varaksi ja velaksi käyttäen ”right-of-use -mallia”. Johto arvioi, että uudella standardilla tulee olemaan vaikutus yhtiön tuloslaskelmaan, taseeseen ja tunnuslukuihin.

Standardi tulee voimaan 1.1.2019. Standardia ei ole vielä hyväksytty EU:ssa.

Johto arvioi, että muilla julkaistuilla uusilla IFRS-standardeilla, IFRIC-tulkinnoin ja muutoksilla olemassa oleviin standardeihin ja tulkintoihin ei ole olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen tai sen esittämiseen.

Liite 2. Segmentti-informaatio

Konsernin raportoitavat segmentit muodostuvat konsernin toimialoista, jotka ovat päivittäistavarakauppa, rauta- ja erikoiskauppa sekä autokauppa.

Segmentti-informaatio raportoidaan ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle toimitettavan sisäisen raportoinnin kanssa yhdenmukaisella tavalla. Ylimpänä operatiivisena päätöksentekijänä, joka vastaa resurssien kohdistamisesta toimintasegmenteille, toimii konsernijohtoryhmä. Raportoitavien toimintasegmenttien liikevaihto muodostuu päivittäistavarakaupasta, rauta- ja erikoiskaupasta sekä autokaupasta. Segmenttien välinen myynti tapahtuu markkinahintaan.

Konsernijohtoryhmä arvioi segmenttien tulosta liikevoiton, kertaluonteisilla erillä oikaistun liikevoiton ja sidotun pääoman tuoton perusteella. Poikkeukselliset, tavanomaiseen liiketoimintaan kuulumattomat tapahtumat käsitellään kertaluonteisina erinä ja ne on kohdistettu segmenteille. Konsernissa luokitellaan kertaluonteisiksi eriksi kiinteistöjen, osakkeiden ja liiketoimintojen myynneistä syntyneet myyntivoitot ja -tappiot, arvonalennukset sekä merkittävät liiketoimintojen lopettamiskulut ja uudelleenjärjestelyt. Myyntivoitot on esitetty tuloslaskelmassa liiketoiminnan muissa tuotoissa ja myyntitappiot liiketoiminnan muissa kuluissa. Muilta osin johtoryhmän tulosseuranta vastaa kaikilta osin IFRS-raportointia. Rahoitustuottoja ja -kuluja ei kohdisteta segmenteille, sillä konsernirahoitus hallinnoi konsernin rahavaroja ja rahoitusvelkoja. Konsernin sisäisinä kauppoina tehtyjen valuuttatermiinien käypien arvojen muutokset raportoidaan osana liiketoiminnan muita tuottoja ja kuluja niiltä osin, kun ne suojaavat segmenttien valuuttariskiä.

Segmentin sidotun pääoman varat ja velat ovat sellaisia liiketoiminnan eriä, jotka voidaan perustellusti kohdistaa segmenteille. Sidotun pääoman varat sisältävät aineelliset ja aineettomat käyttöomaisuushyödykkeet, osuudet pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävissä sijoituksissa ja muut sijoitukset, eläkesaamiset, vaihto-omaisuuden, myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset, korolliset saamiset sekä myytävänä olevat omaisuuserät. Sidotun pääoman velat sisältävät ostovelat, osuuden muista korottomista veloista ja varaukset. Konsernin kiinteistövarat ja niistä aiheutuvat tuotot ja kulut on kohdistettu segmenteille.

Sidottuun pääomaan eivät sisälly laskennalliset verosaamiset ja -velat, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat valuuttatermiinien taseeseen merkittyä käypää arvoa lukuun ottamatta, myytävissä olevat rahoitusvarat, rahavarat eivätkä korolliset velat.

Päivittäistavarakauppa

Päivittäistavarakauppa käsittää päivittäistavaroiden tukkukaupan ja yritysasiakaskaupan Suomessa ja päivittäistavarakaupan Venäjällä. Suomessa Ruokakesko harjoittaa liiketoimintaa K-kauppias-liiketoimintamallilla ja Venäjällä Ruokakesko toimii itse vähittäiskauppiiana. Suomessa vähittäiskaupassa on noin 900 K-kauppias-liiketoimintamallilla toimivaa K-ruokakauppaa, joista muodostuvat ruokakaupan vähittäiskauppaketjut K-citymarket, K-supermarket ja K-market. Ruokakesko johtaa kaupoista muodostuvien ketjujen toimintaa. Ketjutoiminnalla varmistetaan parempi kilpailukyky ja K-kauppiaille vahvat edellytykset tavaroiden hankintaan, valikoiman muodostamiseen, markkinointiin ja hintakilpailuun. Ruokakeskon tytäryhtiö Kespro Oy harjoittaa hotelli-, ravintola- ja catering -toimialan

(HoReCa) päivittäistavaroiden tukkukauppaa Suomessa. K-citymarketin käyttötavarakauppa toimii käyttötavaroiden vähittäismyyjänä Suomessa.

Rauta- ja erikoiskauppa

Rauta- ja erikoiskauppa käsittää rauta- ja sisustuskaupan tukku- ja yritysasiakaskaupan Suomessa, Ruotsissa, Norjassa, Baltiassa, Venäjällä ja Valko-Venäjällä, maatalous- ja konekaupan Suomessa, konekaupan Baltiassa sekä vapaa-ajankaupan Suomessa ja Venäjällä. Rauta- ja sisustuskaupassa Kesko vastaa ketjujen konsepteista, markkinoinnista, hankinta- ja logistiikkapalveluista ja kauppapaikkaverkostosta kaikissa toimintamaissa sekä kauppiasresursseista Suomessa. Konserni toimii itse vähittäiskauppiaina Ruotsissa, Norjassa, Baltiassa, Venäjällä ja Valko-Venäjällä. Vähittäiskauppaketjut ovat K-rauta, Rautia, Byggmakker (Norja), Senukai (Liettua) ja OMA (Valko-Venäjä). Rauta- ja sisustuskaupat palvelevat sekä kuluttaja- että ammattiasiakkaita. Huonekalukaupan ketjuina toimivat Suomessa ja Baltiassa Asko ja Sotka. Vapaa-ajankauppaan kuuluvat Intersport ja Budget Sport sekä Kookenkä. Intersport harjoittaa urheiluvälinekauppaa Suomessa ja Venäjällä. Maatalous- ja konekauppa sisältää K-maatalouden ja Konekeskon toiminnot. Konekauppa on maarakennus-, ympäristö- ja maatalouskoneiden sekä vapaa-ajankoneiden maahantuontiin ja kauppaan erikoistunut palveluyritys.

Autokauppa

Autokauppa käsittää VV-Auton liiketoiminnot. VV-Auto toimii Volkswagen-, Audi- ja Seat-henkilöautojen sekä Volkswagen-hyötyautojen maahantuojana ja markkinoijana Suomessa. VV-Auto harjoittaa myös autojen vähittäiskauppaa ja tarjoaa jälkimarkkinointipalveluja omissa vähittäiskauppaliikkeissään.

Yhteiset toiminnot

Yhteiset toiminnot sisältävät konsernille yhteisiä tukitoimintoja.

Segmentti-informaatio 2015

Tulos

Milj. €	Päivittäis- tavara- kauppa	Rauta- ja erikois- kauppa	Auto- kauppa	Yhteiset toiminnot	Elimi- noinnit	Yhteensä
Segmentin liikevaihto	4 672,9	3 249,8	747,9	129,4		8 799,9
josta sisäistä	-15,4	-0,6	-0,4	-104,6		-121,0
Liikevaihto konsernin ulkopuolelta	4 657,5	3 249,1	747,5	24,8		8 678,9
Segmentin muut tuotot	607,9	187,6	4,3	14,7		814,5
josta sisäistä	-6,1	-10,0	0,0	2,0		-14,1
Liiketoiminnan muut tuotot konsernin ulkopuolelta	601,9	177,6	4,3	16,7	0,0	800,4
Poistot	-69,1	-44,6	-8,0	-5,8	-0,1	-127,6
Arvon alentumiset	-0,0	-9,2				-9,2
Liikevoitto	249,4	-57,2	26,1	-23,7	0,0	194,6
Kertaluonteiset erät	71,9	-120,8		-0,9	-0,1	-49,9
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä	177,5	63,6	26,1	-22,8	0,1	244,5
Rahoitustuotot ja -kulut						-7,1
Osuudet pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävistä sijoituksista						0,6
Tulos ennen veroja						188,0

Varat ja velat

Milj. €	Päivittäis- tavara- kauppa	Rauta- ja erikois- kauppa	Auto- kauppa	Yhteiset toiminnot	Elimi- noinnit	Yhteensä
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	788,3	523,7	75,7	60,0	2,9	1 450,5
Osuudet pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävissä sijoituksissa ja muut sijoitukset	4,7	0,2	0,0	110,2	-0,6	114,5
Eläkesaamiset	40,6	16,3		119,5		176,4
Vaihto-omaisuus	211,9	382,3	140,9		-0,0	735,0
Myyntisaamiset	284,5	256,6	43,4	11,3	-14,1	581,7
Muut korottomat saamiset	50,5	60,7	4,1	24,2	-21,0	118,5
Korolliset saamiset	3,8	3,8	0,3	63,1		71,0
Myytäväinä olevat omaisuuserät				0,5		0,5
Sidottuun pääomaan sisältyvät varat	1 384,3	1 243,5	264,4	388,8	-32,8	3 248,1
Kohdistamattomat erät						
Laskennalliset verosaamiset						3,9
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat						374,2
Myytavissä olevat rahoitusvarat						371,7
Rahavarat						141,2
Varat yhteensä	1 384,3	1 243,5	264,4	388,8	-32,8	4 139,3
Ostovelat	424,4	355,3	17,4	7,7	-9,8	795,1
Muut korottomat velat	233,5	131,3	69,2	88,8	-15,7	507,2
Varaukset	4,0	16,6	31,9	0,9		53,4
Sidottuun pääomaan sisältyvät velat	661,9	503,3	118,6	97,5	-25,4	1 355,7
Kohdistamattomat erät						
Korolliset velat						439,1
Muut korottomat velat						31,2
Laskennalliset verovelat						71,4
Velat yhteensä	661,9	503,3	118,6	97,5	-25,4	1 897,3

Sidottu pääoma yhteensä 31.12.	722,4	740,3	145,8	291,3	-7,4	1 892,4
Sidottu pääoma keskimäärin	871,4	823,0	103,7	292,2	-7,1	2 083,2
Sidotun pääoman tuotto ilman kertaluonteisia eriä, %	20,4	7,7	25,2			11,7
Investoinnit	128,9	55,3	16,0	18,5	-0,2	218,5
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	8 364	12 270	783	518		21 935
Henkilökunta keskimäärin	6 420	11 269	780	487		18 955

Segmentti-informaatio 2014

Tulos

Milj. €	Päivittäis- tavara- kauppa	Rauta- ja erikois- kauppa	Auto- kauppa	Yhteiset toiminnot	Elimi- noinnit	Yhteensä
Segmentin liikevaihto	4 753,6	3 568,4	766,5	122,9		9 211,4
josta sisäistä	-34,1	0,3	-0,4	-106,6		-140,8
Liikevaihto konsernin ulkopuolelta	4 719,6	3 568,7	766,1	16,3		9 070,6
Segmentin muut tuotot	556,6	176,0	4,5	8,3		745,4
josta sisäistä	-8,1	-9,3		1,3		-16,0
Liiketoiminnan muut tuotot konsernin ulkopuolelta	548,5	166,7	4,5	9,6	0,0	729,3
Poistot	-74,9	-61,3	-8,5	-5,9	-0,0	-150,7
Arvon alentumiset	-4,3	-19,1		-21,0		-44,4
Liikevoitto	216,2	-52,0	28,9	-41,7	-0,0	151,4
Kertaluonteiset erät	-7,1	-52,4		-21,8		-81,3
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä	223,2	0,4	28,9	-19,9	-0,0	232,6
Rahoitustuotot ja -kulut						-6,1
Osuudet pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävistä sijoituksista						-0,2
Tulos ennen veroja						145,0

Varat ja velat

Milj. €	Päivittäis- tavara- kauppa	Rauta- ja erikois- kauppa	Auto- kauppa	Yhteiset toiminnot	Elimi- noinnit	Yhteensä
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	1 018,1	645,8	75,5	59,9	2,8	1 802,1
Osuudet pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävissä sijoituksissa ja muut sijoitukset	4,7	0,1	0,0	101,1	-0,6	105,3
Eläkesaamiset	40,6	16,2		90,4		147,2
Vaihto-omaisuus	213,4	452,7	110,6		-0,2	776,4
Myyntisaamiset	286,5	261,6	39,1	13,5	-16,4	584,2
Muut korottomat saamiset	51,2	64,7	3,3	57,8	-14,4	162,6
Korolliset saamiset	8,6	3,6		4,9		17,0
Myytävänä olevat omaisuuserät				0,5		0,5
Sidottuun pääomaan sisältyvät varat	1 623,0	1 444,6	228,5	328,1	-28,8	3 595,4
Kohdistamattomat erät						
Laskennalliset verosaamiset						4,2
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat						219,3
Myytavissä olevat rahoitusvarat						271,7
Rahavarat						107,0
Varat yhteensä	1 623,0	1 444,6	228,5	328,1	-28,8	4 197,7
Ostovelat	436,4	343,2	21,7	4,7	-11,3	794,6
Muut korottomat velat	214,4	172,7	71,6	56,6	-12,8	502,5
Varaukset	9,7	29,1	29,8	0,2		68,8
Sidottuun pääomaan sisältyvät velat	660,5	544,9	123,1	61,5	-24,1	1 365,9
Kohdistamattomat erät						
Korolliset velat						498,9
Laskennalliset verovelat						67,4
Velat yhteensä	660,5	544,9	123,1	61,5	-24,1	1 932,2

Sidottu pääoma yhteensä 31.12.	962,6	899,7	105,4	266,6	-4,7	2 229,5
Sidottu pääoma keskimäärin	1 006,6	940,9	96,3	313,9	-3,4	2 354,2
Sidotun pääoman tuotto ilman kertaluonteisia eriä, %	22,2	0,0	30,1			9,9
Investoinnit	98,0	71,9	13,2	12,2	-1,2	194,0
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	8 157	14 286	823	528		23 794
Henkilökunta keskimäärin	6 176	12 524	825	451		19 976

Konserninlaajuiset tiedot

Konserni toimii Suomessa, Ruotsissa, Norjassa, Virossa, Latviassa, Liettuaassa, Venäjällä ja Valko-Venäjällä. Päivittäistavarakauppa toimii Suomessa ja Venäjällä, autokauppa Suomessa sekä rauta- ja erikoiskauppa Suomessa, Ruotsissa, Norjassa, Baltiassa, Venäjällä ja Valko-Venäjällä.

Liikevaihto, varat, investoinnit ja henkilöstö on esitetty sijainnin mukaan jaoteltuna.

2015 Milj. €	Suomi	Muut Pohjois- maat	Baltian maat	Venäjä ja Valko- Venäjä	Elimi- noinnit	Yhteensä
Liikevaihto	7 056,8	627,2	584,1	426,8	-16,0	8 678,9
Varat	2 357,1	182,3	216,3	492,5		3 248,1
Investoinnit	130,6	4,2	4,1	79,6		218,5
Henkilöstö keskimäärin	8 300	988	4 508	5 160		18 955

2014 Milj. €	Suomi	Muut Pohjois- maat	Baltian maat	Venäjä ja Valko- Venäjä	Elimi- noinnit	Yhteensä
Liikevaihto	7 416,8	625,1	552,8	493,4	-17,5	9 070,6
Varat	2 711,4	212,4	219,8	451,8		3 595,4
Investoinnit	115,5	6,4	6,2	65,9		194,0
Henkilöstö keskimäärin	9 580	1 124	4 468	4 804		19 976

Liikevaihto muodostuu lähes kokonaisuudessaan tavaroiden myynnistä. Palvelujen myynnin määrä on vähäinen.

Kesko-konsernilla ei ole yksittäisiä asiakkaita, joilta saadun tuoton määrä ylittäisi 10 % koko Kesko-konsernin tuotoista.

Liite 3. Yrityshankinnat ja myytyt omaisuuserät

Yrityshankinnat

Vuonna 2015 ja 2014 Kesko-konsernilla ei ollut liiketoimintojen yhdistämisinä käsiteltäviä yrityshankintoja.

Kesko Oyj:n tytäryhtiö Ruokakesko Oy sopi 18.11.2015 ostavansa Suomen Lähikauppa Oy:n koko osakekannan pääomasijoittaja Tritonilta. Suomen Lähikaupan liikevaihto vuonna 2014 oli 999,2 miljoonaa euroa, sillä on 643 Siwaa ja Valintataloa ja 4 100 työntekijää. Osakekauppana toteutettavan yritysoston velaton kauppahinta on noin 60 miljoonaa euroa.

Yrityskaupan toteutuminen edellyttää Kilpailu- ja kuluttajaviraston hyväksyntää sekä kaupan muiden ehtojen täyttymistä. Asian käsittely saataneen päätökseen ja yrityskaupan arvioidaan toteutuvan vuoden 2016 ensimmäisellä vuosipuoliskolla.

Myydyt omaisuuserät

Maaliskuussa 2015 Kesko myi tavarataloketju Anttila Oy:n saksalaiselle pääomasijoittajalle 4K INVESTILLE yhden miljoonan euron kauppahinnalla. Kauppaan sisältyivät Anttila Oy:n kaikki varat ja vastuut. Anttila Oy:n noin 1 500 työntekijää jatkavat yhtiön työntekijöinä. Kaupan toteutumispäivä oli 16.3.2015. Kaupasta kirjattiin -130 milj. euron kertaluonteinen myyntitappio liittyen Anttilan rahoittamiseen, käyttöomaisuuteen ja käyttöomaisuuteen.

Kesäkuussa Kesko, AMF Pensionsförsäkring ja Ilmarinen perustivat yhteisen kiinteistösijoitusyhtiön. Yhteisyritys omistaa, hallinnoi ja kehittää pääasiassa Kesko-konsernin käytössä olevia kauppapaikkoja. Kesko myi perustetulle yhteisy yritykselle kauppapaikkojaan sekä Suomesta että Ruotsista. Myytyjen kauppapaikkojen käypä arvo oli yhteensä 485 milj. euroa ja kaupasta kirjattiin 75,6 milj. euron kertaluonteinen myyntivoitto. Järjestelystä kertynyt kassavirta oli 403 milj. euroa.

Lisäksi Kesko myi kesäkuussa neljä kiinteistöä Keskon Eläkekassalle. Kaupasta kirjattiin 22,9 milj. euron kertaluonteinen myyntivoitto.

Vuonna 2014 Kesko-konsernilla ei ollut merkittäviä omaisuuserien myyntejä.

Liite 4. Liiketoiminnan muut tuotot ja muut liikekulut

Liiketoiminnan muut tuotot

Milj. €	2015	2014
Palvelukorvaukset	544,3	560,8
Vuokratuotot	44,5	42,7
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot	102,7	2,8
Johdannaissopimusten realisoituneet voitot ja käyvän arvon muutokset	6,6	15,2
Muut	102,3	107,8
Yhteensä	800,4	729,3

Palvelukorvaukset ovat pääosin ketjuyritysten maksamia ketju- ja kauppapaikkamaksuja.

Liiketoiminnan muihin tuottoihin sisältyy kertaluonteisia eriä 101,0 milj. euroa (2,9 milj. euroa). Kertaluonteisista eristä on kerrottu lisää liitteessä 5.

Muut liikekulut

Milj. €	2015	2014
Muut liikekulut	-112,2	-123,6
Aineellisten hyödykkeiden ja osakkeiden myyntitappiot	-130,6	-0,3
Johdannaissopimusten realisoituneet tappiot ja käyvän arvon muutokset*	-6,8	-2,8
Yhteensä	-249,6	-126,7

* Sisältää kytkettyjen johdannaisten arvonmuutoksia.

Aineellisten hyödykkeiden ja osakkeiden myyntitappioihin sisältyy kertaluonteisia myyntitappioita yhteensä 130,3 milj. euroa (0,1 milj. euroa). Kertaluonteisista eristä on kerrottu lisää liitteessä 5.

Tilintarkastajien palkkiot

Milj. €	2015	2014
KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers		
Tilintarkastus	0,8	0,9
Veroneuvonta	0,1	0,1
Muut palvelut	0,6	0,3
Yhteensä	1,5	1,3
Muut tilintarkastustoimistot	1,2	0,3

Liite 5. Kertaluonteiset erät

Milj. €	2015	2014
Kiinteistöjen ja osakkeiden myyntivoitot	101,0	2,9
Kiinteistöjen ja osakkeiden myyntitappiot	-130,3	-0,1
Arvonalentumistappiot	-9,2	-44,4
Liiketoiminnan lopettamiskulut ja uudelleenjärjestelyt	-11,3	-39,6
Yhteensä	-49,9	-81,3

Poikkeukselliset, tavanomaiseen liiketoimintaan kuulumattomat tapahtumat käsitellään kertaluonteisina erinä ja ne on kohdistettu segmenteille. Konsernissa luokitellaan kertaluonteisiksi eriksi kiinteistöjen, osakkeiden ja liiketoimintojen myynneistä syntyneet myyntivoitot ja -tappiot, arvonalennukset sekä merkittävät liiketoimintojen lopettamiskulut ja uudelleenjärjestelyt. Myyntivoitot on esitetty tuloslaskelmassa liiketoiminnan muissa tuotoissa ja myyntitappiot liiketoiminnan muissa kuluissa. Arvonalentumiset on esitetty tuloslaskelmassa rivillä poistot ja arvonalentumiset. Vuoden 2015 kertaluonteisiin eriin sisältyy Anttilan myyntitappio 130 milj. euroa sekä kiinteistöjen myynneistä kirjatut 101,0 milj. euron myyntivoitot. Venäjän Intersportin alhaiseksi jääneestä volyymista ja tappiollisuudesta johtuen Kesko suunnittelee vetäytyvänsä Venäjän urheilukaupasta vuoden 2016 aikana. Intersport Venäjän liiketoiminnan uudelleenjärjestelyyn liittyen kirjattiin neljännelle vuosineljännekselle kertaluonteisia arvonalennuksia ja varauksia yhteensä 17,2 milj. euroa. Vuoden 2014 kertaluonteisiin eriin sisältyi Anttilan tavarataloverkoston supistamisesta kirjattu uudelleenjärjestelyvaraus sekä K-citymarket käyttötavaran ja Anttilan yhdistämiseen liittyneistä käyttöomaisuuseristä kirjattu arvonalentuminen, yhteensä 46,8 milj. euroa. Lisäksi kertaluonteisiin eriin sisältyi Norjan Byggnakkerin vähittäiskauppaliiketoiminnan muutoksiin liittyvä uudelleenjärjestelyvaraus 5,2 milj. euroa, Keskon toimialarakennemuutokseen liittyneiden henkilöstövähennysten kustannukset 4,2 milj. euroa sekä Keskon pääkonttorin peruskorjaukseen liittyvä kiinteistön arvonalentumiskirjaus 21,0 milj. euroa.

Liite 6. Henkilöstökulut, johdon palkat ja henkilöstön määrä

Milj. €	2015	2014
Palkat ja palkkiot	-440,2	-496,8
Sosiaalikulut	-43,2	-47,3
Eläkkeet	-55,0	-63,7
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	0,5	1,9
Maksupohjaiset eläkejärjestelyt	-55,5	-65,6
Osakeperusteiset maksut	-6,4	-6,4
Yhteensä	-544,8	-614,2

Tiedot konsernin johtohenkilöiden työsuhde-etuuksista ja muista lähipiiritapahtumista esitetään liitetiedossa 33 ja osakepalkitsemiseen liittyvät tiedot liitetiedossa 30.

Konserniyhtiöiden toimitusjohtajien ja hallitusten palkat ja palkkiot

Milj. €	2015	2014
Toimitusjohtajien palkat (luontoisetuineen)	6,0	6,3
Hallitusten jäsenten palkkiot	0,4	0,4
Yhteensä	6,4	6,6

Konsernin henkilökunta keskimäärin

	2015	2014
Päivittäistavara kauppa	6 420	6 176
Rauta- ja erikoiskauppa	11 269	12 524
Autokauppa	780	825
Yhteiset toiminnot	487	451
Yhteensä	18 955	19 976

Liite 7. Rahoitustuotot ja -kulut

Milj. €	2015	2014
Korkotuotot ja muut rahoitustuotot		
Korkotuotot lainoista ja muista saamisista	7,8	5,4
Korkotuotot käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista	0,8	1,4
Korkotuotot myytävissä olevista rahoitusvaroista	1,6	6,9
Myyntivoitot myytävissä olevista rahoitusvaroista	0,1	0,1
Muut rahoitustuotot	0,1	0,0
Korkotuotot ja muut rahoitustuotot yhteensä	10,4	13,8
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Korkokulut jaksotettuun hankintamenuun kirjatuista rahoitusveloista	-11,6	-14,2
Myyntitappiot myytävissä olevista rahoitusvaroista	-1,1	-0,4
Muut rahoituskulut	-1,6	-1,0
Korkokulut ja muut rahoituskulut yhteensä	-14,2	-15,6
Valuuttakurssierot		
Kurssierot ja käypien arvojen muutokset johdannaisista, valuuttamääräisistä lainoista, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, ja pankkitileistä	-3,3	-4,4
Valuuttakurssierot yhteensä	-3,3	-4,4
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-7,1	-6,1

Korkokuluihin sisältyy rahoitusleasingsopimuksista tilikauden kuluksi kirjattuja korkoja 0,2 milj. euroa (0,3 milj. euroa). Korkotuottoihin sisältyy rahoitusleasingsopimuksista tilikauden tuotoiksi kirjattuja korkoja 0,0 milj. euroa (0,2 milj. euroa).

USD-määräisen Private Placement -luottojärjestelyn realisoituneiden korkojohdannaisten suojaustulos kirjataan nettona korkokuluihin yhdessä lainan korkojen kanssa.

Tuloslaskelmaan kirjatut valuuttakurssierot

Milj. €	2015	2014
Myynti	-0,1	-0,1
Muut tuotot	6,6	15,2
Ostot	0,2	-1,6
Muut kulut	-5,4	-2,8
Rahoitustuotot ja -kulut	-3,3	-4,4
Yhteensä	-2,1	6,3

Liite 8. Tuloverot

Milj. €	2015	2014
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verot	-83,4	-43,8
Edellisten tilikausien verot	-0,0	6,3
Laskennalliset verot	12,8	1,0
Yhteensä	-70,7	-36,6

Tuloslaskelman verokulun ja emoyhtiön verokannalla laskettujen verojen välinen täsmäytyslaskelma

Milj. €	2015	2014
Tulos ennen veroja	188,0	145,0
Verot emoyhtiön verokannan 20,0 % mukaan	-37,6	-29,0
Ulkomaisten tytäryhtiöiden erilaisten verokantojen vaikutus	3,0	2,7
Verovapaiden tulojen vaikutus	2,8	1,2
Vähennyskelvottomien kulujen vaikutus	-32,8	-8,1
Verotuksellisten tappioiden vaikutus	-5,7	-6,4
Konserniyhdistelyn vaikutus	-0,3	-2,5
Edellisten tilikausien verot	-0,0	6,3
Verokantamuutoksen vaikutus	0,3	-
Muut	-0,4	-0,8
Verot tuloslaskelmassa	-70,7	-36,6

1.1.2016 Norjassa voimaan astuneen yritysverokantamuutoksen vaikutus tilikauden 2015 laskennallisiin veroihin oli 0,3 milj. euroa.

Liite 9. Muut laajan tuloksen erät

Muut laajan tuloksen erät ja niihin liittyvät verot

Milj. €	2015 Ennen veroja	Vero- vaikutus	Verojen jälkeen	2014 Ennen veroja	Vero- vaikutus	Verojen jälkeen
Erät, joita ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteisiksi						
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	28,8	-5,8	23,0	-24,6	4,9	-19,6
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi						
Ulkomaiseen yksikköön liittyvät muuntoerot	-17,4		-17,4	-27,9		-27,9
Hyperinflaatio-oikaisut	-		-	4,5		4,5
Rahavirran suojauksen arvonmuutos	-0,0	0,0	-0,0	1,1	-0,2	0,9
Myytavissä olevien rahoitusvarojen arvonmuutos	1,4	-0,3	1,1	-2,9	-0,2	-3,0
Muut erät	-0,3		-0,3	-0,2		-0,2
Yhteensä	12,5	-6,1	6,4	-49,9	4,5	-45,4

Hyperinflaatio

Valko-Venäjä luokiteltiin joulukuussa 2011 hyperinflaatiomaaksi, johon sovellettiin IAS 29 mukaista hyperinflaatiolaskentaa. Hyperinflaatiolaskenta vaatii esittämään tilinpäätöksen raportointikauden päättämispäivän mukaisessa mittayksikössä riippumatta siitä, perustuuko tilinpäätös alkuperäisiin hankintamenoihin vai jälleenhankinta-arvoihin. Tuloslaskelma- ja tase-erät oikaistiin yleistä hintaindeksiä käyttäen. Varojen arvojen oikaisujen johdosta omaan pääomaan kirjattiin vuonna 2014 4,5 milj. euroa veroineen, josta konsernin osuus oli 0,4 milj. euroa ja määräysvallattomien omistajien osuus 4,1 milj. euroa. Arvonmuutokset tehtiin käyttäen Valko-Venäjän kuluttajahintaindeksiä. Hyperinflaatiolaskenta lopetettiin vuonna 2015, koska maassa ei enää vallitse hyperinflaatio.

Liite 10. Osakekohtainen tulos

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto tilikauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla. Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa osakkeiden lukumäärän painotetussa keskiarvossa otetaan huomioon kaikkien laimentavien potentiaalisten osakkeiden osakkeiksi muuttamisesta johtuva laimentava vaikutus. Konsernilla oli 30.4.2014 asti laimentavana osakkeiden määrää lisäävänä instrumenttina osakeoptioita. Osakeoptioilla oli laimentava vaikutus, kun osakeoptioiden merkintähinta oli alempi kuin osakkeen käypä arvo. Laimennusvaikutukseksi tuli se määrä osakkeita, jotka jouduttiin laskemaan liikkeelle vastikkeettomana, koska optioiden käytöstä saatavilla varoilla konserni ei voinut laskea liikkeelle samaa määrää osakkeita käypään arvoon. Osakkeen käypä arvo perustui osakkeiden tilikauden keskimääräiseen hintaan.

	2015	2014
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos, milj. €	101,6	96,0
Osakkeiden lukumäärä		
Ulkona olevien osakkeiden painotettu keskiarvo	99 113 741	99 054 293
Liikkeeseen laskettujen optioiden vaikutus	-	106 375
Laimennettu ulkona olevien osakkeiden painotettu keskiarvo	99 113 741	99 160 668
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos		
Laimentamaton €	1,03	0,97
Laimennusvaikutuksella oikaistu €	1,03	0,97

Liite 11. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

2015 Milj. €	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennako- maksut ja kesken- eräiset hankinnat	Yhteensä 2015
Hankintameno						
Hankintameno 1.1.	426,0	1 513,0	547,0	97,1	48,0	2 631,1
Muuntoerot	-0,5	-7,8	-6,4	-1,1	0,0	-15,6
Lisäykset	6,3	61,9	41,0	6,3	65,5	180,9
Vähennykset	-74,8	-419,5	-76,5	-20,5	-0,2	-591,6
Siirrot erien välillä	0,2	36,6	3,4	1,5	-42,2	-0,4
Hankintameno 31.12.	357,2	1 184,2	508,5	83,3	71,1	2 204,4
Kertyneet poistot ja arvonalennukset						
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-11,7	-550,1	-408,7	-36,5		-1 007,0
Muuntoerot		1,2	3,0	0,3		4,5
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		125,9	55,6	10,1		191,7
Tilikauden poisto ja arvonalennukset		-63,2	-41,2	-7,1		-111,5
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-11,7	-486,1	-391,3	-33,1		-922,3
Kirjanpitoarvo 1.1.	414,3	962,9	138,3	60,7	48,0	1 624,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	345,5	698,1	117,2	50,2	71,1	1 282,1

2014 Milj. €	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennako- maksut ja kesken- eräiset hankinnat	Yhteensä 2014
Hankintameno						
Hankintameno 1.1.	416,3	1 502,2	559,6	95,1	30,5	2 603,6
Muuntoerot	-4,7	-17,2	-17,0	-3,8	-0,2	-42,8
Lisäykset	14,9	60,9	35,5	11,8	48,5	171,5
Vähennykset	-0,5	-49,5	-32,9	-7,0	-0,5	-90,4
Siirrot erien välillä		16,6	1,9	1,0	-30,3	-10,8
Hankintameno 31.12.	426,0	1 513,0	547,0	97,1	48,0	2 631,1
Kertyneet poistot ja arvonalennukset						
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-5,2	-513,0	-397,1	-37,0		-952,2
Muuntoerot		4,9	9,5	1,4		15,8
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		45,8	28,0	6,7		80,5
Tilikauden poisto ja arvonalennukset	-6,6	-87,9	-49,0	-7,6		-151,1
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-11,7	-550,1	-408,7	-36,5		-1 007,0
Kirjanpitoarvo 1.1.	411,1	989,2	162,4	58,1	30,5	1 651,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	414,3	962,9	138,3	60,7	48,0	1 624,1

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasingsoimuksilla vuokrattuja koneita ja kalustoa seuraavasti:

Milj. €	2015	2014
Hankintameno	26,8	24,9
Kertyneet poistot	-21,5	-20,3
Kirjanpitoarvo	5,3	4,6

Liite 12. Aineettomat hyödykkeet

2015 Milj. €	Liikearvo	Tavaramerkit	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut	Yhteensä 2015
Hankintameno					
Hankintameno 1.1.	145,2	72,9	213,2	11,5	442,7
Muuntoerot	0,1	-2,0	-2,8	-0,0	-4,6
Lisäykset			19,1	6,5	25,6
Vähennykset	-43,8		-4,4	-5,4	-53,6
Siirrot erien välillä			4,3	-4,2	0,1
Hankintameno 31.12.	101,6	70,9	229,5	8,4	410,3
Kertyneet poistot ja arvonalennukset					
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-104,2	-7,8	-152,9		-264,8
Muuntoerot	-0,1	0,5	2,4		2,8
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	43,8		1,8		45,6
Tilikauden poisto ja arvonalennukset			-25,3		-25,3
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-60,6	-7,4	-174,0	0,0	-241,8
Kirjanpitoarvo 1.1.	41,0	65,1	60,4	11,5	177,9
Kirjanpitoarvo 31.12.	41,0	63,5	55,5	8,4	168,4

2014 Milj. €	Liikearvo	Tavaramerkit	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennako- maksut	Yhteensä 2014
Hankintameno					
Hankintameno 1.1.	148,7	75,6	198,1	22,2	444,6
Muuntoerot	-3,1	-2,7	-4,7		-10,6
Lisäykset			23,6	9,3	32,8
Vähennykset	-0,4		-25,8	-1,8	-28,0
Siirrot erien välillä			22,0	-18,1	3,9
Hankintameno 31.12.	145,2	72,9	213,2	11,5	442,7
Kertyneet poistot ja arvonalennukset					
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-108,1	-8,4	-139,1		-255,5
Muuntoerot	3,4	0,6	3,4		7,5
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,4		26,9		27,3
Tilikauden poisto ja arvonalennukset			-44,1		-44,1
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-104,2	-7,8	-152,9		-264,8
Kirjanpitoarvo					
Kirjanpitoarvo 1.1.	40,7	67,2	59,0	22,2	189,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	41,0	65,1	60,4	11,5	177,9

Muut aineettomat hyödykkeet sisältää muita pitkävaikutteisia menoja, joista 33,4 milj. euroa (34,1 milj. euroa) on ohjelmistoja ja lisenssejä.

Liikearvot ja aineettomat oikeudet segmenteittäin

Milj. €	Tavaramerkit* 2015	Liikearvo 2015	Diskonttaus- korko (WACC)** 2015	Tavaramerkit* 2014	Liikearvo 2014	Diskonttaus- korko (WACC)** 2014
Rauta- ja erikoiskauppa						
Byggmakker, Norja	24,5		6,0	26,0		6,0
Rautakesko, Viro		1,1	6,0		1,1	7,0
Senukai, Liettua		17,2	7,0		17,2	8,0
K-rauta Rus, Venäjä		14,6	11,4		14,5	11,5
Indoor, Suomi	39,1	4,1	6,0	39,1	4,1	6,0
Konekauppa		3,8	6,0		3,8	6,0
Muut		0,2			0,2	
Yhteensä	63,5	41,0		65,1	41,0	

* aineettomat hyödykkeet, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika

** verojen jälkeen, korkoa käytetty arvonalentumistestauksessa

Rahavirtaa tuottavat yksiköt on määritelty raportoitavia segmenttejä alhaisemmalle tasolle. Yksiköt on määritelty ketju-/maatasolle ja ne ovat pääsääntöisesti juridisia yhtiöitä.

Taloudellinen vaikutusaika on arvioitu rajoittamattomaksi aineettomiin hyödykkeisiin sisältyvien tavaramerkkien (brändit) osalta, koska niiden on arvioitu vaikuttavan rahavirtojen kerryttämiseen määrittelemättömän ajan. Arvio perustuu siihen, että ei ole ennakoitavissa rajaa sille ajanjaksolle, jona aikana nämä tavaramerkit kerryttävät rahavirtaa konsernille. Tavaramerkit sisältyvät yrityshankintojen yhteydessä hankittuihin omaisuuseriin.

Aineettomat hyödykkeet, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika, testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta ja aina, kun on viitteitä arvonalentumisesta.

Liikearvojen ja aineettomien hyödykkeiden arvonalennustestaus

Rahavirtaa tuottavan yksikön liiketoiminnasta kerrytettävissä oleva rahamäärä perustuu arvonalennustestauksessa käyttöarvolaskelmiin. Näissä laskelmissa ennakoitavat rahavirrat perustuvat johdon hyväksymiin taloudellisiin suunnitelmiin, jotka kattavat kolmen vuoden ajanjakson. Suunnitelmien tärkeimmät olettamukset ovat kokonaismarkkinoiden kasvu- ja kannattavuuskehitys, kauppapaikkaverkoston muutokset, tuote- ja palveluvalikoima, hinnoittelu sekä liiketoiminnan kustannusten kehitys. Tämän ajanjakson jälkeiset rahavirrat on arvioitu 1,0–4,0 %:n (1,0–3,5 % kasvuennusteen mukaan maakohtaiset erot huomioiden).

Diskonttauskorkona on käytetty segmenteittäin ja maittain määritettyä pääoman tuottovaatimusta (WACC) verojen jälkeen, jota oikaistaan testauksen yhteydessä verovaikutuksella. Tuottovaatimuksen

laskentakomponentit ovat riskitön tuottoprosentti, markkinariskipreemio, toimialakohtainen betakerroin, tavoitepääomarakenne, vieraan pääoman kustannus sekä maariskit. Diskonttauskorot laskivat edellisvuoteen verrattuna Viron ja Liettuan rautakaupassa. Muutokset johtuivat pääosin yleisen korkotason laskusta sekä muutoksista maariskeissä.

Arvonalentumistappiot

Tilikausien 2015 ja 2014 aikana liikearvoihin ja aineettomiin oikeuksiin ei ole kohdistunut arvonalennuksia.

Herkkyyshanalyysi

Keskeiset muuttujat arvonalennustestauksessa ovat käyttökateprosentti ja diskonttauskorko. Herkimmät oletuksissa tapahtuville muutoksille ovat rauta- ja erikoiskaupan Norjan Bygghemmer-liiketoimintaan liittyvä tuotemerkki, Venäjän liiketoimintaan liittyvä liikearvo sekä konekaupan liikearvo. Näissä yli 0,2 % - 0,5 % -yksikön aleneminen käyttökateen residuaalissa aiheuttaisi arvonalennustilanteen. Arvioitaessa muita rahavirtaa tuottavia yksiköitä johdon arvioiden mukaan minkään keskeisen muuttujan ennakoitavissa oleva muutos ei johtaisi tilanteeseen, jossa yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä alittaisi sen kirjanpitoarvon.

Liite 13. Osuudet pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävissä sijoituksissa

Milj. €	2015	2014
Kirjanpitoarvo 1.1.	92,2	87,5
Osuus tilikauden tuloksesta	0,2	-0,2
Lisäykset	16,3	5,1
Pääoman palautus	-9,4	-
Arvonlennukset	0,0	-0,3
Kirjanpitoarvo 31.12.	99,2	92,2

Osakkuus- ja yhteisyritysosakkeille ei ole hintanoteerauksia.

Tiedot pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävistä sijoituksista sekä konsernin omistusosuus niiden yhteenlasketuista varoista, veloista, liikevaihdosta ja voitosta/tappiosta:

Milj. €	Varat	Velat	Liikevaihto	Voitto/ tappio	Omistus- osuus, %
2015					
Ankkurikadun Kiinteistöt Oy, Helsinki	670,7	627,3	26,9	10,2	33,3
Kruunuvuoren Satama Oy, Helsinki	261,7	148,5	13,1	7,2	49,0
Valluga-sijoitus Oy, Helsinki	27,3	0,0	-	1,6	46,2
Vähittäiskaupan Takaus Oy, Helsinki	79,3	0,2	1,4	4,5	34,3
Vähittäiskaupan Tilipalvelu VTP Oy, Helsinki	7,4	1,9	9,3	0,2	30,0
Muut	4,4	3,1	0,2	0,0	
Yhteensä	1 050,8	781,0	51,0	23,6	
2014					
Kruunuvuoren Satama Oy, Helsinki	371,6	248,1	22,0	4,1	49,0
Valluga-sijoitus Oy, Helsinki	25,8	0,0	-	1,6	46,2
Vähittäiskaupan Takaus Oy, Helsinki	74,8	0,2	1,3	5,0	34,3
Vähittäiskaupan Tilipalvelu VTP Oy, Helsinki	7,0	1,7	10,6	0,4	30,0
Muut	4,4	3,1	0,2	0,0	
Yhteensä	483,6	253,1	34,1	11,0	

Liite 14. Pitkäaikaiset saamiset

Pitkäaikaisten saamisten maturiteettijakauma 31.12.2015

Milj. €	2017	2018	2019	2020	2021–	Yhteensä
Korottomat pitkäaikaiset saamiset	1,4	0,0		0,0	0,4	1,9
Rahoitusleasingsaamiset	0,3					0,3
Lainasaamiset osakkuus- ja yhteisyrityksiltä		1,5			56,0	57,5
Muut pitkäaikaiset saamiset	0,4	0,4	2,3	0,1	0,1	3,3
Yhteensä	2,1	1,9	2,3	0,1	56,5	62,9

Korottomien pitkäaikaisten saamisten ja rahoitusleasingsaamisten kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa.

Pitkäaikaisten saamisten maturiteettijakauma 31.12.2014

Milj. €	2016	2017	2018	2019	2020–	Yhteensä
Korottomat pitkäaikaiset saamiset	0,6	0,0	0,0	0,0	0,4	1,0
Rahoitusleasingsaamiset	2,2	0,9				3,0
Lainasaamiset osakkuusyrityksiltä			1,5			1,5
Muut pitkäaikaiset saamiset	0,4	0,4	0,3	0,3	0,1	1,5
Yhteensä	3,1	1,2	1,9	0,3	0,6	7,1

Liite 15. Rahoitusleasingisaamiset

Milj. €	2015			2014		
	Vähimmäis-leasing-saamiset	Kertymätön rahoitus-tuotto	Vähimmäis-leasing-saamisten nykyarvo	Vähimmäis-leasing-saamiset	Kertymätön rahoitus-tuotto	Vähimmäis-leasing-saamisten nykyarvo
Rahoitusleasingisaamiset eräänntyvät seuraavasti:						
Yhden vuoden kuluessa	2,7	0,0	2,7	5,0	0,1	4,9
Yli yhden vuoden ja enintään viiden vuoden kuluessa	0,3	0,0	0,3	3,0	0,0	3,0
Yli viiden vuoden kuluttua	-	-	-	-	-	-
Rahoitusleasingisaamiset yhteensä	3,0	0,0	3,0	8,0	0,1	7,9

Liite 16. Laskennalliset verot

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2015 aikana

Milj. €	1.1.2015	Kirjattu tulos-laskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Kurssierot	Muut muutokset	31.12.2015
Laskennalliset verosaamiset						
Varaukset	13,2	-0,7			-2,9	9,6
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	0,3	-0,2				0,1
Vahvistetut tappiot	10,1	0,8		-2,6		8,3
Muut väliaikaiset erot	18,0	9,9	-0,0	-1,2	-6,9	19,8
Yhteensä	41,5	9,8	-0,0	-3,8	-9,8	37,8
Laskennalliset verovelat						
Kirjanpidon ja verotuksen poistojen erotus	54,1	-4,5				49,6
Käyvän arvon kohdistus	11,3	-1,6		-0,4		9,3
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	29,5	0,0	5,8			35,3
Muut väliaikaiset erot	9,8	1,4	0,3	-0,5		11,0
Yhteensä	104,7	-4,7	6,1	-0,9	0,0	105,2
Laskennallinen nettoverovelka	63,2					67,5

Nettoverovelka jakautuu taseessa

Milj. €	2015	2014
Laskennallisiin verosaamisiin	3,9	4,2
Laskennallisiin verovelkoihin	71,4	67,4
Yhteensä	67,5	63,2

Laskennallisten verosaamisten muut väliaikaiset erot sisältää konsernin laskentaperiaatteiden noudattamisesta aiheutuvaa laskennallista verosaamista 4,3 milj. euroa ja paikallisten kirjanpitojen ja verotuksen jaksotuseroista aiheutuvaa laskennallista verosaamista 7,4 milj. euroa.

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2014 aikana

Milj. €	1.1.2014	Kirjattu tulos-laskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Kurssierot	Muut muutokset	31.12.2014
Laskennalliset verosaamiset						
Varaukset	10,3	2,9				13,2
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	0,3	0,0				0,3
Vahvistetut tappiot	5,5	9,5		-4,7	-0,2	10,1
Muut väliaikaiset erot	12,6	6,1	-0,2	-0,5		18,0
Yhteensä	28,7	18,6	-0,2	-5,2	-0,2	41,5
Laskennalliset verovelat						
Kirjanpidon ja verotuksen poistojen erotus	37,7	16,4				54,1
Käyvän arvon kohdistus	12,6	-0,7		-0,6		11,3
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	34,0	0,4	-4,9			29,5
Muut väliaikaiset erot	9,5	0,8	0,2	-0,6	0,0	9,8
Yhteensä	93,7	16,9	-4,7	-1,2	0,0	104,7
Laskennallinen nettoverovelka	65,1					63,2

Vahvistetut tappiot

Konsernilla oli 31.12.2015 käyttämättömiä vahvistettuja tappioita 219,2 milj. euroa, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista, koska tilinpäätöspäivänä on epätodennäköistä, että konsernille kertyisi lähitulevaisuudessa verotettavaa tuloa, jota vastaan tappioita voitaisiin hyödyntää.

Vahvistetut tappiot, joista ei ole kirjattu verosaamista, eräänntyvät seuraavasti:

Milj. €	2016	2017	2018	2019	2020	2021–	Yhteensä
	0,7	7,8	7,0	4,4	3,9	195,4	219,2

Konsernitilinpäätökseen ei ole kirjattu laskennallista verovelkaa tytäryhtiöiden jakamattomista voittovaroista, koska tytäryhtiöiden voitonjako on konsernin päätäntävällässä, eikä verovaikutuksen toteutumiseen johtava voitonjako ole todennäköinen lähitulevaisuudessa.

Liite 17. Eläkesaamiset

Konsernilla on useita eläkejärjestelyjä eri toimintamaissa. Suomessa henkilökunnan lakisääteinen eläketurva on järjestetty työeläkevakuutusyhtiöiden kautta ja vapaaehtoinen lisäeläketurva pääosin Keskon Eläkekassan kautta. Työeläkevakuutusyhtiössä hoidettu lakisääteinen eläketurva on maksuperusteinen eläkejärjestely. Keskon Eläkekassan myöntämä lisäeläketurva on etuuspohjainen eläkejärjestely.

Ulkomaisista tytäryhtiöistä Norjassa on eläkejärjestely, joka luokitellaan etuuspohjaiseksi eläkejärjestelyksi. Norjan etuuspohjaiseen järjestelyyn liittyvän nettovelan määrä 31.12.2015 oli 0,3 milj. euroa (0,6 milj. euroa). Norjan etuuspohjaista eläkejärjestelyä ei ole sisällytetty alla oleviin taulukoihin, koska sen vaikutus konsernin lukuihin on merkityksetön. Muissa ulkomaisissa tytäryhtiöissä olevat eläkejärjestelyt hoidetaan paikallisten määräysten ja käytännön mukaan ja ne ovat maksuperusteisia eläkejärjestelyitä.

Keskon Eläkekassa

Keskon Eläkekassa on osakkaidensa oma eläkelaitos, joka tarjoaa lisäeläketurvan niille toimintapiiriin kuuluville työntekijöille, jotka ovat jäseninä Eläkekassan A-osastossa. A-osasto on suljettu 9.5.1998. Kassan sääntöjen mukaisten ehtojen täytyessä jäsenille myönnetään vanhuuseläke 60–65 vuoden ikäisenä. Kassan myöntämän eläkkeen määrä on kassan sääntöjen perusteella lasketun henkilön eläkepalkkaan perustuvan eläkkeen ja lakisääteisen eläketurvan erotus. Yksittäisen kassan jäsenen eläkkeen määrään vaikuttavat yksilöllisesti lasketun eläkepalkan lisäksi henkilön jäsenyyensaika Eläkekassassa. Eläkekassaan kuului vuoden 2015 lopussa 2 763 jäsentä, joista aktiiveja oli 662 ja eläkkeen saajia 2 101. Kesko-konsernin osuus Eläkekassan veloitteesta on 96,7 % (97,1 %). Liitetiedoissa on esitetty Kesko-konsernin osuus Eläkekassasta lukuun ottamatta varojen jakautumista omaisuusryhmittäin ja veloitteen maturiteettijakaumaa.

Eläkekassan toimintaa säätelee kassan sääntöjen lisäksi vakuutuslaki, lain nojalla annetut asetukset sekä viranomaisohjeet, ja kassan toimintaa valvoo Finanssivalvonta. Säädökset sisältävät määräyksiä mm. eläkevelvoitteen laskentaan ja veloitteen kattamiseen liittyen. Eläkevelvoitteen tulee olla täysimääräisesti katettu järjestelyyn kuuluvilla varoilla, tilapäistä katevajausta sallitaan vain poikkeuksellisesti. Lisäksi säädökset sisältävät yksityiskohtaisia määräyksiä eläkevelvoitteen katteena olevan omaisuuden katekelpoisuudesta ja sijoitusriskien hajauttamisesta.

Kesko-konserni ennakoii, että se ei maksa kannatusmaksua Eläkekassalle vuoden 2016 aikana.

Taseen etuus pohjainen eläkesaaminen määräytyy Keskon Eläkekassan osalta seuraavasti:

Milj. €	2015	2014
Etuuspohjaisen veloitteen nykyarvo	-266,1	-289,3
Järjestelyn varojen käypä arvo	442,4	436,5
Nettomääräinen saaminen taseessa	176,4	147,2
Taseen nettomääräisen saamisen muutos:		
Tilikauden alussa	147,2	170,2
Tuloslaskelmaan kirjatut tuotot/kulut	0,5	1,9
Uudelleenarvostus	28,8	-24,6
Suoritukset järjestelyyn ja järjestelyn kulut	-0,4	-0,2
Tilikauden lopussa	176,4	147,2

Milj. €	Etuuspohjaisen veloitteen nykyarvo	Järjestelyn varojen käypä arvo	Yhteensä
1.1.2015	-289,3	436,5	147,2
Tilikauden työsuorituksen perustuva meno	-2,8		-2,8
Korkomeno/-tuotto	-6,5	9,8	3,3
	-9,3	9,8	0,5
Uudelleenarvostus			
Varojen tuotto		11,5	11,5
Demograafiset muutokset	0,6		0,6
Rahoitusolettamamuutokset	9,0		9,0
Kokemusperäiset muutokset	7,7		7,7
	17,4	11,5	28,8
Suoritukset järjestelyyn ja järjestelyn kulut		-0,4	-0,4
Maksetut etuudet	14,5	-14,5	0,0
31.12.2015	-266,4	442,8	176,4

Milj. €	Etuuspohjaisen velvoitteen nykyarvo	Järjestelyn varojen käypä arvo	Yhteensä
1.1.2014	-247,5	417,7	170,2
Tilikauden työsuoritukseen perustuva meno	-4,3		-4,3
Korkomeno/-tuotto	-8,6	14,7	6,1
	-12,9	14,7	1,9
Uudelleenarvostus			
Varojen tuotto		19,2	19,2
Demograafiset muutokset			
Rahoitusolettamamuutokset	-48,4		-48,4
Kokemusperäiset muutokset	4,5		4,5
	-43,9	19,2	-24,6
Suoritukset järjestelyyn ja järjestelyn kulut		-0,2	-0,2
Maksetut etuudet	14,9	-14,9	0,0
31.12.2014	-289,3	436,5	147,2

Järjestelyyn kuuluvien varojen jakautuminen omaisuusryhmittäin 2015

Milj. €	Noteeratut	Noteeraamattomat	Yhteensä
Eurooppa			
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	89,7	43,0	132,7
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	26,5	31,6	58,1
Sijoitusrahastot	30,3	18,4	48,7
Kiinteistöt	-	159,3	159,3
Yhdysvallat			
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	6,0	-	6,0
Sijoitusrahastot	27,8	-	27,8
Muut maat			
Sijoitusrahastot	26,5	-	26,5
Yhteensä	206,8	252,3	459,1

Järjestelyyn kuuluvien varojen jakautuminen omaisuusryhmittäin 2014

Milj. €	Noteeratut	Noteeraamattomat	Yhteensä
Eurooppa			
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	90,5	33,5	124,0
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	23,7	27,2	50,9
Sijoitusrahastot	14,3	19,1	33,4
Kiinteistöt	-	181,1	181,1
Yhdysvallat			
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	11,2	-	11,2
Sijoitusrahastot	26,6	-	26,6
Muut maat			
Sijoitusrahastot	21,7	-	21,7
Yhteensä	188,0	260,9	448,9

Milj. €	2015	2014
Käypään arvoon sisältyy Kesko Oyj:n osakkeita	15,7	14,6
Käypään arvoon sisältyy Kesko-konsernin vuokraamia kiinteistöjä	186,1	181,1

Keskeiset vakuutusmatemaattiset oletukset:

	2015	2014
Diskonttaus korko	2,30%	2,30%
Palkankorotusoletus	2,20%	2,50%
Inflaatio	1,70%	2,00%
Eläkkeiden odotettu kasvu	1,90%	2,10%
Odotettu keskimääräinen jäljellä oleva työssäoloaika, vuotta	10	11

Eläkevelvoitteiden painotettu keskimääräinen voimassaoloaika ja diskonttaamattomien eläkevelvoitteiden oletettu maturiteettijakauma

	2015	2014
Eläkevelvoitteiden painotettu keskimääräinen voimassaoloaika, vuotta	15	15
Diskonttaamattomien eläkevelvoitteiden oletettu maturiteettianalyysi, milj. €		
Alle 1 vuosi	15,2	15,5
1–10 vuotta	118,6	126,6
10–20 vuotta	111,5	122,7
20–30 vuotta	77,5	88,2
Yli 30 vuotta	71,5	84,2
Yhteensä	394,3	437,3

Suomen eläkeuudistus

Suomen lakisääteistä eläketurvaa on päätetty uudistaa ja muutokset astuvat voimaan 1.1.2017. Uudistusten tavoitteena on pidentää työuria, jotta lakisääteisen työeläkejärjestelmän rahoitus ja riittävä eläketurva voidaan taata myös tulevaisuudessa.

Eläkeuudistuksen arvioitu vaikutus konsernin etuspohjaisiin lisäeläkejärjestelmiin on otettu huomioon 31.12.2015 tilinpäätöksen eläkevelvoitteen määrää laskettaessa sellaisten eläkelupausten osalta, joihin uudistus vaikuttaa ilman erillistä päätöstä. Eläkeuudistuksen johdosta etuspohjaisen eläkevelvoitteen nykyarvo kasvoi 2 milj. euroa ja muutos sisältyy vakuutusmatemaattisiin voittoihin ja tappioihin. Niissä

tapauksissa, joissa eläkeuudistuksen vaikutukset lisäeläkejärjestelyn etuus pohjaisen eläkevelvoitteen määrään edellyttävät erillistä päätöksentekoa, kirjataan mahdolliset vaikutukset sillä tilikaudella, jolloin päätökset tehdään.

Eläkejärjestelyyn liittyvät riskit

Varoihin liittyvät riskit

Eläkekassan sijoitusomaisuus sisältää kiinteistöjä, osakkeita ja osakerahastoja, pääomarahastoja sekä pitkä- ja lyhytaikaisia korkosijoituksia. Eläkekassan sijoituspolitiikassa määritellään omaisuuslajikohtaiset sijoitusrajoitteet sekä sallitut sijoituskohteet. Eläkekassan hallituksen vuosittain vahvistama sijoitussuunnitelma sisältää sijoitusallokaatio- ja tuottotavoitteet aina vuodeksi eteenpäin. Sijoitustoiminnan tavoitteena on huolehtia sijoitusten tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta turvaavasti sekä sijoitusten asianmukaisesta monipuolisuudesta ja hajauttamisesta. Vuositasolla tavoitteena on ylittää Eläkekassan vastuumenot ja hoitokulut, jolloin osakkailta ei tarvitse periä kannatusmaksua. Pitkän aikavälin sijoitustoiminnan tuottotavoite on 5,0 %. Sijoitustoiminnan riskejä hallitaan seuraamalla jatkuvasti markkinatilanteen kehitystä ja analysoimalla sijoituskohteiden tuotto- ja riskipotentiaalin riittävyttä. Tuotot verrattuna valittuihin vertailuindekseihin ja sijoitusten jakauma raportoidaan kuukausittain. Sijoitustoiminnan toteutunut tuotto oli 6,5 % vuonna 2015.

Mikäli sijoitusomaisuuden tuotto alittaa etuus pohjaisen eläkevelvoitteen nykyarvon laskennassa käytetyn diskonttauskoron, voi eläkejärjestelyyn syntyä alijäämä. Omaisuuden hajauttamisella pyritään pienentämään tätä riskiä vaihtelevissa taloudellisissa olosuhteissa. Mikäli eläkejärjestelyyn syntyy alijäämää siten, ettei eläkevelvoite ole täysimääräisesti katettu, on Eläkekassan osakkailta velvollisuus maksaa kassaan kannatusmaksua vastuun kattamiseksi. IAS 19 -standardin mukaan laskettuna eläkejärjestelyyn kuuluvien varojen arvo ylitti velvoitteen määrän 176,4 milj. eurolla 31.12.2015. Eläkekassaa koskevat paikalliset säännöt voivat johtaa kannatusmaksuvelvollisuuden syntymiseen myös tilanteissa, joissa IAS 19 velvoite on täysin katettu. Tällöin perityn kannatusmaksun määrä kasvattaa IAS 19 eläkesaamisen määrää.

Velvoitteeseen liittyvät riskit

Etuus pohjaisen eläkevelvoitteen määrään voivat vaikuttaa yleisen korkotason lisäksi lakisääteisen eläketurvan muutokset, tulevat palkankorotukset, eläkkeiden indeksikorotukset sekä muutokset odotettavissa olevassa eliniässä. Eläkekassan sääntöjen mukainen kassan jäsenelle annettu eläkelupaus on sidottu eläkepalkan määrään ja se on elinikäinen etuus. Eläkkeensaajan kokonaiseläkkeen määrä koostuu lakisääteisestä eläkkeestä ja kassan tarjoamasta lisäeläkkeestä. Palkankorotukset kasvattavat tulevan eläkkeen määrää. Jos muutokset lakisääteisessä eläketurvassa, kuten eläkeiän nosto tai eläketurvan heikennys kompensoitaisiin eläkkeen saajalle lisäeläkkeessä, kasvattaisivat muutokset etuus pohjaisen eläkevelvoitteen määrää. Tulevien eläkkeiden määrää tarkistetaan eläkejärjestelyn ehtojen mukaan vuosittain indeksikorotuksella. Odotettavissa olevan eliniän pidentyminen kasvattaa eläkevelvoitteen määrää.

Yleisen korkotason ja korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen markkinatuoton muutokset vaikuttavat etuus pohjaisen eläkevelvoitteen nykyarvon määrään. Korkotason laskiessa etuus pohjaisen

eläkelvelvoitteen nykyarvon määrä kasvaa. Koska eläkekassan sijoitusomaisuus sijoitetaan ja tuottotavoitteet asetetaan pitkällä aikavälillä, ei sijoitusten vuosituoton muutos välttämättä korreloi lyhyellä aikavälillä etuusperhjäisen eläkelvelvoitteen diskonttokoron muutoksen kanssa.

Herkkyyksanalyysi

Seuraavassa taulukossa on esitetty etuusperhjäisen eläkelvelvoitteen herkkyyks keskeisissä oletuksissa tapahtuville muutoksille.

Vakuutusmatemaattinen oletus	Oletuksen muutos	Vaikutus etuusperhjäisen eläkelvelvoitteen määrään, lisäys	Vaikutus etuusperhjäisen eläkelvelvoitteen määrään, vähennys
2015			
Diskonttaus korko	0,50%	-6,80%	7,60%
Palkankorotus oletus	0,50%	1,40%	-1,40%
Eläkkeiden odotettu kasvu	0,50%	6,00%	-5,40%
2014			
Diskonttaus korko	0,50%	-6,90%	7,80%
Palkankorotus oletus	0,50%	1,40%	-1,40%
Eläkkeiden odotettu kasvu	0,50%	6,00%	-5,40%

Herkkyyksanalyysin vaikutukset on laskettu niin, että oletuksen muutoksen vaikutusta laskettaessa on kaikkien muiden oletusten oletettu pysyvän ennallaan. Käytännössä tämä ei ole todennäköistä, ja joissakin oletuksissa tapahtuvat muutokset saattavat korreloida keskenään. Etuusperhjäisen velvoitteen herkkyyksanalyysi on laskettu käyttäen samaa menetelmää kuin on käytetty taseeseen merkittävä eläkelvelvoitetta laskettaessa.

Liite 18. Vaihto-omaisuus

Milj. €	2015	2014
Tavarat	729,7	770,2
Ennakkomaksut	5,3	6,1
Yhteensä	735,0	776,4
Vaihto-omaisuuden arvonalennus nettorealisointiarvoon	39,2	50,9

Liite 19. Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset saamiset

Milj. €	2015	2014
Korolliset saamiset		
Rahoitusleasingsaamiset	2,7	4,9
Korolliset laina- ja muut saamiset	7,3	6,1
Korolliset saamiset yhteensä	10,0	11,0
Myyntisaamiset	581,7	584,2
Tuloverosaamiset	2,0	24,3
Muut korottomat saamiset		
Korottomat laina- ja muut saamiset	19,6	20,9
Siirtosaamiset	95,0	116,4
Muut korottomat saamiset yhteensä	114,6	137,3
Yhteensä	708,3	756,8

Myyntisaamisista on kirjattu luottotappioiksi tuloslaskelmaan yhteensä 3,7 milj. euroa (6,0 milj. euroa). Luottoriskiä on kuvattu tarkemmin liitteessä 32.

Siirtosaamiset muodostuvat pääasiassa ostojen ja henkilöstökulujen jaksotuksista.

Lyhytaikaisten myynti- ja lainasaamisten sekä lyhytaikaisten korollisten saamisten käyvän arvon oletetaan vastaavan niiden kirjanpitoarvoa saamisten lyhyen maturiteetin johdosta.

Liite 20. Lyhytaikaiset myytävissä olevat rahoitusvarat

Milj. €	2015	2014
Kirjanpitoarvo 1.1.	271,7	398,4
Muutokset	99,8	-126,9
Käyvän arvon muutokset	0,2	0,3
Kirjanpitoarvo 31.12.	371,7	271,7

Myytävissä olevat rahoitusvarat sisältävät lyhytaikaisia sijoituksia yritystodistuksiin, pankkien sijoitustodistuksiin ja muihin korkoinstrumentteihin. Erän jakautumista on kuvattu tarkemmin liitteessä 32.

Liite 21. Myytävänä oleviksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät ja niihin liittyvät velat

Milj. €	2015	2014
Maa-alueet	0,3	0,4
Rakennukset ja kiinteistöosakkeet	0,2	0,2
Yhteensä	0,5	0,5

Myytävänä oleviksi luokiteltavien erien ryhmään ei sisälly velkoja 31.12.2015 (31.12.2014).

Liite 22. Oma pääoma

Kesko Oyj:ssä oli joulukuun 2015 lopussa yhteensä 100 019 752 osaketta, joista 31 737 007 eli 31,7 % oli A-osakkeita ja 68 282 745 eli 68,3 % B-osakkeita. Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti. A-osakkeiden lukumäärä on enintään 250 miljoonaa kappaletta ja B-osakkeiden lukumäärä on samoin enintään 250 miljoonaa kappaletta siten, että osakkeita on yhteensä enintään 400 miljoonaa kappaletta. Jokainen A-osake tuottaa kymmenen (10) ääntä ja jokainen B-osake yhden (1) äänen. Kaikkien osakkeiden äänimäärä oli yhteensä 385 652 815 ääntä. Kesko Oyj:n osakepääoma oli joulukuun 2015 lopussa 197 282 584 euroa.

Osakepääoman muutokset

Osakepääoma	Osakkeiden lukumäärä			Osakepääoma Milj. €	SVOP Milj. €	Ylikurssi- rahasto Milj. €	Yhteensä Milj. €
	A	B	Yhteensä				
1.1.2014	31 737 007	67 546 702	99 283 709*	197,3	20,6	197,8	415,7
Optiomerkitä		187 059	187 059		2,1		2,1
Omien osakkeiden hankinta		-500 000	-500 000				
Omien osakkeiden luovutus		53 669	53 669				
31.12.2014	31 737 007	67 287 430	99 024 437*	197,3	22,8	197,8	417,8
Omien osakkeiden luovutus		117 738	117 738				
31.12.2015	31 737 007	67 405 168	99 142 175*	197,3	22,8	197,8	417,8
Äänimäärä	317 370 070	67 405 168	384 775 238				

* Ei sisällä omia osakkeita, joiden määrä tilikauden päättyessä oli 877 577 kpl (995 315 kpl)

Omat osakkeet

Hallitus on yhtiökokouksen valtuuttamana hankkinut tilikaudella 2011 yhteensä 700 000 omaa B-osaketta (hankintahinta 23,7 milj. euroa) ja tilikaudella 2014 yhteensä 500 000 omaa B-osaketta (hankintahinta 16,1 milj. euroa). Osakkeista maksetut kokonaishinnat on vähennetty omaan pääomaan sisältyvistä voittovaroista. Osakkeet ovat yhtiön hallussa omina osakkeina ja yhtiön hallituksella on oikeus luovuttaa niitä. Hallitus on jakanut omien osakkeiden osakeantivaltuuksien ja Keskon osakepalkkiojärjestelmien ansaintajakson 2013 ansaintakriteerien täyttymisen perusteella yhteensä 50 520 ja ansaintajakson 2014 täyttymisen perusteella yhteensä 120 022 yhtiön hallussa olevaa omaa osaketta ansaintajaksojen kohderyhmään kuuluneille. Lisäksi yhtiön pääjohtajana 1.1.2015 aloittaneelle Mikko Helanderille on

joulukuussa 2014 luovutettu 8 791 yhtiön hallussa olevaa osaketta. Omien osakkeiden luovutuksista on kerrottu pörssitiedotteilla 24.3.2014, 25.3.2014, 17.12.2014, 1.4.2015 ja 7.4.2015. Tilikauden aikana yhtiölle on palautunut yhteensä 2 284 jo jaettua osaketta osakepalkkiojärjestelmän ehtojen mukaisesti. Tilikauden päättyessä yhtiön hallussa oli 877 577 omaa B-osaketta (995 315 B-osaketta). Näiden osakkeiden hankintameno 27,5 milj. euroa (31,5 milj. euroa) on vähennetty omaan pääoman sisältyvistä voittovaroista. Tiedot osakeperusteisista maksuista on esitetty liitteessä 30.

Osingot

Tilinpäätöspäivän jälkeen hallitus on ehdottanut jaettavaksi osinkoa 2,50 euroa/osake. Vuoden 2014 tuloksesta osinkoa jaettiin 1,50 euroa/osake.

Oma pääoma ja oman pääoman rahastot

Oma pääoma muodostuu osakepääomasta, ylikurssirahastosta, sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta (SVOP), muista rahastoista, arvonmuutosrahastosta, muuntoeroista sekä kertyneistä voittovaroista, josta on vähennetty omat osakkeet. Lisäksi omaan pääomaan sisällytetään kertyneestä poistoerosta ja vapaaehtoisista varauksista laskennallisilla verovelvoilla vähennetty osuus.

Ylikurssirahasto

Ylikurssirahastoon kirjattiin osakemerkinnän yhteydessä yhtiölle tullut osakkeen nimellisarvon ylittävä määrä niissä tapauksissa, joissa optio-oikeuksista oli päätetty vanhan osakeyhtiölain (29.9.1978/734) aikana. Tilikauden päättyessä ylikurssirahasto oli 197,8 milj. euroa.

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto, 22,8 milj. euroa, sisältää muut oman pääoman luonteiset sijoitukset ja osakkeiden merkintähinnan siltä osin, kun sitä ei nimenomaisen päätöksen mukaan merkitä osakepääomaan.

Muut rahastot

Muut rahastot, 242,8 milj. euroa, ovat lähinnä yhtiökokouksen päätöksin perustettuja ja kartutettuja rahastoja. Pääosa muista rahastoista muodostuu käyttörahastoista, jotka tilikauden päättyessä olivat 242,3 milj. euroa.

Muuntoerot

Muuntoerot sisältävät ulkomaisten yksikköjen tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot. Myös ulkomaisiin yksiköihin tehtyjen nettosijoitusten suojauksista syntyvät voitot ja tappiot sisältyvät muuntoeroihin silloin, kun suojauslaskennan edellytykset ovat täyttyneet. Muuntoerojen muutos esitetään laajan tuloksen erissä.

Arvonmuutosrahasto

Arvonmuutosrahasto sisältää myytävissä olevien rahoitusinstrumenttien käyvän arvon muutoksen ja rahavirran suojauksena käsiteltävien johdannaisten käyvän arvon muutoksen tehokkaan osuuden. Rahavirran suojauksena käsitellään sähköjohdannaiset sekä Private Placement -lainan korkoa suojaavat korkojohdannaiset. Rahaston muutos esitetään laajan tuloksen erissä.

Rahavirran suojaustulos

Sähkön hintariskin suojaukseen sovelletaan suojauslaskentaa. Suojauslaskennan tuloksena omasta pääomasta on kirjattu tuloslaskelman ostokulujen oikaisuksi 2,6 milj. euroa (2,4 milj. euroa) ja vastaavasti -3,2 milj. euroa (-1,0 milj. euroa) on kirjattu omaan pääomaan. Näiden yhteisvaikutus arvomuutosrahastoon oli tilikaudella -0,5 milj. euroa (1,4 milj. euroa) ennen laskennallisten verojen huomiointia.

USD-määräisen Private Placement -järjestelyn osalta arvomuutosrahastoon on kirjattu käyvän arvon muutosta 0,5 milj. euroa (-0,3 milj. euroa) ennen laskennallisten verojen huomiointia. Tuloslaskelmaan on kirjattu näistä korkojohdannaisista korkokulujen oikaisua lisäksi 0,5 milj. euroa (0,6 milj. euroa).

Liite 23. Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvot arvostusryhmittäin

Arvot 31.12.2015

Tase-erä, milj. €	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Lainat ja muut saamiset	Myytavissä olevat rahoitusvarat	Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat rahoitusvelat	Suojauslaskennan alaiset johdannaiset	Tase-erien kirjanpitoarvot	Käypä arvo
Pitkäaikaiset rahoitusvarat							
Myytavissä olevat rahoitusvarat			15,3			15,3	15,3
Pitkäaikaiset korottomat saamiset		1,9				1,9	1,9
Pitkäaikaiset korolliset saamiset		59,1				59,1	59,1
Johdannaiset					2,0	2,0	2,0
Pitkäaikaiset korolliset saamiset yhteensä		59,1			2,0	61,1	61,1
Pitkäaikaiset rahoitusvarat yhteensä		61,0	15,3		2,0	78,2	78,2
Lyhytaikaiset rahoitusvarat							
Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset*		687,9				687,9	687,9
Johdannaiset	8,4					8,4	8,4
Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset yhteensä*	8,4	687,9				696,3	696,3
Korolliset saamiset		7,0				7,0	7,0
Johdannaiset					2,9	2,9	2,9
Korolliset saamiset yhteensä		7,0			2,9	10,0	10,0
Käypään arvoon tulosvaik. kirj. rah.varat	374,2					374,2	374,2
Myytavissä olevat rahoitusvarat			371,7			371,7	371,7
Lyhytaikaiset rahoitusvarat yhteensä	382,6	694,9	371,7		2,9	1 452,2	1 452,2
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	382,6	755,9	387,0		4,9	1 530,4	1 530,4

Tase-erä, milj. €	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Lainat ja muut saamiset	Myytavissä olevat rahoitusvarat	Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat rahoitusvelat	Suojauslaskennan alaiset johdannaiset	Tase-erien kirjanpitoarvot	Käypä arvo
Pitkäaikaiset rahoitusvelat							
Korolliset pitkäaikaiset velat				258,3		258,3	269,5
Korolliset pitkäaikaiset velat yhteensä				258,3		258,3	269,5
Korottomat pitkäaikaiset velat				38,7		38,7	38,7
Johdannaiset					3,5	3,5	3,5
Korottomat pitkäaikaiset velat yhteensä				38,7	3,5	42,2	42,2
Pitkäaikaiset rahoitusvelat yhteensä				297,0	3,5	300,5	311,7
Lyhytaikaiset rahoitusvelat							
Lyhytaikaiset korolliset velat				180,8		180,8	181,7
Johdannaiset					0,0	0,0	0,0
Lyhytaikaiset korolliset velat yhteensä				180,8	0,0	180,8	181,7
Ostovelat				795,1		795,1	795,1
Muut korottomat velat**				170,6		170,6	170,6
Johdannaiset					3,7	3,7	3,7
Muut korottomat velat yhteensä**				170,6	3,7	174,3	174,3
Siirtovelat*				242,7		242,7	242,7
Johdannaiset	8,6					8,6	8,6
Siirtovelat yhteensä*	8,6			242,7		251,3	251,3
Lyhytaikaiset rahoitusvelat yhteensä	8,6			1 389,2	3,7	1 401,5	1 402,4
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	8,6			1 686,1	7,2	1 702,0	1 714,1

Arvot 31.12.2014

Tase-erä, milj. €	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Lainat ja muut saamiset	Myytavissä olevat rahoitusvarat	Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat rahoitusvelat	Suojauslaskennan alaiset johdannaiset	Tase-erien kirjanpitoarvot	Käypä arvo
Pitkäaikaiset rahoitusvarat							
Myytavissä olevat rahoitusvarat			13,1			13,1	13,1
Pitkäaikaiset korottomat saamiset		1,0				1,0	1,0
Pitkäaikaiset korolliset saamiset		6,1				6,1	6,1
Pitkäaikaiset rahoitusvarat yhteensä		7,1	13,1			20,2	20,2
Lyhytaikaiset rahoitusvarat							
Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset*		690,0				690,0	690,0
Johdannaiset	31,5					31,5	31,5
Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset yhteensä*	31,5	690,0				721,5	721,5
Korolliset saamiset		11,0				11,0	11,0
Käypään arvoon tulosvaik. kirj. rah.varat	219,3					219,3	219,3
Myytavissä olevat rahoitusvarat			271,7			271,7	271,7
Lyhytaikaiset rahoitusvarat yhteensä	250,8	701,0	271,7			1 223,5	1 223,5
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	250,8	708,1	284,8			1 243,7	1 243,7

Tase-erä, milj. €	Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Lainat ja muut saamiset	Myytavissä olevat rahoitusvarat	Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat rahoitusvelat	Suojauslaskennan alaiset johdannaiset	Tase-erien kirjanpitoarvot	Käypä arvo
Pitkäaikaiset rahoitusvelat							
Korolliset pitkäaikaiset velat				318,5		318,5	336,5
Johdannaiset					0,8	0,8	0,8
Korolliset pitkäaikaiset velat yhteensä				318,5	0,8	319,3	337,3
Korottomat pitkäaikaiset velat				7,4		7,4	7,4
Johdannaiset					3,1	3,1	3,1
Korottomat pitkäaikaiset velat yhteensä				7,4	3,1	10,5	10,5
Pitkäaikaiset rahoitusvelat yhteensä				325,9	3,9	329,8	347,8
Lyhytaikaiset rahoitusvelat							
Lyhytaikaiset korolliset velat				179,1		179,1	180,0
Johdannaiset					0,5	0,5	0,5
Lyhytaikaiset korolliset velat yhteensä				179,1	0,5	179,6	180,5
Ostovelat				794,6		794,6	794,6
Muut korottomat velat**				175,8		175,8	175,8
Johdannaiset					2,3	2,3	2,3
Muut korottomat velat yhteensä**				175,8	2,3	178,1	178,1
Siirtovelat*				254,1		254,1	254,1
Johdannaiset	8,9					8,9	8,9
Siirtovelat yhteensä*	8,9			254,1		262,9	262,9
Lyhytaikaiset rahoitusvelat yhteensä	8,9			1 403,6	2,8	1 415,2	1 416,2
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	8,9			1 729,5	6,7	1 745,0	1 763,9

* Ei sisällä tuloverosaamisia 2,0 (24,3) milj. euroa ja tuloverovelkoja 31,4 (9,2) milj. euroa.

** Ei sisällä saatuja ennakkomaksuja 38,2 (39,8) milj. euroa.

Lainojen käyvät arvot on laskettu tulevien kassavirtojen nykyarvon perusteella käyttäen tilinpäätöspäivän markkinakorkoja 0,1 %–1,5 %. Lyhytaikaisten korollisten velkojen käypä arvo on arvioitu olevan lähellä niiden tasearvoa. Pitkäaikaisten saamisten maturiteettijakautuma on esitetty liitteessä 14 ja pitkäaikaisten lainojen liitteessä 32.

Liite 24. Rahoitusleasingvelat

Milj. €	2015			2014		
	Vähimmäis-leasing-maksut	Tulevat rahoitus-kulut	Vähimmäis-leasing-maksujen nykyarvo	Vähimmäis-leasing-maksut	Tulevat rahoitus-kulut	Vähimmäis-leasing-maksujen nykyarvo
Maksettavat leasingmaksut						
Yhden vuoden kuluessa	4,7	0,2	4,5	6,6	0,2	6,4
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluessa	4,4	0,6	3,7	6,0	0,2	5,8
Yli viiden vuoden kuluttua	0,2	0,0	0,1	0,3	0,1	0,2
Leasingmaksut yhteensä	9,2	0,9	8,3	12,9	0,4	12,4
Jälleenvuokrasopimuksista odotetut vuokrat			3,0			7,9

Rahoitusleasingvelat muodostuvat pääosin Ruokakesko Oy:n rahoitusyhtiöltä vuokraamista ja ketjuyrityksille edelleen vuokraamistaan myymäläkalusteista.

Liite 25. Varaukset

Milj. €	Tappiolliset vuokra-sopimukset	Takuu-varaukset	Muut varaukset	Yhteensä
Varaukset 1.1.2015	25,1	21,6	22,1	68,8
Valuuttakurssivaikutukset		-0,0		-0,0
Varausten lisäykset	12,3	10,4	9,7	32,4
Varausten peruutukset	-1,1	-10,1	-6,0	-17,2
Varausta vastaan toteutuneet kulut	-11,7	-0,6	-3,9	-16,2
Konsernirakenteen muutokset	-12,2		-2,2	-14,4
Varaukset 31.12.2015	12,4	21,3	19,7	53,4
Varausten jakautuminen				
Pitkäaikainen	2,8	10,5	2,3	15,6
Lyhytaikainen	9,5	10,8	17,4	37,8

Tappiollisia vuokrasopimuksia koskevana varauksina on käsitelty konsernin harjoittaman liiketoiminnan käytöstä poistuneiden tyhjillään olevien vuokratilojen vuokravastuut sekä edelleen vuokrattujen vuokratilojen nettovuokratappiot. Konserniyhtiöiden myymiin ajoneuvoihin ja koneisiin liittyvistä takuista ja huolenpitosopimuksista on kirjattu varaus. Varauksen määrä perustuu aikaisempien vuosien kokemuksiin toteutuneista takuovelvoitteista.

Liite 26. Ostovelat ja muut lyhytaikaiset korottomat velat

Milj. €	2015	2014
Ostovelat	795,1	794,6
Muut korottomat velat	212,6	217,9
Tuloverovelat	31,4	9,2
Siirtovelat	251,3	262,9
Lyhytaikaiset korottomat velat yhteensä	1 290,3	1 284,7

Siirtovelat muodostuvat lähinnä ostojen ja henkilöstökulujen jaksotuksista.

Liite 27. Yhteisessä määräysvallassa olevat omaisuuserät

Seuraavan taulukon luvut ovat konsernin osuus yhteisessä määräysvallassa olevista omaisuus- ja velkaeristä sekä tuloksesta, jotka sisältyvät konsernin taseeseen ja tuloslaskelmaan. Yhteisessä määräysvallassa olevat omaisuuserät ovat keskinäisiä kiinteistöyhtiöitä.

Milj. €	2015	2014
Pitkäaikaiset varat	38,0	68,8
Lyhytaikaiset varat	0,7	0,6
Varat yhteensä	38,7	69,4
Pitkäaikaiset velat	2,8	3,3
Lyhytaikaiset velat	5,2	12,2
Velat yhteensä	8,1	15,5
Nettovarallisuus	30,6	53,8
Tuotot	3,5	3,2
Kulut	3,9	3,9
Tulos	-0,3	-0,7

Liite 28. Vastuusitoumukset

Milj. €	2015	2014
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Pantit	76,2	90,9
Kiinnitykset	23,3	24,3
Takaukset	17,7	14,6
Muut vastuut ja vastuusitoumukset	34,4	72,2
Osakkuus- ja yhteisyritysten puolesta annetut vakuudet		
Takaukset	-	65,0
Muiden puolesta annetut vakuudet		
Takaukset	0,3	0,4
Muut vastuut ja vastuusitoumukset	14,2	10,6

Annetuissa takauksissa ei ole esitetty takauksia, jotka liittyvät erään, joka on esitetty velkana konsernitaseessa tai vuokravastuuna liitteessä 29.

Liite 29. Muut vuokrasopimukset

Konserni vuokralleottajana

Ei purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat:

Milj. €	2015	2014
Yhden vuoden kuluessa	357,8	348,9
Yli yhden vuoden ja enintään viiden vuoden kuluessa	1 154,7	1 073,9
Yli viiden vuoden kuluessa	1 108,4	868,2
Yhteensä	2 620,9	2 291,0
Ei purettavissa olevista jälleenvuokraussopimuksista odotettavissa olevien vastaisten vähimmäisvuokrien määrä	69,9	40,8
Tilikaudella kirjatut vuokrat ja jälleenvuokrausmaksut:		
Vähimmäisvuokratulot	372,0	394,4
Jälleenvuokratuotot	34,3	24,7

Vuoden 2015 tuloslaskelmaan sisältyy muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettuja kiinteistöjen pääoma- ja hoitovuokria sekä muita vuokria 407,7 milj. euroa (438,4 milj. euroa). Hoitovuokrat eivät sisälly vähimmäisvuokratuloihin.

Kesko vuokraa liiketoimintaansa varten vähittäiskaupan ja sitä palvelevan logistiikan tarvitsemia tiloja. Vuokrasopimukset ovat pääosin indeksisidonnaisia ja paikallisen markkinakäytännön mukaisia.

Konserni vuokralleantajana

Ei purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella saatavat vähimmäisvuokrat:

Milj. €	2015	2014
Yhden vuoden kuluessa	7,8	14,2
Yli yhden vuoden ja enintään viiden vuoden kuluessa	13,0	20,6
Yli viiden vuoden kuluessa	24,6	7,3
Yhteensä	45,4	42,1
Tuloutetut muuttuvien vuokrien kokonaismäärät	1,8	2,0

Kesko vuokraa tiloja muille yrittäjille kuin K-kauppiaille muodostaakseen kauppapaikkaan kokonaisansaintaansa tukevan palvelukokonaisuuden. Tällaisia tiloja ovat tyypillisesti suuryksiköiden yhteydessä toimivat ns. etumyymälät.

Liite 30. Osakeperusteiset maksut

Osakepalkkiojärjestelmä

Keskolla on kaksi yhtiön hallituksen päättämää konsernin johtoon kuuluville ja nimetyille muille avainhenkilöille suunnattua osakepalkkiojärjestelmää, järjestelmä 2011–2013 ja järjestelmä 2014–2016. Kussakin osakepalkkiojärjestelmässä voidaan antaa kolmen vuoden aikana yhteensä enintään 600 000 yhtiön hallussa olevaa omaa B-osaketta.

Kummassakin osakepalkkiojärjestelmässä on kolme ansaintajaksoa: kalenterivuodet 2011, 2012 ja 2013 sekä 2014, 2015 ja 2016. Keskon hallitus päättää kunkin ansaintajakson ansaintakriteerit, kohderyhmän ja osakepalkkion enimmäismäärät erikseen palkitsemisvaliokunnan esityksestä. Ansaintakriteerien täyttymisen perusteella annettavien Keskon B-osakkeiden lopulliset määrät hallitus päättää ansaintajaksoa seuraavan vuoden alussa. Ansaintajaksojen 2011, 2012, 2013, 2014 ja 2015 kriteerit olivat yhtä suurin painotuksin Kesko-konsernin verottoman myynnin kehitysprosentti, Keskon laimentamaton osakekohtainen tulos (EPS) ilman kertaluonteisia eriä ja se, kuinka paljon Keskon B-osakkeen kokonaistuotto ylittää OMX Helsinki Benchmark Cap -tuottoindeksin.

Ansaintajaksolta mahdollisesti maksettava palkkio maksetaan Keskon B-osakkeina. Lisäksi maksetaan enintään osakkeiden arvon suuruinen rahaosuus, jolla katetaan palkkiosta aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja.

Palkkiona annettaviin osakkeisiin liittyy kutakin ansaintajaksoa seuraavan kolmen kalenterivuoden mittainen sitouttamisjakso, jonka aikana osakkeita ei saa pantata tai luovuttaa, mutta jonka aikana henkilöllä on osakkeisiin liittyvät muut oikeudet. Jos henkilön työ- tai toimisuhte päättyy ennen sitouttamisjakson päättymistä, hänen on pääsääntöisesti palautettava luovutusrajoituksen alaiset osakkeet vastikkeetta Keskolle tai sen määräämälle. Hallitus voi yksittäistapauksessa päättää, että henkilö saa pitää palautusvelvollisuuden kohteena olevat osakkeet tai osan niistä. Jos saaja siirtyy eläkkeelle sitouttamisjakson aikana, saajalla on oikeus pitää jo saamansa osakkeet ja muut arvopaperit.

Ansaintajakson 2014 perusteella luovutettiin 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella 120 022 osaketta.
Ansaintajakson 2013 perusteella luovutettiin 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella 50 520 osaketta.
Ansaintajakson 2012 perusteella luovutettiin 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella 66 331 osaketta.
Ansaintajakson 2011 perusteella luovutettiin 31.12.2012 päättyneellä tilikaudella 92 751 osaketta.

Osakepalkkiojärjestelmän kirjanpitokirjauksissa käytetyt olettamukset on kerrottu seuraavissa taulukoissa.

Osakepalkkion myöntämispäivät ja käyvät arvot, ansaintajakso 2011

Myöntämispäivät	16.2.2011	27.4.2011	16.5.2011
Osakepalkkion käypä arvo myöntämishetkellä, euroa	31,70	32,25	32,20
Osakekurssi myöntämishetkellä, euroa	32,40	32,25	32,20
Osakepalkkiojärjestelmän kesto			
Ansaintajakson alkamispäivä			1.1.2011
Ansaintajakson päättymispäivä			31.12.2011
Sitouttamisjakson päättymispäivä			31.12.2014

Osakepalkkion myöntämispäivät ja käyvät arvot, ansaintajakso 2012

Myöntämispäivät	2.2.2012	20.2.2012	22.3.2012
Osakepalkkion käypä arvo myöntämishetkellä, euroa	23,76	25,04	23,44
Osakekurssi myöntämishetkellä, euroa	24,96	26,24	24,64
Osakepalkkiojärjestelmän kesto			
Ansaintajakson alkamispäivä			1.1.2012
Ansaintajakson päättymispäivä			31.12.2012
Sitouttamisjakson päättymispäivä			31.12.2015

Osakepalkkion myöntämispäivät ja käyvät arvot, ansaintajakso 2013

Myöntämispäivät			5.2.2013
Osakepalkkion käypä arvo myöntämishetkellä, euroa			23,30
Osakekurssi myöntämishetkellä, euroa			24,50
Osakepalkkiojärjestelmän kesto			
Ansaintajakson alkamispäivä			1.1.2013
Ansaintajakson päättymispäivä			31.12.2013
Sitouttamisjakson päättymispäivä			31.12.2016

Osakepalkkion myöntämispäivät ja käyvät arvot, ansaintajakso 2014

Myöntämispäivät			3.2.2014
Osakepalkkion käypä arvo myöntämishetkellä, euroa			25,66
Osakekurssi myöntämishetkellä, euroa			27,06
Osakepalkkiojärjestelmän kesto			
Ansaintajakson alkamispäivä			1.1.2014
Ansaintajakson päättymispäivä			31.12.2014
Sitouttamisjakson päättymispäivä			31.12.2017

Osakepalkkion myöntämispäivät ja käyvät arvot, ansaintajakso 2015	
Myöntämispäivät	9.2.2015
Osakepalkkion käypä arvo myöntämishetkellä, euroa	30,74
Osakekurssi myöntämishetkellä, euroa	32,24
Osakepalkkiojärjestelmän kesto	
Ansaintajakson alkamispäivä	1.1.2015
Ansaintajakson päättymispäivä	31.12.2015
Sitouttamisjakson päättymispäivä	31.12.2018

Osakepalkkion käyvän arvon laskennassa käytetyt oletukset	Ansainta- jakso 2015	Ansainta- jakso 2014	Ansainta- jakso 2013	Ansainta- jakso 2012	Ansainta- jakso 2011
Myönnettyjen osakepalkkioiden määrä, enimmäismäärä, kpl	262 800	278 400	263 600	257 400	239 000
Muutokset myönnettyjen osakkeiden määrään, kpl	-3 600	-2 000	-9 500	-6 575	-13 242
Toteutunut osakepalkkion määrä, kpl		120 022	50 520	66 331	92 751
Ohjelman piiriin kuuluvien henkilöiden lukumäärä kauden lopussa	142	143	134	125	114
Osakekurssi tilinpäätöspäivänä, euroa	32,37	30,18	26,80	24,77	25,96
Ansaintakriteerien toteumaoletta, %	33,3	43,4	20,0	30,0	53,3
Arvio palautuvien osakepalkkioiden määrästä ennen sitouttamisjakson päättymistä, %	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0

Tilikaudella 2015 edellä mainittujen osakepalkkiojärjestelmien vaikutus konsernin tulokseen oli -6,3 milj. euroa (-5,9 milj. euroa).

Tilikausilla 2016–2018 realisoituvan kulukirjauksen arvioidaan 31.12.2015 olevan yhteensä 3,9 milj. euroa. Todellinen määrä voi poiketa arvioidusta.

Liite 31. Rahavirtalaskelmaan liittyvät liitetiedot

Investoinnit ja rahoitustapahtumat, joihin ei liity rahan liikettä

Milj. €	2015	2014
Käyttöomaisuushankinnat yhteensä,	218,5	194,0
joista kassastamaksuilla rahoitetut	214,8	193,6
Maksut aikaisempien tilikausien investoinneista	-4,9	-4,0
Rahoitusleasingillä tai muulla velalla rahoitetut investoinnit	8,6	4,4

Liiketoiminnan rahavirtojen oikaisut

Milj. €	2015	2014
Oikaistaan tuloslaskelman erät, joihin ei liity maksutapahtumaa ja erät, jotka esitetään muualla rahavirtalaskelmassa:		
Varausten muutos	-0,6	15,5
Osuudet pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävistä sijoituksista	-0,6	0,2
Arvonalentumiset	9,2	44,4
Luottotappiot	3,7	6,0
Kertaluonteiset käyttöomaisuuden myyntivoitot	-102,9	-4,1
Kertaluonteiset käyttöomaisuuden myyntitappiot	132,7	0,3
Osakepalkkiokulut	-0,8	0,3
Etuuspohjaiset eläkkeet	-1,3	-1,4
Muut	0,6	2,0
Yhteensä	40,1	63,3

Liiketoiminnan rahavirtojen oikaisujen ryhmä Muut sisältää ostojen ja myyntien toteutumattomien kurssivoittojen ja -tappioiden oikaisun sekä muiden ei-maksuperusteisten erien oikaisun.

Myytyjen tytäryhtiöiden nettovarot

Milj. €	2015	2014
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	16,5	-
Vaihto-omaisuus	71,7	-
Saamiset	29,4	-
Rahavarat	21,5	-
Velat	-34,4	-
Varaukset	-15,8	-
Nettovarot yhteensä	89,0	-

Rahavirtalaskelman rahavarat

Milj. €	2015	2014
Myytävissä olevat rahoitusvarat (maturiteetti alle 3 kk)	192,8	206,3
Rahavarat	141,2	107,0
Yhteensä	334,1	313,3

Rahavirtalaskelmassa rahavaroina käsitellään taseen rahavarojen lisäksi myytävissä olevista rahoitusvaroista ne erät, jotka erääntyvät alle kolmen kuukauden kuluessa hankinta-ajankohdasta lukien.

Liite 32. Rahoitusriskien hallinta

Rahoitusriskien hallinta

Rahoitusriskien hallinnassa konsernissa noudatetaan yhtenäistä rahoituspolitiikkaa, joka on yhtiön hallituksen hyväksymä. Sen noudattamista ja konsernin rahoitustilanteen kehitystä seuraa hallituksen tarkastusvaliokunta. Konsernirahoitus vastaa keskitetysti konsernin rahoituksen hankinnasta, likviditeetin hallinnasta, rahoittajasuhteista ja rahoitusriskien hallinnasta. Pääsääntöisesti konsernin rahoitus on hankittu emoyhtiön kautta ja konsernirahoitus järjestää tytäryhtiöiden rahoituksen kunkin yhtiön toiminnallisessa valuutassa. Tytäryhtiöissä, joissa on merkittävää ulkopuolista omistusta, konserni on antanut takauksia rahoitusvastuista vain konsernin omistusosuuden suhteessa.

Valuuttariskit

Kesko-konserni harjoittaa liiketoimintaa kahdeksassa maassa, minkä lisäksi sillä on ostotoimintaa lukuisista eri maista. Näiden seurauksena konserni altistuu erilaisille valuuttariskeille. Valuuttariskejä aiheutuu ulkomaisiin yksiköihin tehdyistä nettosijoituksista (translaatoriskit) sekä ulkomaanrahan määräisistä varoista, veloista ja ennakoiduista liiketapahtumista (transaktioriskit).

Konserniyhtiöiden rahoitus on järjestetty kunkin yhtiön toiminnallisessa valuutassa. Emoyhtiö kantaa rahoittamisesta syntyvän valuuttariskin ja suojaa sitä johdannaisilla tai valuuttamääräisellä lainanotolla. Valko-Venäjän valuutta BYR ei ole vapaasti vaihdettava valuutta eikä siihen liittyvää valuuttariskiä ole mahdollista suojata.

Translaatoriskit

Konserni altistuu taseen muuntoriskeille euroalueen ulkopuolisiin tytäryhtiöihin tehtyjen nettosijoitusten osalta. Tätä taseriskiä ei ole suojattu. Suojaus voidaan aktivoida, jos omaa pääomaa ollaan kotiuttamassa tai valuuttaan uskotaan kohdistuvan merkittävä devalvaatoriski. Merkittävimmät translaatiopositiot ovat Ruotsin kruunussa, Venäjän ruplassa ja Norjan kruunussa. Positio ei sisällä määräysvallattomien omistajien osuutta omasta pääomasta. Muuntoriski on konsernin toiminnan volyyymiin ja taseen kokoon suhteutettuna pieni.

Venäjällä Pietarissa ja Moskovassa toimivien kiinteistöyhtiöiden toimintavaluutaksi on määritetty euro, minkä vuoksi näihin yhtiöihin tehdyt nettosijoitukset eivät ole muuntoriskille alttiita eikä niitä siten oteta huomioon myöskään translaatiopositiossa.

Konsernin translaatiopositio 31.12.2015 Milj. €	NOK	SEK	RUB	LTL	BYR
Nettosijoitus	29,6	94,4	70,3	-	3,5

Konsernin translaatiopositio 31.12.2014 Milj. €	NOK	SEK	RUB	LTL	BYR
Nettosijoitus	30,0	81,7	54,3	46,0	3,5

Seuraavassa taulukossa on esitetty, miten konserniyhtiöiden toimintavaltuutusten 10 %:n muutos vaikuttaisi konsernin omaan pääomaan.

Herkkyysanalyysi, vaikutus omaan pääomaan 31.12.2015 Milj. €	NOK	SEK	RUB	LTL	BYR
Muutos +/-10 %	3,0	9,4	7,0	-	0,4

Herkkyysanalyysi, vaikutus omaan pääomaan 31.12.2014 Milj. €	NOK	SEK	RUB	LTL	BYR
Muutos +/-10 %	3,0	8,2	5,4	4,6	0,3

Transaktioriskit

Kansainvälinen ostotoiminta sekä emoyhtiön tytäryhtiöille antama valuuttamääräinen rahoitus altistavat konsernin useiden eri valuuttojen transaktioriskeille. Valuuttakohtainen transaktioriski koostuu taseen valuuttamääräisistä saamisista ja veloista, ulkomaanrahan määräisistä ennustetuista kassavirroista sekä ulkomaan tytäryhtiöiden veloista ja saamisista emoyhtiölle. Riskiä hallitaan kaupallisesti esim. siirtämällä kurssimuutokset myyntihintoihin tai vaihtamalla tavarantoimittajaa. Jäljelle jäävät avoimet positiot suojataan valuuttajohdannaisilla. Tytäryhtiöt raportoivat omat valuuttapositionsa konsernirahoitukselle kuukausittain.

Tytäryhtiöt toteuttavat suojauksensa pääsääntöisesti konsernirahoituksen kanssa, joka puolestaan suojaa riskipositiot markkinakaupoin valuuttakohtaisesti vahvistettujen limiittien puitteissa. Sisäiset johdannaissopimukset kohdistetaan segmenteille segmenttiraportoinnissa.

Konserni ei noudata IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa ostoihin ja myynteihin liittyvän transaktioriskin suojaamisessa. Johdannaissopimukset kirjataan alunperin käypään arvoon ja arvostetaan uudelleen käypään arvoon tilinpäätöksessä. Ostoja ja myyntejä suojaavien valuuttajohdannaisten arvonmuutos kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin.

Konserni seuraa transaktioriskiä taseessa olevien sekä ennustettujen kassavirtojen osalta. Oheisessa taulukossa on esitetty transaktiopositio ilman tulevia kassavirtoja. Tämä ei kuvaa konsernin todellista valuuttariskiä suojausten jälkeen. Kun ennustetut erät lasketaan mukaan transaktiopositioon, merkittävimmät erot alla olevaan taulukkoon ovat USD- ja RUB-positioissa. Avoin USD-riski 31.12.2015 on -10,9 milj. euroa ja RUB-riski -1,9 milj. euroa.

Konsernin transaktiopositio 31.12.2015 Milj. €	USD	SEK	NOK	LTL	RUB	BYR
Konsernin transaktioriski	-1,1	-13,2	23,9	-	7,0	-0,2
Suojaavat johdannaiset	29,4	7,1	-18,7	-	-13,6	
Avoin positio	28,3	-6,1	5,1	-	-6,6	-0,2

Konsernin transaktiopositio 31.12.2014 Milj. €	USD	SEK	NOK	LTL	RUB	BYR
Konsernin transaktioriski	-5,0	29,0	28,1	13,6	11,4	0,4
Suojaavat johdannaiset	38,3	-24,5	2,8	0,0	-36,2	0,0
Suojaavat lainat	0,0	0,0	-22,1	0,0	0,0	0,0
Avoin positio	33,3	4,5	8,8	13,6	-24,8	0,4

Transaktioposition herkkyyssanalyysissä on laskettu, mikä olisi konsernin sisäisten valuuttamäärien saamisten ja velkojen sekä suojaavien valuuttajohdannaisten ja -lainten tulosvaikutus, jos kurssimuutos olisi +/- 10 %.

Herkkyyssanalyysi, vaikutus tulokseen ennen veroja 31.12.2015 Milj. €	USD	SEK	NOK	LTL	RUB	BYR
Muutos +/-10 %	2,8	-0,6	0,5	-	-0,7	0,0

Herkkyyssanalyysi, vaikutus tulokseen ennen veroja 31.12.2014 Milj. €	USD	SEK	NOK	LTL	RUB	BYR
Muutos +/-10 %	3,3	0,5	0,9	1,4	-2,5	0,0

Maksuvalmiusriski

Maksuvalmiusriskin hallinnan tavoitteena on riittävien likvidien varojen ja luottolimiittien ylläpitäminen, jotta konsernin liiketoiminnan rahoituksen riittävyys on jatkuvasti turvattu.

Konsernin vakavaraisuus oli koko tilikauden 2015 erinomainen. Likvidejä varoja oli 31.12.2015 887 milj. euroa (598 milj. euroa). Korolliset velat olivat 31.12.2015 439 milj. euroa (499 milj. euroa) ja korolliset nettovelat -448 milj. euroa (-99 milj. euroa).

Rahoitusvelkojen ja niihin liittyvien rahoituskulujen maturiteetti 31.12.2015 Milj. €	2016	2017	2018	2019	2020–	Yhteensä	Tasearvo
Lainat rahoituslaitoksilta	0,3	0,3	0,1	0,1	1,8	2,7	2,7
rahoituskulut						0,0	
Suunnatut velkakirjalainat (USD)*	33,1			22,0		55,1	55,1
rahoituskulut	2,5	1,4	1,4	0,7		6,0	
Joukkovelkakirjalainat			224,1			224,1	224,1
rahoituskulut	6,2	6,2	6,2			18,6	
Eläkelainat	2,4	2,4	2,4	1,2		8,3	8,3
rahoituskulut	0,5	0,5	0,5	0,3		1,8	
Rahoitusleasingvelat	4,5	1,6	1,0	0,6	0,7	8,3	8,3
rahoituskulut	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,3	
Velat K-kauppiaille	114,5					114,5	114,5
rahoituskulut						0,0	
Muut korolliset velat	26,1					26,1	26,1
rahoituskulut						0,0	
Pitkäaikaiset korottomat velat	0,7	10,6	1,7	0,8	28,5	42,2	42,2
Lyhytaikaiset korottomat velat							
Ostovelat	795,1					795,1	795,1
Siirtovelat	282,7					282,7	282,7
Muut korottomat velat	212,6					212,6	212,6

* Suunnattujen velkakirjojen ja niihin liittyvien valuutta- ja korkojohdannaisten kassavirrat suoritetaan nettoperiaatteella. Järjestelyyn liittyvien korkojohdannaisten velka esitetään taseen muissa korollisissa veloissa. Tästä luottojärjestelystä taseessa on korollista velkaa yhteensä 50,2 (50,2) milj. euroa.

Takaukset erääntyvät seuraavasti: vuonna 2016 15,5 milj. euroa ja 2018–2019 2,5 milj. euroa.

Rahoitusvelkojen ja niihin liittyvien rahoituskulujen maturiteetti 31.12.2014 Milj. €	2015	2016	2017	2018	2019-	Yhteensä	Tasearvo
Lainat rahoituslaitoksilta	24,5	0,4	0,1	0,1	1,8	26,9	26,9
rahoituskulut	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0	1,2	
Suunnatut velkakirjalainat (USD)*		29,6			19,8	49,4	50,2
rahoituskulut	3,1	2,2	1,3	1,3	0,6	8,5	
Joukkovelkakirjalainat				240,3		240,3	240,3
rahoituskulut	6,6	6,7	6,6	6,6		26,6	
Eläkelainat	5,8	5,8	5,8	5,8	2,9	26,3	26,1
rahoituskulut	1,0	0,7	0,5	0,3	0,1	2,5	
Rahoitusleasingvelat	6,4	3,2	1,5	0,6	0,9	12,5	12,4
rahoituskulut	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,4	
Velat K-kauppiaille	119,3					119,3	119,3
rahoituskulut						0,0	
Muut korolliset velat	23,3					23,3	23,3
rahoituskulut						0,0	
Pitkäaikaiset korottomat velat	1,3	7,5	1,3	0,4	0,0	10,5	10,5
Lyhytaikaiset korottomat velat							
Ostovelat	794,6					794,6	794,6
Siirtovelat	272,1					272,1	272,1
Muut korottomat velat	217,9					217,9	217,9

Private Placement -luottojärjestelyn ja sitovien limiittien ehdoissa on käytössä tavanomaisia kovenanteja. Näiden kovenanttien vaatimukset on pystytty täyttämään. Lainaehtoihin sisältyy taloudellinen kovenanti nettovelan ja käyttökäteen maksimisuhteesta, jonka raja-arvo on ollut kaukana koko tilikauden. Määräysvallan muutostilanteissa Keskillä on velvollisuus tarjota takaisinmaksettavaksi koko lainapääoma velkakirjan haltijoille. Määräysvallan muutokseksi ei lainasopimuksen ehtojen mukaan lueta omistuksen muutosta kauppiaille tai kauppiaiden muodostamalle yhdistykselle.

Velat K-kauppiaille sisältävät kahdenlaisia Keskon korollisia velkoja: kauppiaan ennakkomaksuja Keskolle ja Keskon ketjuhyvitevelkoja kauppiaille. Ketjuhyvitteet ovat kauppiaille jälkikäteen myönnettyjä alennuksia, joiden ehdot vaihtelevat ketjuttain.

Pitkäaikaisia sitovia luottolimiittejä oli tilinpäätöshetkellä nostettavissa 100,0 miljoonan euron vasta-arvosta (100,0 milj. euroa). Määräysvallan muutostilanteissa lainantantajilla on lainasopimusehtojen mukaisesti oikeus irtisanoa lainalimiitti ja mahdollisesti nostetut lainaerät. Määräysvallan muutokseksi ei

lainasopimuksen ehtojen mukaan lueta omistuksen muutosta kauppiaille tai kauppiaiden muodostamalle yhdistykselle. Lisäksi konsernin ei-sitovaan rahoitusreserviin kuuluu euromääräisiä yritystodistusohjelmia 359 milj. euroa (359 milj. euron vasta-arvosta). Lisäksi konserniyhtiöillä oli tammikuussa 2016 kertynyt takaisinlainattavia varoja eläkevakuutusyhtiössä yhteensä 416,3 milj.euroa. Osa konserniyhtiöiden vuosittain maksamista eläkevakuutusmaksuista rahastoituu, ja kertynyt rahasto on takaisin lainattavissa 1–10 vuoden laina-ajalla sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien määräysten mukaisesti. Lainan nostaminen edellyttää turvaavan vakuuden asettamista lainalle.

Lainojen korkoriski ja herkkyysanalyysi

Korkotason muutokset vaikuttavat konsernin korkokuluihin. Korkoriskin suojauspolitiikalla pyritään tasoittamaan korkotason muutosten vaikutusta eri tilikausien tuloksiin.

Korkoriskiä hallitaan keskitetysti konsernin rahoitusyksikössä, joka muokkaa lainojen korkosidonnaisuusajankäytämällä korkojohdannaisopimuksia. Tavoiteduraatio on kolme vuotta ja sen sallitaan vaihdella puolentoista ja neljän vuoden välillä. Toteutunut korkosidonnaisuusajankäyttö oli tilikauden aikana keskimäärin 1,9 vuotta (2,4 vuotta).

Kesko Oyj laski 11.9.2012 liikkeelle 250 milj. euron määräisen joukkovelkakirjalainan. Lainan kuponnikorko on kiinteä 2,75 %, ja se erääntyy maksettavaksi kuuden vuoden kuluttua liikkeeseen laskusta.

Kesko Oyj laski 10.6.2004 liikkeelle Yhdysvalloissa 120 milj. USD:n arvosta suunnattuja velkakirjalainoja (USD Private Placement). Järjestely käsittää kolme kertalyhenteistä lainaerää, joista 10.6.2014 erääntyi maksettavaksi 60 milj. USD, ja 10.6.2016 erääntyy 36 milj. USD ja 10.6.2019 24 milj. USD.

Kesko Oyj:n USD-määräisen Private Placement -luottojärjestelyn suojauksessa sovelletaan suojauslaskentaa sekä valuutta- että korkoriskin osalta. Suojauksissa on käytetty valuutan- ja koronvaihtosopimuksia, joiden määrä ja maturiteetti on sama kuin lainalla. Siten kyseisen lainan valuutta- ja korkoriski on kokonaan suojattu. Tilikauden aikana ei ole kirjattu tehottomuutta tuloslaskelmaan kyseisen luottojärjestelyn suojauksesta.

Korkotason muutoksen herkkyysanalyysin laskennassa on käytetty yritystodistusvelkojen osalta tilikauden aikana toteutuneita keskimääräisiä saldoja. Tilinpäätöstilanteessa 31.12.2015 vaihtuvakorkoisten velkojen vaikutus tulokseen ennen veroja olisi ollut +/- 1,2 milj. euroa (-/+ 1,7 milj. euroa), jos korkotaso olisi noussut tai laskenut 1 %-yksikön.

Joukkovelkakirjalaina, suunnatut velkakirjat ja eläkelainat, yhteensä 287,5 milj. euroa, ovat kiinteäkorkoisia ja niiden efektiivinen korkokustannus oli 3,4 %. Vaihtuvakorkoisten rahoituslaitoslainojen, kauppiasvelkojen ja muiden korollisten velkojen keskikorko oli 0,1 % tilikauden päättyessä. Lainoista pääosa on euromääräisiä ja suunnatut velkakirjat ovat USD-määräisiä.

Käypään arvoon kirjattavat rahoitusvarat ja -velat

Konsernin likvidejä varoja on sijoitettu pääosin suurten suomalaisten yritysten velkainstrumentteihin, Keskon markkina-alueella toimivien pankkien sijoitustodistuksiin, talletuksiin, valikoitujen yritysten joukkovelkakirjalainoihin sekä yrityslainarahastoihin. Näiden sijoitusten tuotto vuodelta 2015 oli 0,3 % (0,8 %) ja korkosidonnaisuusaika tilikauden lopussa 0,7 vuotta. Maksimiluottoriski on näiden sijoitusten käypä arvo taseessa tilinpäätöspäivänä. Seuraavassa taulukossa esitetään käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit arvostusmenetelmän mukaan jaoteltuna.

Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat ja -velat arvostushierarkian mukaan jaoteltuna Milj. €	Käypä arvo 31.12.2015			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				
Korkorahastot	209,6			209,6
Yritystodistukset		65,5		65,5
Pankkien sijoitustodistukset ja talletukset		93,7		93,7
Joukkovelkakirjalainat	5,5			5,5
Yhteensä	215,1	159,2		374,2
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat johdannaiset				
Johdannaissaamiset		13,3		13,3
Johdannaisvelat		8,6		8,6
Myytävissä olevat rahoitusvarat				
Pääomarahastot ja muut osakkeet ja osuudet			15,3	15,3
Yritystodistukset (maturiteetti alle 3 kk)		84,0		84,0
Pankkien sijoitustodistukset ja talletukset (maturiteetti alle 3 kk)		108,8		108,8
Joukkovelkakirjalainat ja yrityslainarahastot	178,9			178,9
Yhteensä	178,9	192,8	15,3	387,0

Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat ja -velat arvostushierarkian mukaan jaoteltuna Milj. €	Käypä arvo 31.12.2014			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				
Korkorahastot	14,4			14,4
Yritystodistukset		103,3		103,3
Pankkien sijoitustodistukset ja talletukset		92,2		92,2
Joukkovelkakirjalainat	9,3			9,3
Yhteensä	23,7	195,6		219,3
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat johdannaiset				
Johdannaissaamiset		31,5		31,5
Johdannaisvelat		15,5		15,5
Myytävissä olevat rahoitusvarat				
Pääomarahastot ja muut osakkeet ja osuudet			13,1	13,1
Yritystodistukset (maturiteetti alle 3 kk)		98,6		98,6
Pankkien sijoitustodistukset ja talletukset (maturiteetti alle 3 kk)		107,6		107,6
Joukkovelkakirjalainat	65,5			65,5
Yhteensä	65,5	206,3	13,1	284,8

Tason 1 instrumentit ovat markkinoilla aktiivisen kaupankäynnin kohteena, jolloin käyvät arvot perustuvat suoraan markkinahintaan. Tason 2 instrumenttien käypä arvo perustuu markkinoilta saataviin tietoihin. Tason 3 instrumenttien käypä arvo ei perustu todettavissa olevaan markkinatietoon (ei todettavissa olevat syöttötiedot).

Tasolle 3 kuuluvien instrumenttien muutokset Milj. €	2015	2014
Pääomarahastot ja muut osakkeet ja osuudet 1.1.	13,1	16,9
Ostot	3,3	0,6
Saadut palautukset	-2,2	-5,1
Tulosvaikutteisesti kirjatut voitot ja tappiot	-	0,0
Käyvän arvon muutokset	1,2	0,6
Pääomarahastot ja muut osakkeet ja osuudet 31.12.	15,3	13,1

Tasolle 3 sisältyy pääomarahastoja sekä muita osakkeita ja osuuksia. Nämä sijoitukset on luokiteltu pitkäaikaisiin myytävissä oleviin rahoitusvaroihin. Tason 3 rahoitusvarat arvostetaan yhtiöltä saatujen laskelmien perusteella. Näistä sijoituksista ei ole kirjattu tulosvaikutteisia voittoja tai tappioita tilikaudella 2015.

Korolliset saamiset ja herkkyysanalyysi

Rahoitusvaroista koostuva likviditeetti on tavoitteena sijoittaa rahamarkkinoille tehokkaalla tuoton ja riskin yhdistelmällä. Konsernin johto hyväksyy säännöllisin väliajoin konsernirahoituksen analysoimien sijoituskohteiden joukosta sijoituskohteiksi hyväksyttävät instrumentit ja niille kohdekohtaiset limiitit. Sijoitusten riskiä ja toteutunutta tuottoa seurataan säännöllisesti.

Vaihtuvakorkoisten saamisten herkkyysanalyysin laskennassa on käytetty sijoitettujen varojen osalta vuoden keskimääräisiä saldoja. Mukana ovat asiakasrahoitussaamiset, rahoitusleasingsaamiset, muut korolliset saamiset ja sijoituksista yritystodistussijoitukset ja korkorahastot. Korkorahastojen herkkyys on määritelty duraation avulla. Jos korkotaso olisi muuttunut +/- 1 %-yksikön, näiden erien tulosvaikutus ennen veroja olisi ollut +/- 3,5 milj. euroa (+/- 3,6 milj. euroa) ja vaikutus omaan pääomaan +/- 2,7 (+/- 1,1) milj. euroa tilinpäätöspäivänä.

Luotto- ja vastapuoliriski

Asiakassaamisiin liittyvän luottoriskin hallinnasta vastaavat toimialojen liiketoimintayhtiöt. Konsernilla on luottopolitiikka, jonka toteutumista valvotaan. Saamiset pyritään varmistamaan asiakkaiden luottokelpoisuuden huolellisella arvioinnilla, tarkentamalla asiakasluototuksen ehtoja ja vakuusvaateita sekä tehokkaalla luotonvalvonnalla ja lisäksi soveltuvin osin luottovakuuttamalla. Suomessa konsernin liiketoiminnan keskeinen osa tapahtuu yhteistyössä kauppiaiden kanssa. Kauppiassopimukset edellyttävät, että kauppias asettaa Keskon kyseiselle tytäryhtiölle tililuottovakuuden ostovelkojensa vakuudeksi.

Konserniyhtiöt noudattavat yhtenäistä menettelyä erääntyneiden saamisten arvostamisessa. Saamisesta kirjataan arvonalentuminen silloin kun on objektiivista näyttöä siitä, että saamisen arvo on alentunut. Myyntisaamisten ikäjakauma 31.12. on esitetty seuraavassa taulukossa.

Myyntisaamisten ikäjakauma Milj. €	2015	2014
Erääntymättömät myyntisaamiset	540,7	536,2
1–7 päivää erääntyneet myyntisaamiset	9,9	12,3
8–30 päivää erääntyneet myyntisaamiset	11,4	12,1
31–60 päivää erääntyneet myyntisaamiset	5,2	4,3
Yli 60 päivää erääntyneet myyntisaamiset	14,4	19,2
Yhteensä	581,7	584,2

Myyntisaamisista 331,9 milj. euroa (332,9 milj. euroa) oli ketjukauppiassaamisia ja luottokorttisaamisia oli 1,9 milj. euroa (2,4 milj. euroa). Ketjukauppiassaamisten vakuutena on Keskon osakkuusyhtiön Vähittäiskaupan Takaus Oy:n antama tililuottovakuus, jonka enimmäismäärä on aina rajoitettu Vähittäiskaupan Takauksen K-kauppiasyritykseltä ja -yrittäjältä saaman vastavakuuden realisointiarvoon. Vastavakuuksien yhteisarvo oli tilikauden päättyessä 171,1 milj. euroa (160,1 milj. euroa). Lisäksi saamisten vakuutena on muita vakuuksia kuten yrityskiinnityksiä ja muuta pantattua omaisuutta.

Myyntisaamisiin sisältyy erillisellä vähennystilillä seurattavaa arvonalennusta yhteensä 17,2 milj. euroa (21,5 milj. euroa). Näiden myyntisaamisten alkuperäinen tasearvo oli 21,9 (28,2 milj. euroa). Tilikauden tulokseen on kirjattu luottotappioita ja arvonalennuksia yhteensä 3,7 milj. euroa (6,0 milj. euroa).

Sellaisia saamisia, joiden maksuehdoista on neuvoteltu uudelleen, oli yhteensä 3,2 milj. euroa (2,7 milj. euroa).

Rahoituksellinen luottoriski

Rahoitusinstrumentteihin sisältyy riski siitä, että vastapuoli ei pysty täyttämään velvoitettaan. Kesko tekee valuutta- ja muita johdannaisia vain hyvän luottokelpoisuuden omaavien pankkien kanssa. Likvidejä varoja sijoitetaan vuosittain vastapuolikohtaisesti vahvistettavien limiittien rajoissa instrumentteihin, joiden luottokelpoisuus on hyvä. Korkosijoitusten sallitut sijoituslimiitit määritetään euromääräisesti ja aikasidonnaisesti yritys- ja pankkikohtaisesti. Näitä limiittejä tarkistetaan vuoden aikana aina markkinatilanteen mukaisesti.

Hyödykeriskit ja niiden herkkyyshanalyysi

Konserni käyttää sähköjohdannaisia energiakustannusten tasaamiseen. Sähkön hintariskiä tarkastellaan viiden vuoden aikajänteellä. Tilikauden aikana toimitetun sähkön hintaa suojaavien johdannaisten arvonmuutokset sisältyvät ostojen oikaisueriin. Tulevaisuuden ostoja suojaavien sopimusten osalta noudatetaan suojauslaskentaa. Suojauslaskennan kriteerit täyttävien johdannaisten arvonmuutosten tehokas osuus kirjataan oman pääoman arvonmuutosrahastoon ja tehoton osuus tuloslaskelmaan, liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin. Omaan pääomaan kirjattavan arvonmuutosrahaston muutos esitetään laajan tuloslaskelman erässä Rahavirran suojauksen arvonmuutos.

Sähkön hintariskiä suojaavien johdannaisten arvonmuutoksen tehoton osuus oli vuoden lopussa -2,9 milj. euroa (-1,6 milj. euroa).

Sähköä oli tilinpäätöspäivänä ostettu sähköjohdannaisilla yhteensä 464 832 MWH (731 976 MWH) ja kiinteähintaisilla ostosopimuksilla 245 520 MWH. Suojausaste 1–12 kuukaudessa oli 66 % (87 %), 13–24 kuukaudessa 60 % (65 %), 25–36 kuukaudessa 38 % (45 %) ja 37–48 kuukaudessa 4 % (24 %).

Herkkyysanalyysin laskennassa sähköjohdannaisten osalta on oletettu, että alle 12 kuukauden kuluttua erääntyvien johdannaisten vaikutus tulisi tuloslaskelmaan. Jos sähköjohdannaisten markkinahinta muuttuisi tilinpäätöspäivän 31.12.2015 tasosta +/- 20 %, olisi vaikutus vuoden 2016 tuloslaskelmaan +/- 0,7 milj. euroa (+/- 1,6 milj. euroa) ja omaan pääomaan +/-1,1 milj. euroa (+/- 2,7 milj. euroa). Vaikutukset on laskettu ennen veroja.

Johdannaiset

Johdannaissopimusten käyvät arvot Milj. €	31.12.2015 Posi- tiivinen käypä arvo (tasearvo)	31.12.2015 Nega- tiivinen käypä arvo (tasearvo)		31.12.2014 Posi- tiivinen käypä arvo (tasearvo)	31.12.2014 Nega- tiivinen käypä arvo (tasearvo)
Korkojohdannaiset				0,0	-0,5
Valuuttajohdannaiset	13,3	-1,4	*	31,5	-9,6
Sähköjohdannaiset		-7,2		0,1	-5,4

Johdannaissopimusten nimellismäärät Milj. €	31.12.2015 Nimellis- määrä		31.12.2014 Nimellis- määrä
Korkojohdannaiset	100,4	*	101,1
Valuuttajohdannaiset	287,6	*	378,4
Sähköjohdannaiset	9,4		21,4

* Johdannaissopimukseen sisältyy valuuttamääräiseen lainajärjestelyyn liittyviä koronvaihtosopimuksia, joiden nimellisarvo on bruttomääräisenä 100,4 milj. euroa ja käypä arvo 0,0 milj. euroa (-0,5 milj. euroa) sekä valuutanvaihtosopimuksia, joiden nimellisarvo on 50,2 milj. euroa ja käypä arvo on 4,9 milj. euroa (-0,8 milj. euroa).

Johdannaisten käyvät arvot on esitetty bruttomääräisinä. Keskolla on kaikkien johdannaiskauppaa käyvien pankkivastapuolien kanssa ISDA-sopimukset, joihin sisältyy netotusjärjestely. Kaikkiin mainittuihin sopimukseen sisältyy molemminpuolinen vakuuden asettaminen. Raja-arvo vakuuden asettamiselle ei ollut ylittynyt tilinpäätöspäivänä. Vastapuolittain laskettuna johdannaisvelkoja voitaisiin netottaa yhteensä 3,2 milj. euroa.

Johdannaisten maksimiluottoriski on tilinpäätöspäivän taseen käypä arvo.

Johdannaisten kassavirrat 31.12.2015 Milj. €	2016	2017	2018	2019	2020	2021-	Yhteensä
Velat							
Valuuttatermiinit, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa	236,1						236,1
Nettona selvitettävät velat							
Korkojohdannaiset							0,0
Sähköjohdannaiset	3,4	2,7	1,1	0,1			7,2
Suunnattuihin velkakirjalainoihin liittyvät johdannaiset*							
Valuuttajohdannaiset							0,0
Saamiset							
Valuuttatermiinit, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa	243,0						243,0
Nettona selvitettävät saamiset							
Suunnattuihin velkakirjalainoihin liittyvät johdannaiset*							
Valuuttajohdannaiset	3,2	0,1	0,1	2,0			5,4
Korkojohdannaiset	0,3	0,2	0,2	0,1			0,8

* Suunnattujen velkakirjojen ja niihin liittyvien valuutta- ja korkojohdannaisten kassavirrat suoritetaan nettoperiaatteella. Järjestelyyn liittyvien korkojohdannaisten velka esitetään taseen muissa korollisissa veloissa. Tästä luottojärjestelystä taseessa on korollista velkaa yhteensä 50,2 milj. euroa (50,2 milj. euroa).

Johdannaisten kassavirrat 31.12.2014 Milj. €	2015	2016	2017	2018	2019	2020-	Yhteensä
Velat							
Valuuttatermiinit, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa	325,0						325,0
Nettona selvitettävät velat							
Korkojohdannaiset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0
Sähköjohdannaiset	2,1	1,6	1,3	0,4	0,0		5,4
Suunnattuihin velkakirjalainoihin liittyvät johdannaiset*							
Valuuttajohdannaiset	0,1	0,5	0,0	0,0	0,3		0,9
Saamiset							
Valuuttatermiinit, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa	347,3						347,3
Nettona selvitettävät saamiset							
Suunnattuihin velkakirjalainoihin liittyvät johdannaiset*							
Korkojohdannaiset	0,4	0,3	0,2	0,2	0,1		1,2

Pääomarakenteen hallinta

Kesko-konsernin pääoman hallintaa koskevat tavoitteet käsittävät konsernin vakavaraisuuteen ja maksuvalmiuteen liittyvät tavoitteet. Konsernin pääomarakennetta (oman ja vieraan pääoman suhdetta) optimoidaan konsernitasolla. Konsernin vakavaraisuudelle ja maksuvalmiudelle asetettujen tavoitteiden tarkoituksena on turvata konsernin likviditeetti kaikissa markkinatilanteissa, mahdollistaa konsernin strategian mukaisten investointiohjelmien toteuttaminen ja omistaja-arvon säilyttäminen. Tavoitteet on asetettu tunnusluvulle korolliset nettovelat/käyttökate. Konsernin korollisten velkojen osalta on tietyiltä osin käytössä kovenantteja, joiden mukaiset ehdot on huomioitu edellä mainitussa tavoitetasossa. Konsernilla ei ole käytössä ulkoisen luottoluokituslaitoksen antamaa julkista luottoluokitusta.

Kesko-konsernin tunnuslukujen tavoitetasot hyväksytään konsernin hallituksessa. Hallitus on 26. toukokuuta 2015 hyväksynyt osana konsernin taloudellisia keskipitkän aikavälin tavoitteita seuraavat arvot tunnusluville sidotun pääoman tuotto ilman kertaluonteisia eriä, oman pääoman tuotto ilman kertaluonteisia eriä sekä korolliset nettovelat/käyttökate:

	Tavoite- taso	Toteuma 2015	Toteuma 2014
Sidotun pääoman tuotto ilman kertaluonteisia eriä	14%	11,7	9,9
Oman pääoman tuotto ilman kertaluonteisia eriä	12%	8,2	7,6
Korolliset nettovelat/käyttökate	< 2,5	-1,4	-0,3

Milj. €	2015	2014
Korolliset velat	439,1	498,9
Likvidit varat	887,2	598,0
Korolliset nettovelat	-448,1	-99,2
Käyttökate	331,4	346,5
Korolliset nettovelat/käyttökate	-1,4	-0,3

Liite 33. Lähipiiritapahtumat

Konsernin lähipiiriin kuuluvat konsernin johtohenkilöt (hallitus, pääjohtaja ja konsernijohtoryhmä), heidän määräysvallassaan olevat yhtiöt, tytäryhtiöt, osakkuus- ja yhteisytykset sekä Keskon Eläkekassa. Tytäryhtiöt sekä osakkuus- ja yhteisytykset on lueteltu erillisessä liitteessä (liite 37).

Lähipiiritapahtumina on esitetty sellaiset liiketoimet lähipiirin kanssa, jotka eivät eliminoidu konsernitilinpäätöksessä.

Keskon hallituksen jäseniä toimii K-kauppiaina. Konserniyhtiöt myyvät tavaroita ja palveluita heidän määräysvallassaan oleville yrityksille. Tavaroiden ja palvelujen myynnit lähipiirille ovat toteutuneet yleisillä markkinaehdoilla ja perustuvat markkinahintoihin.

Pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävillä yhteisytyksillä, Kruunuvuoren Satama Oy:llä ja Ankkurikadun Kiinteistöt Oy:llä on kiinteistöjä, jotka on vuokrattu konsernin käyttöön. Vähittäiskaupan Takaus Oy ja Vähittäiskaupan Tilipalvelu Oy myyvät palvelujaan Keskon ja K-kauppioiden vähittäiskaupparytyksille. Muut osakkuusyrytykset ovat lähinnä liikekiinteistöyhtiöitä, jotka ovat vuokranneet omistamiaan kiinteistöjä Kesko-konsernin käyttöön. Osakkuusyrytykset, jotka ovat keskinäisiä kiinteistöyhtiöitä, on yhdistelty konsernitilinpäätökseen omistusosuuden mukaisesti.

Keskon Eläkekassa on itsenäinen juridinen yksikkö, joka hallinnoi pääosaa konsernin Suomen henkilöstön vapaaehtosiin eläkkeisiin liittyvistä eläkevaroista. Eläkevaroihin sisältyy Kesko Oyj:n osakkeita 15,7 milj. euron arvosta (14,6 milj. euroa). Eläkekassan omistamia kiinteistöjä on vuokrattu Kesko-konsernille.

Tilikausilla 2015 ja 2014 Kesko-konserni ei maksanut Eläkekassalle kannatusmaksuja.

Lähipiirin kanssa toteutuivat seuraavat liiketapahtumat:

Tuloslaskelma Milj. €	Osakkuus- ja yhteisytykset		Hallitus ja johto		Eläkekassa	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Tavaroiden myynti		0,0	59,8	75,6		
Palveluiden myynti	3,6	2,6	0,2	0,2	0,3	0,4
Tavaroiden ostot			-13,8	-18,2		
Palvelujen ostot	-0,2	-2,7	0,0	-0,0		
Liiketoiminnan tuotot	0,6	0,6	10,6	11,8	0,0	0,0
Liiketoiminnan kulut	-37,0	-17,7	-0,1	0,0	-12,2	-13,0
Rahoitustuotot	3,1					

Tase Milj. €	Osakkuus- ja yhteisyritykset		Hallitus ja johto		Eläkekassa	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Lyhytaikaiset saamiset	1,1	0,2	4,3	6,2		
Pitkäaikaiset saamiset	57,6	1,5				
Lyhytaikaiset velat	19,2	17,6	2,0	2,0	2,1	0,4

Keskon myynnistä hallituksen jäsenten määräysvallassa oleville yrityksille syntyneet saamiset olivat tilinpäätöspäivänä 4,3 milj. euroa (6,2 milj. euroa). Saamisten vakuutena on Keskon osakkuusyhtiön Vähittäiskaupan Takaus Oy:n antama tililuottovakuus, jonka enimmäismäärä on aina rajoitettu Vähittäiskaupan Takauksen K-kauppiasyritykseltä ja -yrittäjältä saaman vastavakuuden realisointiarvoon. Vastavakuuden arvo oli tilikauden päättyessä 5,0 milj. euroa (4,6 milj. euroa).

Muihin lyhytaikaisiin velkoihin sisältyy mm. ketjuhyvitysvelkoja Keskon hallituksen jäsenten määräysvallassa oleville yrityksille. Ketjuhyvitystä maksetaan jälkikäteen toteutuneiden vuosiestojen ja toiminnan laatuun liittyvien kriteerien perusteella.

Konserni myi kesäkuussa 2015 henkivakuutusyhtiö AMF Pensionsförsäkring AB:n ja Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen kanssa perustamalleen yhteisyritykselle, Ankkurikadun Kiinteistöt Oy:lle, 34 kauppapaikkaa ja kaksi kauppakeskusta Suomessa ja Ruotsissa. Lisäksi Ankkurikadun Kiinteistöt Oy hankki Kruunuvuoren Satama Oy:ltä yhden kauppakeskuksen ja Keskon Eläkekassalta kaksi kauppapaikkaa Suomessa. Kauppapaikkojen ja -keskusten käypä arvo on yhteensä 652 miljoonaa euroa. Kesko-konsernin yhtiöiden omistamien kohteiden osuus tästä oli 485 miljoonaa euroa. Keskolle syntyi 75,6 miljoonan euron kertaluonteinen myyntivoitto ja toteutunut kassavirta oli 403 milj. euroa. Kesko-konsernin yhtiöt vuokraavat myydyt kauppapaikat käyttöönsä 15 vuoden ja Ruotsissa 10 vuoden pitkäaikaisilla vuokrasopimuksilla. Kauppakeskuksissa konserniyhtiöt vuokraavat käyttämänsä tilat 5–15 vuoden vuokrasopimuksilla. Keskon oman pääoman ehtoinen sijoitus yhteisyritykseen on noin 67 miljoonaa euroa käsittäen sijoituksen yhtiön omaan pääomaan sekä oman pääoman ehtoisen osakaslainan.

Lisäksi Kesko myi kesäkuussa neljä kiinteistöä Keskon Eläkekassalle. Kaupasta kirjattiin 22,9 milj. euron kertaluonteinen myyntivoitto.

Lisäksi Keskolla on pitkäaikaista saamista kiinteistöosakkuusyhtiöltä 1,5 milj. euroa.

Johdon työsuhde-etuudet

Ylin johto koostuu hallituksesta ja konsernijohtoryhmästä. Heidän työsuorituksistaan saama kompensatio koostuu seuraavista eristä:

Rahapalkat, palkkiot ja luontoisedut 1 000 €		2015	2014
Mikko Helander	pääjohtaja (1.1.2015 alkaen)	1 018,5	-
Matti Halmesmäki	pääjohtaja (31.12.2014 asti)	-	1 281,3
Konsernijohtoryhmä	muut jäsenet	2 275,9	2 251,4
Esa Kiiskinen	hallituksen puheenjohtaja	88,0	85,5
Mikael Aro	hallituksen varapuheenjohtaja (13.4.2015 alkaen)	43,5	-
Tomi Korpisaari	hallituksen jäsen	43,5	41,0
Matti Kyytsönen	hallituksen jäsen (13.4.2015 alkaen)	33,7	-
Anu Nissinen	hallituksen jäsen (13.4.2015 alkaen)	32,2	-
Toni Pokela	hallituksen jäsen	43,5	41,0
Kaarina Ståhlberg	hallituksen jäsen (13.4.2015 alkaen)	35,2	-
Seppo Paatelainen	hallituksen varapuheenjohtaja (13.4.2015 asti)	17,0	58,0
Ilpo Kokkila	hallituksen jäsen (13.4.2015 asti)	12,3	42,5
Maarit Näkyvä	hallituksen jäsen (13.4.2015 asti)	13,2	46,0
Virpi Tuunainen	hallituksen jäsen (13.4.2015 asti)	12,3	43,5
Yhteensä		3 524,3	3 890,2

Eläke-etuudet

Pääjohtajan ja muiden konsernijohtoryhmän jäsenten lakisääteinen eläketurva on hoidettu eläkevakuutusyhtiössä. Neljä konsernijohtoryhmän jäsentä ovat Keskon Eläkekassan vuonna 1998 suljetun A-osaston jäseniä ja heidän lisäeläkkeensä määräytyvät sen sääntöjen ja heidän kunkin johtajasopimuksen mukaisesti. Heidän eläkkeensä on etuusperusteinen. Pääjohtaja Mikko Helanderin vanhuuseläkeikäsi on sovittu 63 vuotta ja vanhuuseläkkeen suuruudeksi 60 prosenttia työeläkelain (TyEL) mukaisesta eläkkeen perusteena olevasta työansiosta. Eläkepalkkaa määritettäessä otetaan huomioon hänen kiinteä rahapalkkansa, tulospalkkiot ja luontoisedut viimeiseltä 10 vuodelta. Lisäeläke on etuusperusteinen. Lisäeläkkeestä aiheutuva tilikauden suoriteperusteinen eläkemeno oli 0,8 milj. euroa ja eläkevastuun määrä 31.12.2015 oli 0,9 milj. euroa. Pääjohtajan lakisääteisestä eläketurvasta aiheutunut eläkemeno oli 0,1 milj. euroa.

Osakepalkkiot

Konsernijohtoryhmän jäsenille on myönnetty seuraavat osakepalkkiot: vuoden 2012 ohjelma 15 113 osaketta (enimmäismäärä oli 56 600 osaketta), vuoden 2013 ohjelma 13 500 osaketta (enimmäismäärä oli 67 500 osaketta), vuoden 2014 osalta 18 354 (enimmäismäärä oli 69 000), vuoden 2015 osalta enimmäismäärä on 74 000. Lisäksi rahana on maksettu palkkiosta aiheutuneet verot ja veronluonteiset maksut.

Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet

Pääjohtajalla ja muilla konsernijohtoryhmän jäsenillä on yhtiön irtisanoessa oikeus irtisanomisajan rahapalkkaan ja luontoisetuihin sekä erilliseen kertakaikkiseen irtisanomiskorvaukseen, joka määräytyy johtajan irtisanomiskuukauden rahapalkan ja luontoisetujen perusteella. Irtisanomiskorvaus ei ole osa johtajan palkkaa eikä sitä oteta huomioon irtisanomisajan palkan, irtisanomiskorvauksen tai eläkkeelle siirryttäessä eläkepalkan määrittämisessä. Johtajan itse irtisanoutuessa hän on oikeutettu ainoastaan irtisanomisajan palkkaan luontoisetuineen. Toimisuhteen päättyessä eläkkeelle siirtymiseen johtaja saa sopimuksensa mukaista eläkettä, ei muita korvauksia.

Osakeomistukset

Pääjohtajalla oli 31.12.2015 Kesko Oyj:n B-osakkeita 8 791 kappaletta, mitkä edustavat 0,01 % yhtiön kaikista osakkeista ja 0,00 % kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä. Konsernijohtoryhmällä mukaan lukien pääjohtaja oli 31.12.2015 Kesko Oyj:n B-osakkeita 65 162 kappaletta, mitkä edustavat 0,07 % yhtiön kaikista osakkeista ja 0,02 % kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä.

Liite 34. Riita-asiat ja mahdolliset oikeusprosessit

Konserniyhtiöt ovat asianosaisina eräissä konsernin liiketoimintaan liittyvissä oikeudenkäynneissä tai riita-asioissa. Johdon arvion mukaan näiden lopputuloksella ei ole todennäköisesti olennaista vaikutusta konsernin taloudelliseen asemaan. Konserni on myös osallisena joko kantajana tai vastaajana mahdollisissa oikeudellisissa riita-asioissa, joiden lopputulemaa on vaikea ennustaa.

Voimaosakeyhtiö SF on laittanut vireille välimiesmenettelyn, jossa Voimaosakeyhtiö SF vaatii välimiesoikeutta vahvistamaan, että Kesko Oyj:n konserniyhtiö Kestra Kiinteistöpalvelut Oy olisi sitoutunut Fennovoima Oy:n Hanhikivi-ydinvoimalahankkeen jatkorahoitukseen. Kesko Oyj on ilmoittanut pörssitiedotteella 27.3.2014, että Kestra Kiinteistöpalvelut Oy ei osallistu Fennovoima-hankkeen jatkorahoitukseen siihen liittyvien taloudellisten, sopimuksellisten ja aikataulullisten epävarmuustekijöiden johdosta. Kestra Kiinteistöpalvelut Oy pitää Voimaosakeyhtiö SF:n vaatimuksia perusteettomina.

Liite 35. Muut liitetiedot

Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Kesko Oyj sopi 12.1.2016 ostavansa Onninen Oy:n koko osakekannan Onvest Oy:ltä. Ostettavan liiketoiminnan pro forma -liikevaihto lokakuusta 2014 syyskuun loppuun 2015 oli 1 438 miljoonaa euroa ja käyttökate 39 miljoonaa euroa. Osakekauppana toteutettavan yritysoston velaton kauppahinta on 369 miljoonaa euroa. Kauppaan ei sisälly Onnisen teräслиiketoiminta eikä Venäjän tytäryhtiö. Yritysoston myötä Keskon liiketoiminta laajenee merkittävästi LVI- ja sähkötuoteryhmissä, ja se pystyy palvelemaan paremmin erityisesti urakoitsija-asiakkaita. Tämän lisäksi Kesko saa uusia asiakkuuksia infra- ja teollisuusasiakasryhmistä.

Käteisellä maksettava kauppa rahoitetaan Keskon likvideillä varoilla sekä käytettävissä olevilla velkarahoitusreserveillä. Kauppahinnan käyvän arvon kohdistuksista nettovarallisuudelle arvioidaan aiheutuvan ensimmäisille 6 kuukaudelle noin 5 milj. euron kuluerä.

Yrityskaupan toteutuminen edellyttää kilpailuviranomaisten hyväksynnän sekä kaupan muiden ehtojen täyttymistä. Yrityskaupan arvioidaan toteutuvan vuoden 2016 ensimmäisellä vuosipuoliskolla.

Liite 36. Konsernirakenne

Konsernin rakenne

Kesko-konserniin kuuluu 101 (117) tytäryhtiötä. Konsernilla on äänienemmistö kaikissa yhtiöissä. Kesko-konsernin alakonsernilla, Senukailla, on olennainen määräysvallattomien omistajien osuus (kts. kappale määräysvallattomien omistajien osuudet).

Tietoja konsernin tilinpäätöshetken mukaisesta rakenteesta:

Toimiala	Kotimaa	Merkittävimät tytäryhtiöt	Kokonaan omistettujen tytäryritysten lukumäärä 2015	Kokonaan omistettujen tytäryritysten lukumäärä 2014	Osittain omistettujen tytäryritysten lukumäärä 2015	Osittain omistettujen tytäryritysten lukumäärä 2014
Päivittäistavara-kauppa	Suomi, Venäjä	Ruokakesko Oy, K-citymarket Oy, Kespro Oy	26	28	-	-
Rauta- ja erikoiskauppa	Suomi, Ruotsi, Norja, Viro, Latvia, Liettua, Venäjä, Valko-Venäjä	Rautakesko Oy tytäryhtiöineen Indoor Group Oy, Intersport Oy, Konekesko Oy	49	60	7	7
Autokauppa	Suomi	VV-Auto Group Oy	5	5	-	-
Muut	Suomi, Viro		10	11	-	1

Lisäksi konserniin kuuluu osittain omistettuja keskinäisiä kiinteistöyhtiöitä. Luettelo konsernin tytäryrityksistä, pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävistä sijoituksista sekä suhteellisesti yhdisteltävistä keskinäisistä kiinteistöyhtiöistä on esitetty liitetiedossa 37.

Olennainen määräysvallattomien omistajien osuus

Kesko-konserniin kuuluvassa Senukai-konsernissa on olennainen määräysvallattomien omistajien osuus. Alakonsernin emoyhtiö, UAB Senuku Prekybos, on Rautakesko Oy:n tytäryhtiö ja sen kotipaikka on Vilna, Liettua. Kesko-konsernin omistusosuus Senukai-konsernissa on 50,0 % lisättynä yhdellä osakkeella (50,0 % lisättynä yhdellä osakkeella). Kesko-konsernilla on oikeus nimittää enemmistö hallituksen jäsenistä sekä hallituksen puheenjohtaja. Hallitus ohjaa yhtiön operatiivista toimintaa ja päättää resurssien käytöstä. Määräysvallattomien omistajien osuus Senukai-konsernin voitosta oli 15,7 milj. euroa (12,4 milj. euroa) ja osuus omasta pääomasta oli 78,6 milj. euroa (79,5 milj. euroa).

Taloudellisen informaation yhteenveto tytäryrityksestä, jossa on olennainen määräysvallattomien omistajien osuus

Milj. €	Senukai- konserni 2015	Senukai- konserni 2014
Lyhytaikaiset varat	167,3	166,1
Pitkäaikaiset varat	29,6	37,8
Lyhytaikaiset velat	75,1	80,5
Pitkäaikaiset velat	0,3	0,2
Liikevaihto	437,0	436,0
Voitto/tappio	23,1	19,0
Emoyrityksen omistajien osuus voitosta/tappiosta	7,3	6,6
Määräysvallattomien omistajien osuus voitosta/tappiosta	15,7	12,4
Tilikauden laaja tulos	9,0	21,0
Emoyrityksen omistajien osuus tilikauden laajasta tuloksesta	4,0	7,4
Määräysvallattomien omistajien osuus tilikauden laajasta tuloksesta	4,9	13,6
Määräysvallattomille omistajille maksetut osingot	5,9	4,9
Liiketoiminnan nettorahavirta	27,1	15,9
Investointien nettorahavirta	-5,1	-13,9
Rahoituksen nettorahavirta	-12,7	-6,9

Tiedot on esitetty ennen Kesko-konsernin sisäisiä eliminointeja.

Liite 37. Tytäryhtiöt, pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävät sijoitukset ja suhteellisesti yhdisteltävät keskinäiset kiinteistöyhtiöt 31.12.2015

Tytäryhtiöt

Emoyhtiön omistamat	Kotipaikka	Konsernin omistus-osuus, %	Emoyhtiön omistus-osuus, %
Ankkuri-Energia Oy	Helsinki	100,00	100,00
Asunto Oy Kirkkonummen Västeruddintie 33	Kirkkonummi	100,00	100,00
Indoor Group Oy	Helsinki	100,00	100,00
Intersport Finland Oy	Helsinki	100,00	100,00
Johaston Oy	Helsinki	100,00	100,00
Kenkäkesko Oy	Helsinki	100,00	100,00
Keslog Oy	Helsinki	100,00	54,95
Kiinteistö Oy Helsingin Satamakatu 3	Helsinki	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Sunan Hallitalo	Helsinki	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Voisalmen Liiketalo	Helsinki	100,00	100,00
K-instituutti Oy	Helsinki	100,00	100,00
Klintcenter Ab	Maarianhamina	100,00	100,00
Konekesko Oy	Helsinki	100,00	100,00
K-Plus Oy	Helsinki	100,00	100,00
K-talospalvelukeskus Oy	Helsinki	100,00	100,00
Musta Pörssi Oy	Helsinki	100,00	100,00
Plusa OÜ	Tallinna, Viro	100,00	100,00
Rautakesko Oy	Helsinki	100,00	100,00
Ruokakesko Oy	Helsinki	100,00	100,00
Sincera Oy	Helsinki	100,00	100,00
VV-Auto Group Oy	Helsinki	100,00	100,00

Muiden konserniyritysten omistamat	Kotipaikka	Konsernin omistusosuus, %	Emoyhtiön omistusosuus, %
App-Hallinta Oy	Helsinki	100,00	
Bansemko OOO	Moskova, Venäjä	100,00	
Barker-Littoinen Oy	Espoo	100,00	
Bonus OOO	Pietari, Venäjä	100,00	
Byggmakker Handel AS	Ski, Norja	100,00	
Daugavkrasts M SIA	Riika, Latvia	100,00	
Fiesta Real Estate AS	Tallinna, Viro	100,00	
Hasti-Ari AS	Ski, Norja	100,00	
Hauhon Kiinteistö- ja Kauppakeskus Oy	Hämeenlinna	100,00	
Indoor Group AS	Tallinna, Viro	100,00	
Insofa Oy	Lahti	100,00	
Johaston OOO	Moskova, Venäjä	100,00	
K-citymarket Oy	Helsinki	100,00	
Keru Kiinteistöt Oy	Helsinki	100,00	
Kesko Food Russia Holding Oy	Helsinki	100,00	
Kesko Food Rus OOO	Pietari, Venäjä	100,00	
Kesko Real Estate Latvia SIA	Riika, Latvia	100,00	
Kesko Real Estate OOO	Pietari, Venäjä	100,00	
Kespro Oy	Helsinki	100,00	
Kestra Kiinteistöpalvelut Oy	Helsinki	100,00	
KFR Real Estate 1 OOO	Pietari, Venäjä	100,00	
Kiinteistö Mesta Oy	Helsinki	100,00	
Kiinteistö Oy Furupuro	Vantaa	100,00	
Kiinteistö Oy Hannunhelmi	Helsinki	100,00	
Kiinteistö Oy Helsingin Itäkeskus	Helsinki	100,00	
Kiinteistö Oy Keravan Alikeravantie 77	Helsinki	100,00	
Kiinteistö Oy Kirkkonummen Sundetin kauppakortteli	Kirkkonummi	100,00	
Kiinteistö Oy Kolmisopentie 3	Kuopio	100,00	
Kiinteistö Oy Kuvernöörintie 8	Helsinki	100,00	
Kiinteistö Oy Lappeenrannan Oksasenkatu 4	Helsinki	100,00	

Kiinteistö Oy Lappeenrannan Rakuunaparkki	Lappeenranta	100,00
Kiinteistö Oy Liike-Jaako	Rovaniemi	67,88
Kiinteistö Oy Piispansilta	Espoo	100,00
Kiinteistö Oy Sarviniitynkatu 4	Kerava	100,00
Kiinteistö Oy Tarkkaiikka	Oulu	100,00
Kiinteistö Oy Vantaan Kiitoradantie 2	Vantaa	100,00
Knuto AS	Ski, Norja	100,00
Konekesko Eesti AS	Tallinna, Viro	100,00
Konekesko Holding Oy	Helsinki	100,00
Konekesko Latvija SIA	Riika, Latvia	100,00
Konekesko Lietuva UAB	Vilna, Liettua	100,00
Konekesko OOO	Pietari, Venäjä	100,00
Konsoma JLLC	Minsk, Valko-Venäjä	8,94
K Prof SIA	Riika, Latvia	100,00
K rauta SIA	Riika, Latvia	100,00
K-rauta AB	Tukholma, Ruotsi	100,00
K-rauta Rus OOO	Pietari, Venäjä	100,00
K-rauta Russia Holding Oy	Helsinki	100,00
K-rauta Fastigheter i Malmö AB	Sollentuna, Ruotsi	100,00
KR Fastigheter AB	Sollentuna, Ruotsi	100,00
KR Fastigheter i Järfälla AB	Sollentuna, Ruotsi	100,00
KR Fastigheter i Linköping AB	Sollentuna, Ruotsi	100,00
KR Fastigheter i Täby AB	Sollentuna, Ruotsi	100,00
Loimaan maatalous- ja rautakauppa Oy	Helsinki	100,00
Match-Point OOO	Pietari, Venäjä	100,00
Mežciems Real Estate SIA	Riika, Latvia	100,00
Midgard OOO	Pietari, Venäjä	100,00
Norgros AS	Lilleström, Norja	100,00
OMA OOO	Minsk, Valko-Venäjä	8,94
Olarin Autokiinteistö Oy	Espoo	100,00
Polo LS SIA	Riika, Latvia	100,00
Rake Bergen AS	Oslo, Norja	100,00
Rake Eiendom AS	Oslo, Norja	100,00

Rautakesko AS	Tallinna, Viro	100,00
Rautakesko A/S	Riika, Latvia	100,00
Romos Holdingas UAB	Kaunas, Liettua	8,94
Senukai UAB	Kaunas, Liettua	49,61
Senuku Prekybos Centras UAB	Vilna, Liettua	50,00
Senuku Tirdzniecibas Centrs SIA	Riika, Latvia	50,00
SPC Holding UAB	Kaunas, Liettua	50,00
Springfield OOO	Pietari, Venäjä	100,00
Tampereen Länsikeskus Oy	Tampere	100,00
Taroni Estate OOO	Moskova, Venäjä	100,00
TD-Kiinteistöt Oy	Turku	100,00
TP Real Estate SIA	Riika, Latvia	100,00
Trøgstadveien 13 AS	Ski, Norja	100,00
VV-Autotalot Oy	Helsinki	100,00

Pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävät sijoitukset

Emoyhtiön omistamat	Kotipaikka	Konsernin omistus-osuus, %	Emoyhtiön omistus-osuus, %
Ankkurikadun Kiinteistöt Oy	Helsinki	33,33	33,33
Graanin Liikekeskus Oy	Mikkeli	50,00	50,00
Kiinteistö Oy Itäaukio	Lahti	26,20	26,20
Kiinteistö Oy Janakkalan Linnatuuli	Janakkala	29,86	29,86
Kiinteistö Oy Joensuun Kaupunginportti	Joensuu	22,77	22,77
Kiinteistö Oy Mellunmäen Liike- ja toimintakeskus	Helsinki	23,42	23,42
Kruunuvuoren Satama Oy	Helsinki	49,00	49,00
Valluga-sijoitus Oy	Helsinki	46,15	46,15
Vähittäiskaupan Takaus Oy	Helsinki	34,35	34,35
Vähittäiskaupan Tilipalvelu VTP Oy	Helsinki	30,00	30,00

Muiden konserniyritysten omistamat	Kotipaikka	Konsernin omistus-osuus, %	Emoyhtiön omistus-osuus, %
Eurobuy GmbH	Saksa	33,33	
Toomax Asia Ltd	Hong Kong	33,33	

Suhteellisesti yhdisteltävät keskinäiset kiinteistöyhtiöt

Emoyhtiön ja muiden omistamat	Kotipaikka	Konsernin omistus-osuus %	Emoyhtiön omistus-osuus %
Asunto Oy Soukan Itäinentorni	Espoo	46,60	19,31
Itäkeskuksen Pysäköintitalo Oy	Helsinki	36,16	36,16
Kiinteistö Oy Lahden Lyhytkatu 1	Lahti	50,00	50,00
Kiinteistö Oy Pälkäneen Liikekeskus	Pälkäne	84,14	
Kiinteistö Oy Ulvilan Hansa	Ulvila	42,41	42,41
Kiinteistö Oy Vantaanportin Liikekeskus	Vantaa	27,81	27,81
Laajasalon Liikekeskus Oy	Helsinki	50,35	
Munkkivuoren Ostoskeskus Oy	Helsinki	30,65	30,65
Talo Oy Kalevanpuisto	Kuopio	47,60	

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS (FAS)

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA

€	1.1.–31.12.2015	1.1.–31.12.2014
Liikevaihto	43 091 016,90	33 814 541,60
Liiketoiminnan muut tuotot	157 968 731,51	113 647 549,64
Materiaalit ja palvelut	-1 753,06	-373,71
Henkilöstökulut	-21 213 756,01	-18 424 961,84
Poistot ja arvonalentumiset	-21 156 816,18	-19 097 105,06
Liiketoiminnan muut kulut	-206 748 452,39	-91 752 946,51
Liikevoitto	-48 061 029,23	18 186 704,12
Rahoitustuotot ja -kulut	-20 534 327,74	-89 151 921,73
Tulos ennen satunnaisia eriä	-68 595 356,97	-70 965 217,61
Satunnaiset erät	289 585 913,15	112 474 513,37
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	220 990 556,18	41 509 295,76
Tilinpäätössiirrot	15 486 295,81	2 760 540,83
Tulos ennen veroja	236 476 851,99	44 269 836,59
Tuloverot	-74 658 981,88	-28 000 549,33
Tilikauden tulos	161 817 870,11	16 269 287,26

EMOYHTIÖN TASE

€	31.12.2015	31.12.2014
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Aineettomat oikeudet	6 257 340,41	7 574 833,69
Muut pitkävaikutteiset menot	6 786 292,90	9 251 121,45
Ennakkomaksut	1 271 305,11	3 582 088,68
	14 314 938,42	20 408 043,82
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Maa- ja vesialueet	77 868 955,35	93 428 511,78
Rakennukset ja rakennelmat	121 044 023,13	187 577 319,92
Koneet ja kalusto	1 481 275,98	2 623 373,90
Muut aineelliset hyödykkeet	712 088,96	3 680 895,83
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 900 399,35	470 619,74
	205 006 742,77	287 780 721,17
SIJOITUKSET		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	190 391 107,79	253 990 607,63
Osuudet omistusyhteisyriksissä	78 255 203,86	76 701 603,69
Muut sijoitukset	10 373 702,57	9 497 920,18
	279 020 014,22	340 190 131,50
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
SAAMISET		
Pitkäaikainen		
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	227 099 825,48	227 250 017,35
Saamiset omistusyhteisyriksiltä	57 641 471,31	1 660 896,28
Muut saamiset	2 328 804,39	2 363 643,66
	287 070 101,18	231 274 557,29

Lyhytaikainen		
Myyntisaamiset	712 242,35	1 354 239,76
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	839 381 775,07	825 118 144,16
Saamiset omistusyhteisyrittäjiltä	910 936,05	1 391,55
Lainasaamiset	-	2 700 000,00
Muut saamiset	3 925,16	184,19
Siirtosaamiset	11 149 444,76	51 877 753,58
	852 158 323,39	881 051 713,24
RAHOITUSARVOPAPERIT		
Muut arvopaperit	740 652 092,53	482 187 377,84
RAHAT JA PANKKISAAMISET	45 391 996,15	33 634 690,48
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 423 614 208,66	2 276 527 235,34

€	31.12.2015	31.12.2014
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	197 282 584,00	197 282 584,00
Ylikurssirahasto	197 498 010,90	197 498 010,90
Muut rahastot	266 169 102,95	266 169 102,95
Edellisten tilikausien voitto	673 737 292,41	801 720 282,41
Tilikauden voitto	161 817 870,11	16 269 287,26
	1 496 504 860,37	1 478 939 267,52
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ		
Poistoero	56 903 041,19	72 389 337,00
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	913 455,00	186 021,75
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	225 005 000,00	241 700 000,00
Suunnatut velkakirjalainat	20 083 682,01	50 209 205,02
Muut velat	7 258 654,09	5 284 862,93
	252 347 336,10	297 194 067,95
Lyhytaikainen		
Suunnatut velkakirjalainat	30 125 523,01	-
Lainat rahoituslaitoksilta	-	22 119 000,22
Saadut ennakot	52 373,52	21 283,97
Ostovelat	6 937 288,22	2 846 816,78
Velat saman konsernin yrityksille	510 084 729,57	361 612 226,89
Velat omistusyhteisyriksille	19 126 189,41	17 522 094,78
Muut velat	5 157 547,10	5 308 756,12
Siirtovelat	45 461 865,17	18 388 362,36
	616 945 516,00	427 818 541,12
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 423 614 208,66	2 276 527 235,34

EMOYHTIÖN RAHAVIRTALASKELMA

€	1.1.–31.12.2015	1.1.–31.12.2014
Liiketoiminnan rahavirta		
Tulos ennen satunnaisia eriä	-68 595 356,97	-70 965 217,61
Oikaisut		
Suunnitelman mukaiset poistot	16 361 194,76	19 097 105,06
Rahoitustuotot ja -kulut	20 534 327,74	89 151 921,73
Muut oikaisut	55 440 430,67	127 709,81
	23 740 596,20	37 411 518,99
Käyttöpääoman muutos		
Lyhytaikaisten korottomien saamisten lisäys (-)/vähennys (+)	-840 197,26	2 787 041,96
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	-4 046 119,66	-16 346 632,07
	-4 886 316,92	-13 559 590,11
Maksetut korot ja muut rahoituskulut	-18 027 879,99	-15 703 876,29
Saadut korot	19 415 447,46	23 800 712,59
Saadut osingot	3 767 022,20	74 170,00
Maksetut verot	-23 473 972,12	-47 972 140,97
	-18 319 382,45	-39 801 134,67
Liiketoiminnan rahavirta	534 896,83	-15 949 205,79
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-9 458 291,76	-15 219 872,13
Saamisten lisäys (-)/vähennys (+)	197 031,14	25 736 916,67
Tytäryhtiöiden hankinnat	-6 986 047,00	-5 971 800,85
Omistusyhteisyritysten hankinnat	-10 997 500,00	-
Tytäryhtiöiden myynnit vähennettynä luovutushetken rahavaroilla	-57 860 016,59	610 000,00
Osakkuus- ja yhteisyritysten pääoman palautus	9 446 399,83	-
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	79 137 019,78	2 621 604,29
Investointien rahavirta	3 478 595,40	7 776 847,98

Rahoituksen rahavirta		
Korollisten velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	114 337 761,43	-46 214 875,36
Lyhytaikaisten korollisten saamisten lisäys (-)/vähennys (+)	-9 107 188,00	20 137 411,98
Lyhytaikaiset rahamarkkinasijoitukset	-269 234 272,08	-56 808 357,03
Maksetut osingot	-148 715 547,00	-138 484 759,00
Saadut ja maksetut konserniavustukset	289 585 913,15	112 474 513,37
Sijoitukset SVOP-rahastoon	-	2 148 641,76
Omien osakkeiden hankinta	-	-16 127 668,29
Muut	21 212 728,94	4 029 026,80
Rahoituksen rahavirta	-1 920 603,56	-118 846 065,77
Rahavarojen muutos	2 092 888,67	-127 018 423,64
Rahavarat 1.1.	232 228 811,87	359 247 235,51
Rahavarat 31.12.	234 321 700,54	232 228 811,87

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Liite 1. Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Kesko Oyj:n tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolain (FAS) mukaisesti.

Pysyvät vastaavat

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla sekä mahdollisilla arvonalennuksilla.

Poistoajat

Muut pitkävaikutteiset menot	5–20 vuotta
IT-ohjelmistot ja lisenssit	3–5 vuotta

Aineelliset hyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja mahdollisilla arvonalennuksilla.

Poistoajat

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina aineellisten hyödykkeiden taloudellisen pitoajan perusteella alkuperäisestä hankintahinnasta.

Tavallisimmat arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat:

Rakennukset ja rakennelmat	10–33 vuotta
Rakennusten osat	8 vuotta
Koneet ja kalusto	25 %:n menojäännöspoisto
Autot	5 vuotta
Tietotekniset kalustot	3–5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	5–14 vuotta

Maa-alueista ei ole tehty poistoja. Suunnitelman mukaiset poistot ja poistoeron muutos yhteensä vastaavat EVL-poistoja. Poistoeron muutos on käsitelty tilinpäätössiirtoina.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Rahoitusomaisuusarvopaperit on arvostettu hankintamenoon tai sitä alempaan käypään arvoon.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat on kirjattu euroiksi käyttäen tapahtumapäivän kurssia. Ulkomaan rahan määräiset saamiset ja velat on muunnettu euroiksi käyttäen tilinpäätöspäivän kurssia. Jos saaminen tai velka on sidottu kiinteään kurssiin, sitä on käytetty muuntamisessa. Kurssierot on kirjattu tilinpäätökseen tulosvaikutteisesti.

Johdannaissopimukset

Korkojohdannaiset

Korkojohdannaisia käytetään muokkaamaan lainojen korkosidonnaisuusajankautta. Tavoiteduraatio on kolme vuotta ja sen sallitaan vaihdella puolentoista ja neljän vuoden välillä. Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat kirjataan tilikauden aikana korkotuotoiksi tai -kuluiksi sulkemispäivän mukaan. Tilinpäätöksessä avoimet korkotermini-, -futuuri-, -optio- ja -swap-sopimukset arvostetaan käypään arvoon, mutta realisoitumattomia arvonnousuja ei tulouteta. Mahdolliset arvostustappiot kirjataan korkokuluksi.

Valuuttajohdannaiset

Valuuttajohdannaisia käytetään sekä translaatio- että transaktioriskiltä suojautumiseen. Valuuttatermiinit arvostetaan tilinpäätöspäivän termiinikurssiin. Avoimien johdannaissopimusten kurssierot kirjataan rahoituseriin. Jos johdannaisella on suojattu valuuttamääräistä tase-erää, on arvonnousu kirjattu tase-erän muutosta vastaan. Optiosopimusten osalta preemiot sisältyvät taseen siirtyviin eriin, kunnes ne erääntyvät tai arvonnousu tilinpäätöspäivänä edellyttää tulokseen kirjaamista.

Hyödykejohdannaiset

Kesko Oyj:n tytäryhtiö Ankkuri-Energia Oy käyttää sähköjohdannaisia konsernin ja sen kauppiaiden energiakustannusten tasaamiseen. Kesko Oyj on ulkoinen vastapuoli pankin kanssa tehdyissä sähköjohdannaisissa ja tekee sisäisen suojauksen vastaavaan hintaan Ankkuri-Energia Oy:n kanssa. Kesko Oyj:llä ei missään vaiheessa ole johdannaisspositiota eikä näin ollen myöskään tulosvaikutusta. Sähkön hintariskiä tarkastellaan viiden vuoden aikajänteellä. Tilikauden aikana toimitetun sähkön hintaa suojaavien johdannaisten osalta arvonnousut kirjataan Keskoissa rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Tulevaisuuden ostoja suojaavien sopimusten realisoitumattomia voittoja ja tappioita ei ole kirjattu tuloslaskelmaan.

Eläkejärjestelyt

Henkilökunnan lakisääteinen eläketurva on järjestetty eläkevakuutusyhtiöiden kautta ja vapaaehtoinen lisäeläketurva pääosin Keskon Eläkekassan kautta. Eläkemenot on kirjattu kuluksi tuloslaskelmaan.

Pakolliset varaukset

Pakollisina varauksina on taseessa esitetty eriä, joihin on sopimuksin tai muutoin sitouduttu, mutta jotka eivät ole vielä realisoituneet. Pakollisten varausten muutokset sisältyvät tuloslaskelmaan. Konsernin harjoittaman liiketoiminnan käytöstä poistuneiden tyhjien vuokratilojen vuokravastuu samoin kuin vastaavien tilojen ulkopuolisille vuokrauksesta aiheutuvat tappiot on käsitelty pakollisena varauksena.

Tuloverot

Tuloveroihin sisältyvät tilikauden tuloksen perusteella lasketut tuloverot sekä aikaisemmilta tilikausilta maksuunpannut tai palautetut verot. Laskennallisia veroja ei kirjata emoyhtiön tuloslaskelmaan ja taseeseen.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

Liite 2. Liiketoiminnan muut tuotot

Milj. €	2015	2014
Kiinteistöjen ja osakkeiden myyntivoitot	57,7	0,0
Vuokratuotot	99,5	113,0
Muut	0,7	0,7
Yhteensä	158,0	113,6

Liite 3. Henkilökunnan lukumäärä keskimäärin

	2015	2014
Kesko Oyj	180	171
Yhteensä	180	171

Liite 4. Henkilöstökulut

Milj. €	2015	2014
Palkat ja palkkiot	-17,8	-15,9
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-2,6	-1,8
Muut henkilösivukulut	-0,8	-0,8
Yhteensä	-21,2	-18,4

Johdon palkat ja palkkiot

Milj. €	2015	2014
Toimitusjohtaja	1,0	1,3
Hallituksen jäsenet	0,4	0,4
Yhteensä	1,4	1,6

Johdon palkat ja palkkiot on esitetty henkilöittäin eriteltynä konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa.

Liite 5. Poistot ja arvonalentumiset

Milj. €	2015	2014
Suunnitelman mukaiset poistot	-16,4	-19,0
Arvonalentumiset, pysyvät vastaavat	-4,8	-0,1
Yhteensä	-21,2	-19,1

Liite 6. Liiketoiminnan muut kulut

Milj. €	2015	2014
Vuokrakulut	-51,4	-55,8
Markkinointikulut	-3,7	-1,7
Kiinteistöjen ja kauppapaikkojen hoito	-5,6	-6,3
Tietoliikennekulut	-24,4	-18,6
Muut liikekulut	-121,6	-9,4
Yhteensä	-206,7	-91,8

Muihin liikekuluihin sisältyy Anttilan myyntitappio 107,6 milj. euroa.

Tilintarkastajien palkkiot

Milj. €	2015	2014
KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers		
Tilintarkastus	0,3	0,2
Veroneuvonta	0,1	0,1
Muut palvelut	0,4	0,1
Yhteensä	0,8	0,4

Liite 7. Rahoitustuotot ja -kulut

Milj. €	2015	2014
Tuotot pitkäaikaisista sijoituksista		
Osinkotuotot saman konsernin yrityksiltä	3,8	0,1
Osakkeiden myyntivoitot	-	0,1
Tuotot pitkäaikaisista sijoituksista yhteensä	3,8	0,2
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	15,0	13,9
Muut	18,6	48,7
Korko- ja rahoitustuotot yhteensä	33,6	62,6
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista		
Arvonalentumiset osakkeista	-26,5	-21,4
Arvonalentumiset muista sijoituksista	-1,1	-77,7
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista yhteensä	-27,6	-99,1
Korko- ja muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille	-2,7	-3,3
Muut	-27,6	-49,5
Korko- ja rahoituskulut yhteensä	-30,3	-52,8
Yhteensä	-20,5	-89,2

Liite 8. Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

Milj. €	2015	2014
Saadut konserniavustukset	306,0	234,0
Annetut konserniavustukset	-16,4	-121,5
Yhteensä	289,6	112,5

Liite 9. Tilinpäätössiirrot

Milj. €	2015	2014
Suunnitelman mukaisten ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus	15,5	2,8
Yhteensä	15,5	2,8

Liite 10. Pakollisten varausten muutokset

Milj. €	2015	2014
Muut muutokset	0,7	0,1
Yhteensä	0,7	0,1

Liite 11. Tuloverot

Milj. €	2015	2014
Tuloverot satunnaisista eristä	-57,9	-22,5
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-16,8	-5,5
Yhteensä	-74,7	-28,0

Laskennalliset verot

Laskennallisia verovelkoja ja -saamisia ei ole merkitty taseeseen. Laskennallinen verovelka tilinpäätössiirtojen kertymästä on 11,4 milj. euroa. Muiden laskennallisten verovelkojen tai -saamisten määrä ei ole olennainen.

TASEEN LIITETIEDOT

Liite 12. Aineettomat hyödykkeet

Milj. €	2015	2014
Aineettomat hyödykkeet		
Hankintameno 1.1.	24,6	39,1
Lisäykset	2,6	8,3
Vähennykset	-0,2	-24,0
Siirrot erien välillä	2,6	1,2
Hankintameno 31.12.	29,7	24,6
Kertyneet poistot 1.1.	-7,8	-28,4
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,1	23,9
Tilikauden poisto ja arvonalentumiset	-8,9	-3,3
Kertyneet poistot 31.12.	-16,7	-7,8
Kirjanpitoarvo 31.12.	13,0	16,8
Ennakkomaksut		
Hankintameno 1.1.	3,6	4,0
Lisäykset	0,7	3,0
Vähennykset	-0,4	-2,3
Siirrot erien välillä	-2,6	-1,2
Hankintameno 31.12.	1,3	3,6
Kirjanpitoarvo 31.12.	1,3	3,6

Liite 13. Aineelliset hyödykkeet

Milj. €	2015	2014
Maa- ja vesialueet		
Hankintameno 1.1.	93,4	93,4
Lisäykset	1,5	0,0
Vähennykset	-17,0	-
Hankintameno 31.12.	77,9	93,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	77,9	93,4
Rakennukset ja rakennelmat		
Hankintameno 1.1.	365,8	394,2
Lisäykset	0,9	3,0
Vähennykset	-104,7	-31,4
Siirrot erien välillä	0,1	0,0
Hankintameno 31.12.	262,1	365,8
Kertyneet poistot 1.1.	-178,2	-195,4
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	48,4	31,4
Tilikauden poisto	-11,2	-14,2
Kertyneet poistot 31.12.	-141,1	-178,2
Kirjanpitoarvo 31.12.	121,0	187,6
Koneet ja kalusto		
Hankintameno 1.1.	15,6	17,2
Lisäykset	0,2	0,5
Vähennykset	-4,1	-2,1
Siirrot erien välillä	-	0,0
Hankintameno 31.12.	11,8	15,6

Kertyneet poistot 1.1.	-13,0	-14,3
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	3,2	2,1
Tilikauden poisto	-0,5	-0,8
Kertyneet poistot 31.12.	-10,3	-13,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	1,5	2,6
Muut aineelliset hyödykkeet		
Hankintameno 1.1.	8,1	14,0
Lisäykset	0,0	0,1
Vähennykset	-5,2	-6,0
Siirrot erien välillä	0,0	0,0
Hankintameno 31.12.	3,0	8,1
Kertyneet poistot 1.1.	-4,4	-9,6
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	2,7	6,0
Tilikauden poisto	-0,5	-0,8
Kertyneet poistot 31.12.	-2,3	-4,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,7	3,7
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Hankintameno 1.1.	0,5	0,3
Lisäykset	3,5	0,2
Vähennykset	0,0	-
Siirrot erien välillä	-0,1	0,0
Hankintameno 31.12.	3,9	0,5
Kirjanpitoarvo 31.12.	3,9	0,5

Liite 14. Sijoitukset

Milj. €	2015	2014
Osuudet konserniyrityksissä		
Hankintameno 1.1.	309,9	304,1
Lisäykset	7,6	6,0
Vähennykset	-72,9	-0,1
Hankintameno 31.12.	244,7	309,9
Osuudet omistusyhteisyrityksissä		
Arvonlennukset 1.1.	-55,9	-34,9
Vähennysten kertyneet arvonalennukset	28,1	-
Tilikauden arvonalennus	-26,5	-21,0
Arvonlennukset 31.12.	-54,3	-55,9
Kirjanpitoarvo 31.12.	190,4	254,0
Muut sijoitukset		
Hankintameno 1.1.	9,5	10,2
Lisäykset	2,7	0,0
Vähennykset	-1,8	-0,7
Hankintameno 31.12.	10,4	9,5
Kirjanpitoarvo 31.12.	10,4	9,5

Kesko Oyj:n omistukset muissa yrityksissä 31.12.2015 on esitetty eriteltyinä konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa.

Liite 15. Saamiset

Milj. €	2015	2014
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Pitkäaikainen		
Lainasaamiset	217,1	217,3
Pääomalainat	10,0	10,0
Pitkäaikainen yhteensä	227,1	227,3
Lyhytaikainen		
Myyntisaamiset	5,6	4,0
Lainasaamiset	832,7	820,6
Siirtosaamiset	1,1	0,6
Lyhytaikainen yhteensä	839,4	825,1
Yhteensä	1 066,5	1 052,4

Kesko Oyj on antanut pääomalainaa Kiinteistö Mesta Oy:lle 10,0 milj. euroa. Kiinteistö Mesta Oy:lle myönnetty laina maksetaan takaisin ainoastaan, jos velallisen viimeksi päättyneeltä tilikaudelta vahvistettavan taseen mukaiselle sidotulle omalle pääomalle ja muille jakokelvottomille erille jää lainanmaksun jälkeen täysi kate. Laina on koroton.

Tilikauden 2014 aikana kirjattiin yhteensä 77,7 milj. euroa arvonalennusta Anttila Oy:lle ja Johaston Oy:lle annetuista pääomalainoista.

Milj. €	2015	2014
Saamiset osakkuus- ja yhteisyrityksiltä		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	57,5	1,5
Muut saamiset	0,1	0,1
Pitkäaikainen yhteensä	57,6	1,7
Lyhytaikaiset saamiset	0,9	0,0
Yhteensä	58,5	1,7

Kesko Oyj on antanut pitkäaikaisen lainan yhteisyritykselleen Ankkurikadun Kiinteistöt Oy:lle, 56,0 milj. euroa.

Milj. €	2015	2014
Siirtosaamiset		
Verot	0,0	21,4
Muut	11,1	30,5
Yhteensä	11,1	51,9

Liite 16. Oma pääoma

Milj. €	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Käyttö- rahasto	SVOP	Kertyneet voitto- varat	Oma pääoma
Oma pääoma 1.1.2014	197,3	197,5	243,4	20,6	954,8	1 613,6
Lisäys				2,1		2,1
Osingonjako					-138,5	-138,5
Omat osakkeet					-14,4	-14,4
Siirto lahjoitusvaroihin					-0,2	-0,2
Tilikauden tulos					16,3	16,3
Oma pääoma 31.12.2014	197,3	197,5	243,4	22,8	818,0	1 478,9
Osingonjako					-148,7	-148,7
Omat osakkeet					4,7	4,7
Siirto lahjoitusvaroihin					-0,3	-0,3
Tilikauden tulos					161,8	161,8
Oma pääoma 31.12.2015	197,3	197,5	243,4	22,8	835,6	1 496,5

Laskelma voitonjakokelpoisista varoista	2015	2014
Muut rahastot	266,2	266,2
Edellisten tilikausien voitto	673,7	801,7
Tilikauden voitto	161,8	16,3
Yhteensä	1 101,7	1 084,2

Emoyhtiön osakkeiden jakautuminen	Kpl
A-osakkeet	31 737 007
B-osakkeet	68 282 745
Yhteensä	100 019 752

Osakkeiden äänimäärät	Ääniä
A-osake	10
B-osake	1

Hallituksen valtuudet hankkia ja luovuttaa omia osakkeita

Hallituksella on varsinaisen yhtiökokouksen 13.4.2015 antama, 30.6.2018 asti voimassa oleva valtuutus antaa enintään 20 000 000 uutta B-osaketta. Lisäksi hallituksella on varsinaisen yhtiökokouksen 8.4.2013 antama valtuutus päättää enintään 1 000 000 hallussa olevan oman B-osakkeen luovuttamisesta. Valtuutus päättyy 30.6.2017.

Omat osakkeet

Hallitus on yhtiökokouksen valtuuttamana hankkinut tilikaudella 2011 yhteensä 700 000 omaa B-osaketta (hankintahinta 23,7 milj. euroa) ja tilikaudella 2014 yhteensä 500 000 omaa B-osaketta (hankintahinta 16,1 milj. euroa). Osakkeista maksetut kokonaishinnat on vähennetty omaan pääomaan sisältyvistä voittovaroista. Osakkeet ovat yhtiön hallussa omina osakkeina ja yhtiön hallituksella on oikeus luovuttaa niitä. Hallitus on jakanut omien osakkeiden osakeantivaltuuksien ja Keskon osakepalkkiojärjestelmien ansaintajakson 2013 täyttymisen perusteella yhteensä 50 520 ja ansaintajakson 2014 täyttymisen perusteella yhteensä 120 022 yhtiön hallussa olevaa omaa osaketta ansaintajaksojen kohderyhmään kuuluneille. Lisäksi yhtiön pääjohtajana 1.1.2015 aloittaneelle Mikko Helanderille on joulukuussa 2014 luovutettu 8 791 yhtiön hallussa olevaa osaketta. Omien osakkeiden luovutuksista on kerrottu pörssitiedotteilla 24.3.2014, 25.3.2014, 17.12.2014, 1.4.2015 ja 7.4.2015. Tilikauden aikana yhtiölle on palautunut yhteensä 2 284 jo jaettua osaketta osakepalkkiojärjestelmän ehtojen mukaisesti. Tilikauden päättyessä yhtiön hallussa oli 877 577 omaa B-osaketta (995 315 B-osaketta). Näiden osakkeiden hankintameno 28,9 milj. euroa (31,5 milj. euroa) on vähennetty omaan pääoman sisältyvistä voittovaroista.

Liite 17. Tilinpäätössiirtojen kertymä

Milj. €	2015	2014
Poistoero	56,9	72,4
Yhteensä	56,9	72,4

Liite 18. Pakolliset varaukset

Milj. €	2015	2014
Muut pakolliset varaukset	0,9	0,2
Yhteensä	0,9	0,2

Liite 19. Pitkäaikainen vieras pääoma

Kesko Oyj laski 10.6.2004 liikkeelle Yhdysvalloissa 120 milj. USD:n arvosta suunnattuja velkakirjalainoja (USD Private Placement). Järjestely käsittää kolme kertalyhenteistä lainaerää. Ensimmäinen lainaerä (60 milj. USD) erääntyi maksettavaksi vuonna 2014. Loput kaksi erää erääntyvät, 2016 (36 milj. USD) ja 2019 (24 milj. USD). Kesko on suojannut lainan valuutan- ja koronvaihtosopimuksin, joiden tuloksena lainan pääoma on yhteensä 50,2 milj. euroa ja kiinteä pääomapainotettu keskikorko 5,3 %.

Kesko Oyj laski 11.9.2012 liikkeelle 250 milj. euron määräisen joukkovelkakirjalainan. Lainan kuponnikorko on kiinteä 2,75 %. Laina erääntyy maksettavaksi kuuden vuoden kuluttua lainan liikkeeseen laskusta.

Liite 20. Lyhytaikainen vieras pääoma

Milj. €	2015	2014
Velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	0,2	0,1
Muut velat	507,3	358,6
Siirtovelat	2,6	2,8
Yhteensä	510,1	361,6
Velat omistusyhteisyrityksille		
Siirtovelat	0,1	0,0
Muut velat	19,0	17,5
Yhteensä	19,1	17,5
Siirtovelat		
Henkilöstökulut	3,8	4,1
Muut	41,7	14,3
Yhteensä	45,5	18,4

Liite 21. Korottomat velat

Milj. €	2015	2014
Lyhytaikainen vieras pääoma	57,1	27,1
Pitkäaikainen vieras pääoma	7,3	5,3
Yhteensä	64,4	32,4

Liite 22. Annetut vakuudet, vastuusitoumukset ja muut vastuut

Milj. €	2015	2014
Kiinteistökiinnitykset		
Konserniyhtiöiden puolesta	4	4
Pantatut osakkeet	28	37
Takaukset		
Konserniyritysten puolesta	81	87
Osakkuusyhtiöiden puolesta	-	65
Muut vastuut ja vastuusitoumukset		
Omasta puolesta	4	10
Vuokravastuut koneista ja kalustosta		
Vuoden sisällä erääntyvät	1	1
Myöhemmin erääntyvät	1	1
Vuokravastuut kiinteistöistä		
Vuoden sisällä erääntyvät	40	47
Myöhemmin erääntyvät	156	198

Milj. €	2015	Käypä arvo	2014	Käypä arvo
Johdannaissopimuksista johtuvat vastuut				
Kohde-etuuksien arvot 31.12.				
Korkojohdannaiset				
Koronvaihtosopimukset	100	-0,0	100	-0,5
Valuuttajohdannaiset				
Termini- ja futuurisopimukset	252	5,1	333	15,8
Konsernin ulkoiset	225	5,8	310	17,8
Konsernin sisäiset	26	-0,6	23	-2,0
Optiosopimukset				
Ostetut, konsernin sisäiset	0	-0,0	2	-0,0
Asetetut, konsernin ulkoiset				
Asetetut, konsernin sisäiset	1	-0,0	2	-0,0
Valuutanvaihtosopimukset	50	4,9	50	-0,8
Hyödykejohdannaiset				
Sähköjohdannaiset	19	-0,0	43	0,0
Konsernin ulkoiset	9	-7,2	21	-4,4
Konsernin sisäiset	9	7,2	21	4,4

Liite 23. Rahavirtalaskelman rahavarat

Milj. €	2015	2014
Myytavissä olevat rahoitusvarat	188,9	198,6
Rahavarat	45,4	33,6
Yhteensä	234,3	232,2

Rahavirtalaskelmassa rahavaroina käsitellään taseen rahavarojen lisäksi myytävissä olevista rahoitusvaroista ne erät, jotka erääntyvät kolmen kuukauden kuluessa hankinta-ajankohdasta lukien.

ALLEKIRJOITUKSET

TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Helsingissä, 2. päivänä helmikuuta 2016

Esa Kiiskinen

Mikael Aro

Tomi Korpisaari

Matti Kyytsönen

Anu Nissinen

Toni Pokela

Kaarina Ståhlberg

Mikko Helander
Toimitusjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä, 2. päivänä helmikuuta 2016

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Mikko Nieminen
KHT

LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA SEKÄ SÄILYTUSTAVOISTA

KIRJANPITOKIRJAT

Sähköisesti hoidetut: SAP

Tuloslaskelma ja tase erittelyineen: paperilla

Pääkirjatilien saldot, pääkirja tositelajeittain, päiväpääkirja, tositepäiväkirja, suorasyötteen ja täsmäytysraportit aineistosiirroista: elektronisessa arkistossa On Demand

Toimittaja- ja asiakasreskontraluettelot: elektroninen arkisto On Demand

Sidottu ja sivuiltaan numeroitu tasekirja

Tositelajit	Säilytystavat
Myynnit	Elektroninen arkisto On Demand
Ostot	Elektroninen arkisto On Demand ja paperitositteet
Maksut	Elektroninen arkisto On Demand sekä maksukuitit paperitositteina ja tiliotteet paperilla
Muistiot	Elektroninen arkisto On Demand